

Alica Bartková

VREB

Richard Lunter - KICOM

Alica Bartková (1982) je autorka románov Pachuť slov, Šťastné konce, nešťastný svet, Veľká vlna, Kniha nepokoja, Návrat, Rozdvojenie, Trhlina, Zabijaci, Ranný lov, detektívky Piková sedma, a zbierky poviedok Snesiteľná ťžkosť bytí, ktoré jej od roku 2013 vyšli v troch slovenských, a jednom českom vydavateľstve.

Tento rok 2016 jej vo vydavateľstve Richard Lunter - KICOM vychádza zbierka poviedok Vred a detektívka Kvietok.

Názov: VRED

Text: Alica Bartková

Vydavateľ: Richard Lunter – KICOM
Telgárt 16, 976 73, IČO: 33826781

Korekcie: Jana Burdová

Objednávky: www.knihanaj.sk
info@knihanaj.sk

Vydanie prvé, 2016
ISBN: 978-80-89780-13-6

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť
rozširovaná, kopírovaná bez písomného sú-
hlasu majiteľa autorských práv.

*Dúfať, že vyhráte boj bez toho, aby ste vedeli,
ako bojovať, je trúfalosť. No aj tak to stojí za pokus.*

VRABEC

Bojujem ako nepoddajný pes, ktorý už nevie rozlíšiť čomu a komu má veriť. Vidím stále to isté. Niekedy ma to upokojuje ako rutina, vyvolávajúca pocit istoty, inokedy mätie a ústi do paniky, strachu a zlosti. Známe ulice, známe mosty, križovatky, bary... obchody, v ktorých je stále ten istý tovar, stále tí istí nakupujúci, na chodníkoch tí istí ľudia venčiaci tých istých psov... všetko je stále rovnaké. Keď je jeseň, listy šuštiť stále rovnako, na rovnakom mieste a stavím sa, že keby som ich spočítala, je ich tam na list presne. V zime badám rovnaké stopy v snehu a guľujúce sa deti, ktoré nerastú. Kedy som si to všimla? Neviem. Možno už dávno, iba som si to nepripúšťala. Je to vôbec možné? Neviem. Ale z pocitu, že je to tak, sa stáva presvedčenie.

Väčšina ľudí okolo mňa sa nemení. Ako je možné, že sa mením ja, že mám spomienky? Podvedome som vždy vedela, že niečo nie je v poriadku. Možno preto ma ovláda pesimizmus. Niekedy viac, niekedy menej.

Bojujem. Ako neustále sa topiaci človek. Bezmocne sa vzpiera vode, občas sa mu podarí vynoriť sa, nadýchnuť, potom sa zase potopí, dochádzajú mu sily, už-už to vzdá, ale potom zase pozbiera sily a bojuje ďalej. Dokedy? Dokedy budem môcť.

Je neskorá jeseň, večer, mesto osvetľujú lampy a svetlá obchodov a barov. Idem po ulici dva bloky od môjho starého domu, po dlhšom čase som si vyhradila čas na prechádzku. Potrebujem byť sama. To chápe. Keby nechápal, nebola by som s ním. Ešte pred štyrmi rokmi by som sa nemusela nikoho pýtať. Vyšla by som z bytu, išla by som kam by som chcela, a vrátila by som sa, keď by mi to prišlo na um. Teraz mám dve hodiny na bezcieľnu chôdzu

a možnosť nechať svoje myšlienky samovoľne víriť v hlave.

Takmer narazím do dámy vo svetlofialovom kabáte so zeleným klobúkom, ktorá vyjde z vedľajšej ulice. Zdá sa mi, že som ju videla už stokrát, rovnako ako muža s basetom na vôdzke, ktorý ide oproti. Mám chuť pozdraviť sa im, ale nikdy sme sa nezoznámili a neviem, či si ma všimli. Nazriem do výkladnej skrine obchodu s oblečením. Zdá sa mi, že na figurínach sú rovnaké šaty ako pred rokom, len inej farby. Modrý kabát sa zmenil na červený a na sivej košeli prešibane pribudol zelený vzor.

Pozriem sa hore. Nijaké hviezdy. Iba výškové budovy, a nad nimi zrejme oblaky, alebo smog. Minule bolo v správach, že sonda na Marse objavila vodu. Napadlo mi, že keď zničíme túto planétu, ľudstvo sa presťahuje na Mars, a zničí aj ten. Sme iba paraziti, tak ako všetko živé.

Život. Nie je to iba ilúzia? Načo všetka tá snaha? Pachtenie sa za tým, aby bol každý z nás vo všetkom najlepší, alebo aspoň taký dobrý ako môže. Je predsa úplne jedno, ako človek žije – či je vzdelaný, či nie, či je bohatý, alebo chudobný... aj tak raz všetci zomrú, a to, čo bude s generáciami za nami, nikoho trápiť nemusí.

Nemala by som tak rozmýšľať. Som predsa mama. Chcem pre svoje deti to najlepšie. Ale zdravý rozum mi napriek tomu hovorí, že je to zbytočné. Nadýchnem sa chladného vzduchu a prejdem na druhú stranu ulice. Vždy, keď tadeto idem, prejde po ceste čierny mercedes. Všimla som si to iba nedávno, snažila som si zapamätať značku, na tretí raz sa mi to podarilo. Čakám, či prejde. O chvíľu je tu. Je to on. Stále ten istý, je jedno v akom čase. Mám chuť zastaviť ho a nahliadnuť, kto je za volantom. Sleduje ma alebo čo? Čudné je, že mi to ani nepripadá také čudné. No malo by, nie?

Studený vánok mi zdvihne prameň hnedých vlasov. Už boli všelijaké – blond, dočervena, svetlohnedé, čierne...

Minulý týždeň, pred mesiacom, pred dvoma... Občas, keď sa pozriem do zrkadla, prekvapí ma, ako vyzerám. Predstava o sebe a obraz sú iné. Mením sa. Dokonca aj odtieň mojich očí sa mení. Niekedy mám pocit, že všetko je rovnaké, iba ja sa mením. Alebo iba striedam tie isté podoby seba samej? Už neviem ani to.

Najviac ma štve pocit, že môj život určuje niekto iný. Nejaká časť môjho ja, ktorá je odo mňa oddelená, a predsa zviazaná neviditeľným putom. Dejú sa veci mimo mojej kontroly, mimo mojej vôle, iba jednoducho nastanú a ja ich vykonávam ako samozrejmosť. Jediné, čo si zachovávam, sú moje myšlienky. Napriek tomu, čo robím, napriek situáciám, v akých sa ocitám, sú moje názory viac-menej rovnaké. Krájam zeleninu, usmievam sa na príbuzných, prechádzam sa supermarketom, zhnusene prepínam reklamu v telke... a myslím si to isté – že všetko je zbytočné. Krátke záblesky nadšenia sa pravidelne objavujú aj u mňa, ale vždy rýchlo pominú a dospejem k tomu istému záveru. Som Sifyfos, nevzdávajúci sa napriek tomu, že vie, že je to zbytočné. Nemá šancu vyhrať, no stále mu zostáva možnosť nevzdať to, ktorú náležite využíva. To je jeho protest, víťazstvo a život zároveň.

Pozriem sa na ulicu odrazu plnú povedomých ľudí, zapadnem do davu a nechám sa unášať jeho rytmom.

NIEKEDY PRED ŠTYRMI ROKMI:

Norbert má vysoký krvný tlak. Odkedy mu to lekár oznámil, poctivo berie lieky. Už mu nehučí v ušiach, nemá závraty, ani sa tak ľahko nezadýcha. Ale vie, že je stále chorý. Tak ako ja. Poznám ho už asi dva roky, vždy sme sa stretli iba tu a neviem, prečo je tu teraz. Ale vyzerá stále rovnako, rovnako oblečený – čierne nohavice a hnedá košeľa, a rovnako chorý. Sedím v čakárni u lekára, listujem v časopise, ktorého obsah nevnímam a zrak mi občas spadne na jazvy ťahajúce sa od zápästí k lakťom. Podrezanie žíl bol prvý pokus ukončiť svoje bytie z troch, ktoré som doteraz urobila. Všetky neúspešne vďaka prílišnej aktívnosti ľudí z okolia. Vždy som na ňu akosi pozabudla a nepripravila som sa na svoj počin dôsledne. Vždy sa nájde niekto, komu napadne prísť ma v danej chvíli otravovať, alebo pocíti náhlu potrebu niekoho zachrániť. Skrátka sa starať iným do života. Alebo do smrti. Na tomto svete človek asi už nemôže ani ukončiť svoj život tak ako chce!

Prevrátim stránku s Tomom Cruisom, odfoteným na ulici a pozriem sa okolo seba. Samé povedomé, znudené a trochu našťvané tváre. Našťvané na to, že sú chorí, že tu musia čakať, a že lekárovi trvá tak dlho, kým vyšetří pacienta. Chcú len svoje lieky a vypadnúť! Nič viac, nič menej. Je jedno, aké lieky, hlavne nech im predpíše nejaké lieky.

Predtým som chodila k detskej lekárke, teraz, keď už mám dvadsaťpäť, chodím k lekárovi pre dospelých – staršiemu pánovi, ktorý vždy vyzerá, že by sám potreboval lekára. Ale v čakárňach to vždy páchne rovnako. Je v nich akýsi čudný pach dezinfekcie, chorých ľudí a ich netrzepzlivosti.

Teraz som chorá „normálne“. Asi mám nejaký vírus, obyčajnú chrípku, alebo niečo podobné. A potrebujem lieky, tak ako ostatní. Nie je to lekár – psychiater, ku kto-

rému musím pravidelne chodiť už desať rokov, od prvého pokusu zabiť sa. Po druhom som bola dokonca hospitalizovaná na mesiac psychiatrii, a po treťom dva. Vždy, keď si lekári mysleli, že som už v poriadku, tak ma pustili. Možno som aj bola, no opäť to prišlo. Znenazdajky, z čista jasna. A paradoxne vtedy, keď som sa svojmu okoliu zdala najvyrovnanejšia a spokojná. Mesiace zlej nálady vystriedala dobrá, celý deň som so všetkými veselo komunikovala, smiala sa, jedla, večer som si umyla tvár, vyčistila zuby, obliekla čistú bielizeň, a dôsledne utiahla slučku okolo krku, visiacu z vodovodného potrubia v kotolni. To bolo však staré a hrdzavé, preto sa pretrhlo, a ja som dostala okrem nárazu z pádu vodný výprask. To bolo druhý raz, čo som sa pokúsila ukončiť svoj život.

Niky som nemala depresiu, iba som v sebe nosila akýsi silný pocit smútku, pesimizmus, ktorý sa objavoval najmä pri nevhodných príležitostiach. Už ako malá som sa najviac rozplakávala pri rodinných oslavách, na vychádzkach za slnečného dňa, keď boli všetci vysmiati, keď moji príbuzní s nadšením spievali koledy, či keď ma nútili sfukovať sviečky na torte. Keď som bola väčšia, tak som udržala plač na uzde, iba som jednoducho odišla z miestnosti a tresla dvermi. Preto si o mne všetci vždy mysleli, že som čudná. Veď som aj bola. Nik normálny predsa nezalezie do postele, snažiac sa zabudnúť na to, čo sa deje okolo neho, keď jeho sestra v obývačke rozkrajuje narodeninovú tortu.

Všetky úsmevy, optimizmus, všetko ľudské nadšenie mi pripadalo zbytočné. A znášať to mi pripadalo ako Sifyzovská úloha. Márne a neprestajne sa opakujúce vety, situácie, spoločnosťou vynútené správanie... Nik ma nikdy nechápal, nik nerozumel tomu, že všetci sme v rovnakej riti! Dokonca ani psychiatri, ktorí sa síce tvária, že mi rozumujú, ale viem, že to tak nie je. A za ich nacvičenými maskami takmer jasne vidím, čo si skutočne myslia – „Komu niet rady, tomu niet pomoci.“ Takže všetky sedenia u nich

boli zbytočné a zaberali iba lieky, ktoré trochu utlmovali moje skutočné pocity a úmysly. Tak ako tu. Zrejme dostanem iba lieky na utlmenie príznakov, ale príčina choroby aj tak zostane, lebo liek na chrípku vraj nie je.

„Slečna Konečná?!“ ozve sa spoza dverí.

Vstanem a idem dovnútra presne podľa poradovníka v zozname mien na dverách.

Dnu to páchne rovnako ako von plus sestričkinou kávou položenou pri počítači.

„Dobrý deň, Agáta. Máme nového doktora. Pán doktor Varinský už išiel na dôchodok.“

„Áno? Nevedela som,“ poviem, pritom si pomyslím, že sa to dalo čakať.

„Môžete ísť,“ ukáže na pootvorené dvere do ďalšej miestnosti – ordinácie, kde ma už čaká ten nový lekár. Vstúpim a jeho zjav ma prekvapí, lebo som čakala niekoho staršieho. Keď sa povie „obvodný lekár“, predstavím si nejakého staršieho človeka, minimálne vo veku mojich rodičov, s okuliarmi, s asexuálnym imidžom, a nie mladého, celkom pohľadného muža s vypracovanou postavou, aký sa práve na mňa pozerá.

„Dobrý deň, ja som váš nový lekár. Oto Brezinský,“ povie a postaví sa, aby mi podal ruku.

„Dobrý deň, ja som Agáta Konečná,“ podám mu ruku, a pritom si pomyslím: Varinský – Brezinský... Ich mená sa síce rýmujú, ale ich podoby sú ako čierna a biela. Možno aj napriek tomu dopadne ako jeho predchodca.

„Ako vám pomôžem?“

„Už tretí deň mám príšernú nádchu, kašeľ a teploty. Asi mám chrípku.“ To je pravda, lebo sotva dopoviem, musím sa vysmrkať do vreckovky.

„Sadnite si sem, prezriem vás.“

Tak ma prezrel. A tak sa to začalo.

Začali sme sa stretávať na rôznych miestach, najskôr náhodne, potom cielene. Káva, večera, kino... spoločné raňajky, spoločné plány, spoločný život.

Ani neviem, ako sa to stalo. Pokusy o vzťahy som už predtým mala, ale vždy sa skončili v podstate skôr ako sa začali, takže na niečo trvalejšie som už ani nepomyslela. A zrazu to tu bolo. Aj keď som stále tomu nedôverovala a neverila, že sa to môže skončiť idylicky, všetko k tomu smerovalo. No stále vo mne rástli veľký výkričník a otáznik, či som toho všetkého vôbec schopná. Zväčšovali sa, najskôr nenápadne ako mierna forma rakoviny, neskôr ako tá najzákernejšia forma zo všetkých. Vytlačali ostatné orgány, gniavili ich, tlačili sa von z tela, až trhali kožu a lámali kosti.

Ale pekne poporiadku.

Vošla som sem už asi pred hodinou, a stále nemám to hlavné, prečo som sem prišla. Motám sa po nákupnom centre, lebo stále mi príde na um niečo, čo potrebujem. Od držiaka na mydlo, ktorý je rozbitý skoro dva mesiace cez baterky do ovládača na televízor po aspirín, ktorý nemám nikdy, keď ma bolí hlava. Ale prišla som sem kúpiť ryby na obed, ktorý zajtra varí mama. Rodičia bývajú odo mňa len o dve ulice ďalej (na veľké naliehanie som sa pred rokom konečne mohla osamostatniť, ak sa to dá tak nazvať, lebo takto ma môžu kontrolovať, kedy sa im zachce), ale aj tak musím chodiť nakupovať ja, pretože supermarket mám bližšie.

Vojdem do potravín plných jedla zabaleného v baleniach na stovky spôsobov. Vrecká, konzervy, škatule, plechovky... A z každého druhu sú vyrobené tisíce ukrývajúce rovnaký obsah, a predsa iný.

Zabočím popri mliečnych výrobkoch a mrazenej zelenine k rybám. Tam na mňa čakajú mŕtve zmrazené telička v rôznej forme. Od takých, o ktorých by sa dalo povedať, že boli ryby, cez zlisované štvorce, či obdĺžniky, o ktorých nasvedčuje, že sú to ryby iba obrázkov na obale, až po obalené rybie prsty. Všetky bez šupín, bez žiabří, bez hláv. Celý život plávali kdesi v rieke, alebo mori, a napokon skončili v prostredí, ktoré s tým, kde žili, nemá nič spoločné. Ak by človek zomrel v mori, skončil by vlastne rovnako – tam, kde nemá čo robiť. Neraz mi napadlo, že by som sa mohla utopiť, ale nevýhodou je, že viem plávať. Niekoľkokrát som sa potopila pod hladinu, nechala sa voľne unášať vodou a klesala, či už na plavárni, alebo v mori, ale vždy ma obranný reflex donútil plávať, akoby som bola naprogramovaná žiť. Pritom som čítala o smrti utopením, ktorá možno nie je až taká zlá, ale rôzni ľudia tvrdia rôzne veci. Keď sa človek ponorí pod hladinu, začne vdychovať vodu do pľúc, tá zablokuje výmenu kyslíka, dýchacie cesty sa uzavrujú a človek cíti v hrudi pálenie a trhanie. Ale tento

stav sa vraj rýchlo zmení na pocit pokoja, uvoľnenia a vyrovnanosti. Človek sa dostáva do bezvedomia, dochádza k zástave srdca a nasleduje mozgová smrť. Čiže, aj keď sa to tak môže zdať, samotné utopenie až tak nevníma. Stále by to bolo lepšie ako streliť si do hlavy v zlom uhle, guľka by mi uviazla medzi dva mozgové laloky, a do smrti by som sa nevedela ani sama najesť. Alebo zoskočiť z nižšej budovy ako treba a akurát si iba dolámať kosti.

Otvorím mrazničku, zahrabem sa medzi rozpolenými sledňami, a vtom oproti mne niekto otvorí ďalší. Oto Brezinský.

Môj lekár. Čo tu robíš? Nie, že by nemal právo hocikde nakupovať tak ako ostatní ľudia, ale svojho predošlého doktora som nikdy nestretla inde ako v ordinácii. Aj o tomto som si asi podvedome vytvorila predstavu, že z tej ordinácie ani nevychádza. Je to čudné, že ho tu vidím hrať sa medzi zmrazenými rybami.

Zbadal ma. Ja – v ruke sled'ové filety, on – v ruke trešcie filé. „Dobrý deň,“ povie a civie na mňa rovnako ako ja naňho.

„Dobrý deň,“ usmejem sa.

Pozerá na to, čo držím. „Máte pravdu.“

„Prosím?“

„Máte pravdu,“ zopakuje a siahne po akomsi inom balení. „Filety sú lepšie ako tieto zlisované čudá. Môže tam byť hocičo.“

„Hocičo? Niečo iné ako ryby by tam hádam nedali.“

„Pokiaľ nevidím, že je to ryba, môže to byť všeličo.“

„To je pravda.“

A tak sme sa od rýb dostali až ku káve. V kaviarni. Sedíme pri stole pre dvoch s výhľadom na ulicu. Pred nami latte, obaja sme si doň dali cukor. Všimnem si ho bližšie. Veľké hnedé oči a blond vlasy, nahladko oholený, na líci malá jazva. Pýtať sa, z čoho má jazvu mi pripadá trápne. Zvlášť, keď sa to nespýtal on mňa, dokonca ani nezareago-

val, akoby išlo o samozrejmosť, pritom ja ich mám oveľa výraznejšie a je úplne jasné z akého dôvodu. Tmavomodrý rolák a sivé sako mu seknú. Vyzerá dobre. Obrúčku nemá, ženatý zrejme nie je. Možno chodí na kávu s viacerými pacientkami. Nepripadá mi však ako človek, ktorý by zneužíval svoje postavenie.

„Ak vám to nebude prekážať, môžeme si tykať?“ Povie po chvíli, zdá sa, že rovnako si premeriava aj on mňa.

„Jasné, ja som Agáta,“ podám mu ruku. Nepripadá mi čudné, že si tykám s vlastným lekárom, lebo nie sme od seba vekovo ďaleko.

„Oto.“

„Ako sa ti vodí v novej práci?“

„Je to fajn, ale vždy to môže byť aj lepšie.“

„Vyšiel si rovno zo školy?“

„Vlastne... áno. Predtým som robil v nemocnici na pohotovosti, ale po roku som to vzdal. Odišiel na Aljašku, na chvíľu vypoľ.“

„Na Aljašku?!“

„Prečo sa tváriš tak prekvapene?“

„Nie je veľa ľudí, ktorí chodia na Aljašku. Vlastne nepoznám nikoho, kto tam bol.“

„Tak už poznáš.“

„Nepoznám,“ pomyslím si. Iba viem, ako sa volá, že je môj lekár, že je sympatický a celkom fešák, a že bol na Aljaške. „Ako dlho si tam bol?“

„Pol roka.“

„Hm... to je dosť. A čo si tam robil?“

„Nič. Pozoroval polárnu žiaru a veľa spal.“

„To je cool.“ Vlastne neviem, čo iné by mohol robiť na Aljaške, ale aj tak mi to pripadá nezvyčajné.

„Cool?“

„Jasné. Mne by sa to možno tiež zišlo.“

„Prečo to neurobiš?“

„Vieš... vždy som bola rodičmi držaná nakrátko kvôli mojim psychickým problémom, nikdy by ma nikam na dlhšie nepustili, a keby som sa im neozvala deň, či dva, som si istá, že by zburcovali okrem policajného zboru aj celú armádu, aby ma hľadali.“

„Psychickým problémom?“

„Videl si moje jazvy a musí ti byť jasné, prečo ich mám.“

„Už som také zopár krát videl.“

„Hm...“

„Bolo viac pokusov?“

„Tri. A dva pobyty na psychiatrii.“

„A teraz?“

„Teraz čo?“

„Nezdáš sa mi depresívna.“

„Zdanie môže klamať. Ale to asi vieš.“

Obzriem sa okolo nás. Je to malá, ale útulná kaviareň. Je tu ešte päť menších stolov a jeden veľký. Takmer všetky sú obsadené ľuďmi rôznych vekových kategórií a na barových stoličkách nesedia nik. Zadávam sa na televízor nad barom. Zase ide známa reklama. Chlapec ide po púšti, odrazu mu ruka z nebies ponúkne dve fľaše. Namiesto vody si vyberie Coca-colu.

„Dúfam, že neklame,“ povie po chvíli. Až teraz som si uvedomila, že celý čas sa na mňa uprene díva.

Čo je ho do toho, či žijem, alebo nie, veď ma pozná päť minút! Je predsa moja vec, ako ukončím svoj život. Nerozumiem tej hlúpej ľudskej vlastnosti – snahe uchovať môj život najďalej ako to ide. Načo? S nimi to predsa nesúvisí! Napokon, každý raz zomrie, tak prečo si nevybrať spôsob sama?

„Prečo?“

„Čo... prečo?“

„Prečo chceš, aby som žila?“ Vyletí zo mňa. Uvedomím si, že nikdy som sa to nikoho nespýtala. U rodičov to je samozrejmé, u známych tiež, a u cudzích ľudí som si to

len domyslela. Ale nikdy som sa nikoho priamo nespýtala, prečo chce, aby som žila.

„Lebo si mi sympatická.“

„Aha, ďakujem. Ale stačí to? Každý raz predsa zomrie. Je to iba otázka času.“

„Za dlhší čas sa dá stihnúť viac ako za kratší.“

„Čo ak nechcem nič stihnúť?“

„Potom... sa o veľa ochudobníš.“

„Možno. Ale nakoniec aj tak zomriem, a potom už nebude ani moja vôľa, ani spomienky.“

„Spomienky na teba však môžu uchovávať iní ľudia.“

V telke opäť ide reklama na Colu. Horúca púšť. Možno Afrika. V tej hladujú milióny ľudí, ktorí chcú žiť, a svetu je to jedno. Keď chcú niekoho zachraňovať, prečo nezachránia niekoho, kto o to stojí?

„Nie som až taká výnimočná, aby si ma pamätali generácie.“

„Stačí, keď si ťa budú pamätať najbližší. Pre nich si určite dôležitá.“

Vidieť, že nemá cenu handrkovať sa s ním. Ako presvedčiť človeka, vyrovnaného so svojím životom, že sme iba nepodstatné, dopredu zabudnuté flaky na zemskom povrchu? A dôležitosť je relatívna aj z historického hľadiska.

„Človek je dôležitý iba tak, ako mu to spoločnosť a okolnosti dovoľia.“

„Ako to myslíš?“

„Tak, že veľa vecí a javov už bolo objavených oveľa skôr, ako je uvádzané v dejinách, len tí, čo ich objavili, boli buď spoločnosťou neakceptovaní, alebo sa na nich z rôznych príčin jednoducho zabudlo, a ľudstvo ich múdrosť nevyužilo. Potom prišli s tým istým objavom ďalší, a tým je mylne prisudzované prvenstvo, pretože im to spoločnosť umožnila.“

„Napríklad kto?“

„Napríklad už pred tisíc rokmi Aliboron tvrdil, že Zem je guľatá a točí sa okolo svojej osi. Ale nik ho nepočúval, prišli Turci, prišli Mongoli, a jeho tvrdenia zostali víriť v prachu. V šestnástom storočí tvrdil to isté Galileo, ktorému sa toto prvenstvo prisudzuje. A tak je to v mnohých oblastiach. Možno ľudia objavili veci už oveľa skôr, len ich spoločnosť neakceptovala, ich objavy zanikli spolu s nimi, a preto o nich nevieme absolútne nič.“

„Aliboron?“ Trochu pobavene sa uškrnul.

„Hej.“

„To som nevedel.“

Von je už úplná tma, ulicu osvetľujú iba umelé svetlá. Ľudia náhliaci sa domov, či kamsi za zábavou hádžu na zem dlhé tiene. Všetko sa hmýri, točí, žije aj bez môjho pričinenia. Zadávam sa hore a zdá sa mi, že v svetle lampy vidím prvé snehové vločky.

„Sneží.“

„Máš pravdu. Aj som zabudol, že v tomto období už začína snežiť.“

Umelé svetlo sa mu odráža od lesklých blond vlasov. Svetlé vlasy, tmavé oči – nezvyčajná kombinácia. Akoby genetická porucha. Porucha v systéme. Viem, že sa vyskytujú prípady, keď sa narodí človek s modrými alebo zelenými očami, ktorého generácie predkov ich mali hnedé, alebo čierne. Ako to dievča v Indii na jednej z najznámejších fotografií na obálke National Geographic. Možno to nie je porucha, ale iba prirodzený vývoj. Možno sú poruchy prirodzený vývoj.

Po chodníku ide muž so psom. Vidím ho takmer vždy, keď idem von. Možno vždy, len si to neuvedomujem. Ako je možné, že ho chodí venčiť doobeda, cez obed, aj večer v rôznom čase? Akoby ho venčil stále. Pes – baset zastane pri strome rastúcom na trávnom páse medzi chodníkom a cestou, chvíľu čuchá, zdvihne krátku nohu a označí si terén.

Oto sa naňho pozeral tiež. Jeho oči sa nemenia. Jeho tvár sa stala súčasťou toho, čo vidím už takmer každý deň.

Prešla zima, už je jar a zvyšky snehu sú dávno roztopené. Všetky pochybnosti, ktoré som mala vo vzťahoch predtým, sú tiež akoby roztopené. Neexistujú obrovské klepetá tlačiace mi do mozgu otázky: Naozaj to chcem? Čo ak sa stane to, alebo ono...? Naozaj je taký, akého ho vidím ja? Čo vlastne chcem?

Odrazu je všetko prirodzené, ľahké... možno až priveľmi. A to je jediná pochybnosť. Možno iba pochybujem o sebe, tak ako vždy.

Z rádia sa ozýva *Make Me a Bird* od Elektrik People, pozerám von oknom, kde svieti slnko, ľudia zhodili zimné šatstvo, náhli sa ráno do práce, alebo ktovie kde, a po chvíli zbadám aj muža s basetom. Stále ide tou istou trasou, len zase v inom čase. Na parapetnej doske pristál vták, asi vrabec, trikrát pohopkal, pootáčal hlavou rýchlymi pohybmi, na chvíľu som mala pocit, že sa mi pozerá priamo do očí a čosi mi chce povedať, potom bleskovo odletel.

Ani neviem, kedy vyšiel z izby, oprel sa o zárubňu dverí a pozoruje ma.

„Ahoj,“ povie, keď sa obzriem.

„Ahoj. Stojíš tu už dlho?“

„Iba chvíľu. Rád ťa pozorujem, keď o tom nevieš.“

„Voyer.“

„Ty sa na mňa nepozeraš, keď o tom neviem?“

„Nie,“ klamem. Pozerám sa, keď spí, ráno, keď vstanem prvá, alebo ho vnímam v noci, keď ho nevidím, iba cítim jeho prítomnosť. Vtedy je mi príjemne. Jeho vedomie sa kamsi vytratí, zostane iba telo, pomaly sa zdvíhajúci a klesajúci hrudník, slabučký zvuk dychu, občasné zamrčanie, keď sa mu niečo sníva, a jeho vôňa.

Vie, že ho sledujem, keď spí. Uškrnie sa s výrazom: „Haha, viem, že klameš.“

Ani neviem, kedy skončil *Make Me a Bird*, a v rádiu ide správa o tom, že leto bude následkom globálneho otepľovania neznesiteľné. Veľké suchá budú strieďať smršte, nastanú krupobitia a záplavy na rôznych častiach planéty. Víchrice a tornáda, požiare a veľké teploty budú sužovať všetko živé. Znie to ako apokalypsa, nič príjemné, no zároveň si pomyslím, že konečne sa to prejaví aj u nás, lebo o globálnom otepľovaní som počula iba v správach. Pripadá mi, že tu je všetko stále rovnaké, možno sa mi to nezdá, ale naozaj je všetko rovnaké, iba opakujúce sa v pravidelných intervaloch a minimálnych variáciách.

„Aj tak všetci raz zomrieme,“ poviem, a uvedomím si to až vtedy, keď zachytím jeho podozrievavý pohľad.

Dnes je zase jeden z tých dní, keď mám pocit, že ma samotný Satan ťahá do pekla. Začalo sa to nočnou morou, kde sa mi sníval opakujúci sa sen – rútila sa na mňa monumentálna budova siahajúca až k oblakom, postavená z rôznych materiálov naskladaných na seba ako výsmech architektúry. Nakrivo pozbíjané a zlepené kusy dreva, kameňa a kovu odrazu neunesli celú váhu a rútili sa na mňa. Kus po kuse, uhýbala som im, až sa napokon rútila celá a nebolo úniku. Zobudila som sa zadychčaná ako pes, po čele mi stekal pot a srdce búšilo ako o závod. Takáto chvíľa je paradoxne najlepšia akú poznám. Keď sa preberiem z nočnej mory a uvedomím si, že môj život nie je až taký zlý, by sa dalo definovať ako šťastie. Ale tentoraz to trvalo iba zopár okamihov. Potom ma začala prenasledovať temnota počas bdenia. Odrazu mi je zle, ani sama neviem prečo. Nohy a ruky oťaželi, znevládneli, nemôžem sa pohnúť z postele, nie som schopná vyhrabať sa spod periny, ktorú pociťujem ako neúnosnú tiaž. Ťažko sa mi dýcha a pot steká do priepasti, nad ktorou sa nachádzam. Steká a steká, až vytvorí riekú ústiacu do pekla.

Stojí nado mnou, hovorí mi, že sa mám skúsiť posadiť. Jeho hlas počujem ako ozvenu spoza skla. Vidím ho, ale najradšej by som bola, keby zmizol. Keby sa mi iba zdal. Von je slnečný deň, cez okno niečo hádže na záclonu mihotavý tieň. Je to on. Zase ten vtáčik za oknom, ktorý mi chce asi čosi naznačiť. Netuším čo. Možno niečo dôležité, no teraz nie je pre mňa nič dôležité. Hopká tam a máva krídlami poriadne dlho, alebo v skutočnosti iba chvíľu a dlho sa to zdá iba mne. Snažím sa zhlboka dýchať, opäť vnímam Otov hlas a cítim jeho naliehanie. Vlastne ani neviem, čo odo mňa chce, ale viem, že nalieha čoraz viac. Pohnem rukou, s vypätím síl odhrniem prikrývku, a pomaly, s Otovou pomocou sa posadím.

Odvlečiem sa do kúpeľne, zatiaľ čo on hovorí čosi o jedle, na ktoré vôbec nemám chuť. Rozstrapatené, zle-

pené vlasy mám takmer čierne a modré oči svetlejšie ako inokedy. Vyzerám unavene, zničene, znechutene, otrávene. Mala by som Ota poslať preč. Nech si žije iný život s inou ženou, s takou, ktorá sa bude usmievať, hýriť optimizmom a variť mu. Som na hovno partnerka. Ako to, že to nevidí?! Možno má aj on psychickú poruchu. Pri tej myšlienke sa mi na tvári objaví náznak úsmevu.

Držím sa umývadla ako záchranného lana a pozerám sa na tečúcu vodu. Zavriem ju a radšej pustím sprchu. Sadnem si pod prúd vody a s námahou si hlavu namydlim šampónom. Steká po mne pena, voda, steká po mne celý svet. Cítim sa ako pod vodopádom, spod ktorého niet úniku. Lapám po dychu a uhýbam. Predsa mi len zostala nejaká sila.

Omyjem zo seba zvyšky peny a osuším sa. Oto ma volá do kuchyne, odkiaľ cítiť omeletu. Mám ju rada, ale teraz mi nerobí dobre ani jej pach.

Podíde ku mne, chytí ma za ruku a usadí k stolu. Vraj musím jesť. Vraj keď nebudem, tak ma naštope ako hus.

Odkrojím si kúsok, požujem, prehltnem. Chutí ako piesok.

Vidí, že mi nechutí, ďalej ma jesť nenúti. Čo vlastne robí doma? Pozriem na hodiny – 11 : 30. Mal byť v práci.

„Čo tu robíš?“

„Bývam tu.“

„Mal by si byť v práci, nie?“

„Zobral som si voľno.“

„Kvôli mne?“ Blbá otázka. Jasné, že kvôli mne. Začínam sa cítiť previnilo, no na druhej strane, nik ho o to neprosil.

„Aj mne sa zide oddych.“

„Oto... nemusíš to robiť. Nemusíš sa o mňa starať. Môžem zavolať rodičom. Už to zažili tisíckrát predtým.“

„Mne to nerobí nijaký problém. Vedel som predsa, že sa to možno bude diať. Chcem byť pri tebe.“

Nijaký problém... to určite. Po čase ho to začne štvaf, začnem mu liezť na nervy a bude koniec. Najradšej by som to urýchlila. Ale jeho prítomnosť vidím kdesi v diaľke ako nádej na čosi lepšie, ako malý svetlý bod v temnote, ktorý ma magneticky priťahuje.

„A nezabúdaj, že som lekár,“ dodá.

„To mi tak pomôže,“ pomyslím si. Lekár so svojimi liekmi a postupmi, ktorý je pri mojej depresii absolútne bezmocný.

Napijem sa aspoň čaju – čierny s citrónom a cukrom, chuť nijako, akoby som pila teplú vodu, napijem sa znova a tvárim sa spokojne, aby som ho upokojila. Už viem, čo mi najviac prekáža na tom, keď je v takejto situácii niekto blízky pri mne – okrem toho, že mám čo robiť so sebou, musím brať ohľad aj naňho. Musím sa pretvarovať, hrať, že je nádej na lepšie dni.

Ak mi nebude lepšie, aspoň nebudem musieť ísť cez víkend k jeho rodičom, tak ako som mu sľúbila. Bývajú na dedine, bola som u nich iba raz, a viac nemám chuť sa tam vrátiť. Nie, že by boli nepríjemní, boli milí, ale z toho prostredia ma takmer okamžite začala chytať depresia. Prostredie späté s prírodou, ktoré by malo na človeka vplývať dobre, na mňa pôsobí opačne. Je to typická dedina, kde za celý deň počuť iba kikiríkание kohútov, štekание psov, zvuk píly, či kosačky. Otovi rodičia majú polovicu nábytku vytrepanú von – stoly, stoličky, hojdacie kreslá, dokonca skrine kralujú veľkej záhrade rovno na tráve, ničím nekryté, či prší, alebo sneží. Gril rovno pod stromom, ktorý robí tieň pri pražiacom slnku. Privítali ma všetci naraz, aj s dvoma vyskakujúcimi psami. Mama, otec, sestra, jej muž, aj jej dve deti. Hneď mi prišlo zle, musela som to skrývať, pretvarovať sa, usmievať sa čo najviac a odpovedať na všetky možné otázky. Viem, že to nemysleli zle, ale čo ich, dofrasa, do toho, ako sa volala moja mama za slobodna, a čo robil môj starý otec?! Celý čas som si že-

lala byť zatvorená vo svojom byte medzi štyrmi stenami. Slnko, ani detský džavot mi nerobí dobre. Otovi zrejme hej, lebo vyzeral šťastný. V tom sa líšime. On sa s mojimi rodičmi stretol viackrát, najmä s mamou, ktorá sem chodí doliezať, spočiatku k nemu boli podozrievaví, tak ako pri každom, kto sa znenazdajky ocitol vedľa mňa, brali ho iba ako prechodnú záležitosť (zrejme si mysleli, že so mnou predsa aj tak nik nemôže vydržať), tak sa ho ani nič nepýtali. No postupne sa o ňom dozvedeli viac. Nijaký psychologický ponor do hĺbky jeho duše sa nekonal, ale spoznali ho, aspoň si to myslia. Poznám ho vlastne ja? Pozná niekto sám seba? Všetky reči sú zbytočné.

Dopijem čaj a zadívam sa do okna, kde sa všetko zdá optimistické, ako iný svet ukrývajúci v sebe ďalší, oddeľný – ten môj.

Predsa len sme prišli k jeho rodičom. Záhadne sa mi polepšilo, čomu som bola taká rada, že mi v postate ani neprekážalo pomyslenie, že víkend zase strávim u nich.

Sme na prechádzke v okolí, ktoré nie je vhodné ani pre tých najľahších alergikov. Všade lieta peľ, hmyz a ktoviečo všetko. Chodník z vydupanej, vysušenej trávy vedie popri malom jazere. Nachvíľu zastaneme a zadívame sa naň. Oto si zapáli cigaretu. Lekár – a fajčí. Nie nadarmo sa hovorí, že lekári sú najhorší pacienti. Možno majú pocit, že smrť sa ich netýka, lebo ju vedia oddialiť. Vyfúkne dym v dlhom kúdole rovno do letiaceho čmeliaka. Ten podletel vyššie a zmizol k oblohe.

Je čoraz teplejšie. Správy z rádia sa začínajú nepríjemne naplňať. Ak to bude tak pokračovať, presťahujem sa na severný pól, pretože teplo neznášam takmer rovnako ako slnko. Zazvoní mu telefón. „Toto musím vyriešiť,“ povie a trochu sa odo mňa vzdiali. „Čau...“

Ďalej ho nevnímam a pokračujem popri jazere. Zastanem a uprene sa naň zadívam, lebo čosi sa mi nezdá. Jazero zabuble. Od bodu sa šíria vodné kruhy, od najmenších po najväčšie až dostratena. A zas. Vyzerá to, že sa tam niekto, alebo niečo topí. Čakám, čo sa bude diať, ale už sa to viac nestane. Vtom ma rozbolí hlava, akoby mi po nej niekto tresol a ovládne ma silný dáviaci reflex, ktorý spraví svoje. Vyzvraciam všetko, čo Otova mama navarila na obed, vidím zvyšky všetkého – od rezancov v polievke po biely tvaroh v dezerte. Lapám po dychu, pozerám na jazero, ktoré sa akosi mení, stráca celistvosť, už to nie sú kruhy, ale mení sa nejako inak. Akoby bolo zložené z megapixlov, ktoré majú poruchu. Trhá sa jeho obraz. Objavujú sa v ňom štvorce nezapadajúce do celku. Kalná, tmavá voda je sem-tam svetlejšia či tmavšia, štvorce vo farbe bielej kávy, alebo tmavozelené ako les narúšajú jeho celistvosť. Malé otvory kamsi...

Zvraciam zas, a Oto je už pri mne. Podá mi vreckovku a drží mi vzadu vlasy.

„Už je dobre?“ spýta sa, keď to tak vyzerá.

„Ehm... prepáč, neviem, čo je so mnou.“

„Asi ti zaškodil mamin obed. Vždy robila veľmi sýte jedlá. Ja som na to, bohužiaľ, zvyknutý.“

„Nie, jedlo bolo dobré. Asi mám iba pokazený žalúdok z liekov.“

„Poďme naspäť. Môžeš si ísť ľahnúť, alebo ak chceš, môžeme ísť domov.“

„Nie, to bude v poriadku,“ poviem, aj keď opäť o všetkom pochybujem.

Presunieme sa na dvor, kde nad veľký stôl postavil Otov otec veľký slnečník. Zvyšok dňa už prebehol normálne, dokonca ma táto čudná rodina (napokon, ktorá rodina nie je čudná?) celkom bavila. Až na jeden okamih, a nie som si istá, či sa to naozaj stalo. Nachvíľu som sa zadívala stranou, pretože sa tam čosi mihlo. Malý tieň. Vrabec. Pristál rovno pri mne a zadíval sa na mňa. Uprene sa na mňa pozeral a zapípal. Viem, že sa určite na mňa pozeral, no neviem iste, či sa to naozaj stalo. To som celá ja. Potom odletel smerom k jazeru. Mala som chuť rozbehnúť sa za ním. Možno práve o to mu išlo.

Z myšlienok ma vytrhol až Otov hlas, oznamujúci ostatným, že už radšej pôjdeme. Ne protestujem.

Leto je už v plnom prúde a ja idem ulicou, ktorá opäť zmenila svoje variácie. Výklady vymenili oblečenie za oblečenie toho istého strihu, len inej farby či vzorov. Na troch stromoch popri ceste narástli zelené listy, a stavím sa, že v rovnakom počte ako každý rok. Čierny mercedes si to razí po ceste tak ako vždy, keď tadiaľto prejdem. Dáma so zeleným klobúkom tentoraz klobúk nechala doma a vymenila ho za zelené sako. Muž so psom má však modré tričko, ako každé leto.

Už sú to skoro dva mesiace, čo som zistila, že čakám dieťa. Iba tak. Tehotenský test mi ukazoval jasné PLUS, čo mi potom potvrdil aj lekár. Iba tak. Stalo sa to. Aj keď tomu nerozumiem, pri všetkých tých liekoch, čo som do seba ládovala. Možno sa mi narodí jedna veľká tabletká.

Nikdy som si ani nepomyslela, že sa to stane, navyše bez dlhšieho spoznávania a pevnejšieho puta s Otom. Stále mám pocit, že ho dobre nepoznám, a že on ani zďaleka nepozná mňa. Nepredchádzali tomu stovky dlhých večerov pri víne, spoločné dovolenky, kolotoče či cukrová vata. Nijaké siahodlhé vyznania lásky, ani ich srdcervúce dôkazy. Nijaká romantika, a vlastne ani hádky. Preto je to celé ešte čudnejšie. Žije vraj vo mne čosi, z čoho nemám pocit, že je živé. Možno by som mala od tohto všetkého ujsť.

Cez cestu opäť prejde čierny mercedes, opäť som si nestihla prečítať značku.

Vlastne ma ani tak netrápi, že Ota nepoznám, veď napokon človek nepozná ani sám seba. Celý čas tu melieme ani sami nevieme čo, opierame sa o falošné istoty, pevné body, o ktorých sa veľakrát ukáže, že sú iba domčeky z kariet. Nie sme jedineční, tak ako si myslíme. Možno takí ako my existovali už dávno pred nami, a možno sme iba dookola sa opakujúce výplody čohosi, o čom nemáme ani páru.

Zadívam sa do výkladu s elektronikou, kde ide na veľkoplášnej obrazovke akýsi dokument o vtákoch. Aspoň mys-

lím, že o vtákoch, keďže na nej prihopká vrabec. V hlave mi začne hučať. Presnejšie škrípať ako vlak o koľajnice. Je to on! Pozerá sa na mňa malým okom a dobe do obrazovky. Akoby d'obal do mňa.

„Čo chceš?!“ skríknem, až sa okoloidúci pár za mnou otočí. Myslia si, že som blázon. Kričím na výklad. Možno som blázon.

Pozriem sa späť a už tam nie je. Na obrazovke ide reklama na Coca-colu so smädným chlapcom v púšti.

Som si istá, že keby som to povedala svojmu psychiatrovi, tak by ma zase hospitalizoval. Keďže som teraz tehotná, nik do mňa lieky pchať nemôže, a bolo mi jasne povedané, že môj stav sa môže zhoršiť, ale aj nadhlo zlepšiť. Neviem, či sa zhoršil, alebo zlepšil, ani či stagnuje.

Rodičia z môjho tehotenstva nie sú nadšení. To nie som ani ja. Jediný, kto sa teší, je Oto. Prajem mu to, ale zároveň mám pocit, že sa to aj tak týka iba mňa a on do toho nemá čo hovoriť.

Bude toto všetko dávať niekedy zmysel?! Opäť ma napne, tak ako v poslednom čase každý deň a utekám domov.

Pozerám sa na jeho ruku, previsajúcu cez môj pás. Jemné chĺpky sa na nej ligocú v slnečnom svetle a on za mnou pomaly odfukuje. Ešte spí. Vždy sa zobudím prvá. Jemne chytám ruku a vyslobodím sa spod nej. Vstanem z postele a potichu prejdem do kúpeľne. Môj odraz v zrkadle je najlepší za posledné roky. Vraj to robia tehotenské hormóny. Chytím sa za brucho, ktoré je už na prasknutie. Občas v ňom cítim pohyby – môj syn dáva na vedomie, že existuje. Teším sa naňho, no občas ma prepadávajú obavy a strach, dokonca smútok, či som urobila dobre.

Ako sa to mohlo stať? Ako sa to mohlo stať mne? Som na výchovu dieťaťa správny človek? Pred dvoma rokmi by som takúto otázku bez váhania zavrhla. Ale teraz? Už nie je cesty späť. Vždy, keď nad tým rozmýšľam, dieťa začne kopať. Akoby zaháňalo moje myšlienky, alebo je to iba jeho pud sebazáchovy. Chce žiť. Chce, aby som žila ja.

Pustím vodu, opláchnem sa a vyčistím si zuby. Učešem rozstrapatené blond vlasy a idem nachystať raňajky ako starostlivá partnerka a budúca mama.

O päť minút miešam vajcia v panvici, ich vôňa sa prelína s vôňou práve uvarenej kávy. Tú si dať nemôžem. Vlastne nemôžem robiť veľa vecí, ktoré môžu robiť zdraví, či netehotní ľudia. Nie, že by som ich robila aj predtým, ale až teraz mi dochádza, že ich robiť nemôžem, a to ma števe. Nemôžem behať (nie, že by som predtým behala), nemôžem piť alkohol (nikdy predtým som extra nechľastala), nemôžem byť bdelá dlho do noci, či do rána (predtým som nezaspala skôr ako o druhej ráno), pretože od vyčerpania sa zvalím do postele už o deviatej. Oto môže robiť všetko. Nerobí to, ale môže. A to ma števe najviac! Rodová nespravodlivosť medzi pohlaviami. On urobí iba príjemné minimum, a ja si musím odkrútiť všetky nepríjemné veci sama. Pritom dieťa bude rovnako jeho ako moje. Už som mu to aj povedala, vykričala, vyziapala... Chápe to, snaží sa mi pomôcť čo najviac, a števe ma aj to. Neviem, či sú

to hormóny, alebo sa aj v tomto prejavuje môj pesimizmus. Z týchto nekalých vôd mojej mysle ma nevytiahnu ani jeho reči, ani jeho skutky. Vždy ma upokojí iba jedna myšlienka – kým je dieťa vo mne, je iba moje. Možno je to čudné, ale je to tak. Občas si želim, aby zostalo vo mne navždy, a ja by som si iba predstavovala, aké by bolo, keby vyliezlo. Napokon, hovorí sa, že predstavy sú takmer vždy lepšie ako realita, a možno je to tak aj v tomto prípade.

Toustový chlieb je takmer pripálený, rýchlo ho vyberiem a pocítim kopnutie zvnútra.

„Ešte dva mesiace!“ Zakričím smerom k bruchu.

Ktovie, aký bude? Čo ak bude taký ako ja - čo ak nebude normálny? Možno spácha prvý pokus hneď po narodení a prestane dýchať. Tú myšlienku však hneď zavrhnem.

Čo bude, keď sa narodí? Dokelu, čo sa to vlastne deje?! Bude sfukovať sviečky na narodeninových tortách s radosťou – tak, ako som to ja nikdy nerobila? Budem ho musieť učiť všetkým tým zbytočným frázam a správaniu, ktorým som vždy pohrdala? Bude musieť vykonávať kopolu zbytočných vecí, presne tak, ako som to ja neznášala? A neznášam doteraz.

Stále si nie som istá, či chcem niekoho nového priviesť na tento svet. Prispieť svojou troškou k udržaniu ľudského druhu. Pred dvoma rokmi mi bolo jedno, keby ľudia, alebo celý svet zajtra zanikol. Vlastne mi je to jedno aj teraz, ale chcem, aby žilo moje dieťa. V akomsi paralelnom svete, ktorý má s týmto pramálo spoločné.

„Dobré ráno,“ ozve sa mi spoza chrbta Oto a spomalí vír zmätených myšlienok, z ktorých by som sa ťažko vymotala. Zrejme ho prebrali zvuky z kuchyne a vôňa kávy a jedla. Tak ako vždy.

„Dobré,“ poviem s vedomím, že keby vedel, čo mi lieta v hlave, hneď by mu zmizol úsmev z tváre.

„Prečo vstávaš tak skoro? Veď vieš, že si spravím raňajky aj sám.“

„Už sa mi nechcelo ležať.“

Naberiem praženicu aj jemu aj mne, aj keď mne sa do nej vôbec nechce. Oto sa s chuťou do nej pustí, zatiaľ čo ja sa na ňu iba s nevôľou pozerám. Prečo som ju vlastne spravila? Zo zvyku? Asi áno.

Vyberiem z chladničky pomarančovú šťavu a salámu. Nikdy som ju nemala rada, ale teraz áno, zapijem ju sladkou šťavou, jem, a znova zapijem. Čudná kombinácia, čudné obdobie.

Opäť sa mi sníval ten sen. Rútila sa na mňa vysokán-ska budova, uhýbala som obrovským kusom, behala som sem a tam, až som napokon utiekla k obrovskému stromu, ktorého kmeň by neobopli ani päťdesiati ľudia. Jeho košatá koruna ma dokáže uchrániť pred kusmi, padajúcimi z rôznych strán. Čakám, čo bude, kedy to prestane, ak vôbec... keď vtom sa cez obrovskú korunu prederie poriadny kus čohosi. Najskôr si myslím, že je to z padajúcej budovy, preto utekám nabok, no všimnem si, že padá akosi inak. Nepadá, ale letí. Nie je to kus budovy, ale obrovský vták. Vrabec. Je to on. Viem, že je. Letí ku mne, zastane vedľa mňa. Opäť na mňa hľadá, tentoraz nie nahor, ale nadol, pretože má asi päť metrov. Priblíži sa ku mne obrovským okom, v ktorom sa vidím ako v zrkadle. Vyzerám vystrašená a zúfalá. Zapíska, ale jeho piskot znie ako škripanie vlaku, pretože je gigantický.

„Čo chceš?!“ kričím.

Stále sa na mňa pozerá. Chce aby som išla s ním? Mám naňho vysadnúť a vzlietnuť ktovie kam?

Opäť zapíska a vzlietne sám.

Zobudím sa na to, ako mi Oto trasie rukou.

„Kričala si zo sna.“

„Ehm...“

„Snívalo sa ti niečo zlé?“

„Vlastne ani neviem.“ O svojom sne mu nepoviem.

A tak sa to predsa len stalo. Idylické prostredie. Byt vymenený za dom neďaleko mesta. Narodeninové oslavy, torty, úsmevy, kvety, slnko, pokosený trávnik, pes, dokonca gril a návštevy príbuzných a susedov.

Dalšie dieťa - dcéra. Všetko priveľmi hladké, priveľmi pekné, teplé, farebné a gýčové. Ilúzia rovnaká ako bezútešnosť.

Všetko išlo hladko ešte takmer tri roky. Nadobudla som pocit, že je všetko v poriadku, že to už nič nemôže zmeniť. Aj keď podvedomie mi stále hovorilo, že to tak nie je, len som ho nevnímala. Lepšie povedané, nechcela som si to pripustiť.

V tú noc sa mi sníval ďalší sen. Kráčala som tmavými chodbami, hotovým labyrintom nekonečnej budovy, neviem, či som sa snažila nájsť východ, alebo na niečo prísť. Vtom sa v jednej z chodieb na konci začalo niečo rysovať. Z prítmia vystupuje biela antická socha nahého muža. Až bližšie si všimnem, že je trochu zničená. Chýba mu ruka, chodidlo a penis. Tvár má však zachovalú. Až neprirodzene detailnú na antickú sochu. Zdá sa mi, že ho odniekiaľ poznám. Je to ten chlapec z reklamy na Coca-colu. Ale pripomína mi ešte niekoho. Zdesene si uvedomím, že ten chlapec vyzerá presne ako môj syn, len o niečo starší. Vstala som spotená a zmätená. Ráno prišla mama, aby nám navarila obed. Oto zobral deti na prechádzku, a tak som mala konečne trochu času pre seba. Z kuchyne vonala polievka a ozývalo sa krájanie, vonku občas zaštekal náš pes na susedove sliepky a ja som držala v ruke knihu, ktorú som si chcela prečítať už dávno. Guillermo Rosales – *Boarding Home*. Z čítania ma vytrhol až mihotajúci sa tieň na knihe a ťukanie na okne. Odrazu tam bol. Viem, že ten istý. Vrabec uprene na mňa hľadel a pískal ostosieť. Ďobal do okna, akoby ho chcel preraziť. Prvý raz som s ním nadviazala kontakt a poťukala prstom naspäť. Nie preto, aby som ho odplašila, ale preto, aby si neublížil. Nič

však nepomohlo. Ďobal ďalej, až kým som nevyšla von. Potom vzlietol, ale neodletel, iba sa chvíľu vznášal na tom istom mieste, potom priletel bližšie, takmer na dotyk, opäť vzlietol a odletel preč. Chcel mi niečo povedať. Netušila som však čo.

Veci išli zase pomerne hladko, až kým sa vrabec nezačal objavovať častejšie. Dokonca aj v snoch. Až v nich som pochopila, že ho mám nasledovať. Že mám ísť na svoju starú ulicu, do svojho starého domu, že mám ísť, kam ma povedie a čosi dôležité mi vysvetlí.

A tak som sa jedného dňa na to odhodlala. Niekoľkokrát. Nástočivý pocit, že mám nasledovať vrabca na ulici, kde som bývala ešte pred dvoma rokmi, ma tam dohnal viackrát. Nechala som sa unášať rytmom ulice, tak ako teraz. A zaznamenala som opäť to isté – dámu so zeleným klobúkom, muža s basetom, čierny mercedes, dokonca aj deti, ktoré nerastú. A vtom tam bol. Pristál mi rovno pred nosom, keď som sa blížila k jednej z výškových budov. Na popolníku vedľa akéhosi baru. Vzlietol a pristál na najbližšom strome, potom na pouličnej lampe, na stenách s výstupkami... celý čas ma viedol pred tú budovu. Potom vzlietol hore. Vedela som, že ho mám nasledovať. Vošla som dnu, našla som firmu na najvyššom poschodí, a povedala som, že idem tam. Vyviezla som sa výtahom až hore, potom vyšla schodmi až k požiarnemu rebríku vedúcemu na strechu. Vystúpila som na strechu, kde ma prekvapivo oviaľ vietor, aj keď dole nijaký nefúka. Bolo tam chladno a začínalo sa stmievať. Zľava ku mne doľahol piskot. Podišla som k nemu a nastavila ruku. Vzlietol a sadol si na ňu.

Chvíľu na mňa nehybne pozeral, potom odletel meter nad mňa. Posúval sa smerom k rýmse, išla som za ním. Predo mnou sa objavilo nočné mesto. Jeho svetlá vyzerali ako hviezdy, vyzeralo to, akoby som sa celý čas pozerala zlým smerom – hviezdy nie sú nado mnou, ale pod

mnou. Vták lietal za hranou, a celý čas sa držal na jednom mieste. Až som sa čudovala, že vrabec vie tak dobre lietať. Možno nevie. Možno sa mi to celé iba zdá.

A vtedy sa to stalo. Všetko začalo strácať tvar a súvislosť. Tak, ako pri tom jazere. Pixely sa spájali, malé štvorce nahrádzali čoraz väčšie, a jediné, čo nestrácalo pevné obrysy, bol vrabec. Poslúchla som ho. Išla som za ním.

Padám zo strechy stotridsaťposchodovej budovy a na zlomok sekundy ma zovrie pochybnosť – neurobila som chybu?!

Vždy som sa bála, že ak zájdem príďaleko v akomkoľvek smere, nebude cesty späť. Teraz som si istá, že to platí. Hnedé vlasy mi plachtia vo vzduchu. Ešte včera boli blond. Môj skok je ten najzúfalejší a najodvážnejší počin zároveň. Už veľakrát som rozmýšľala nad tým, čo človek v takej chvíli cíti, čo mu prebieha hlavou. V mojom prípade to nie je nič zvláštne. Tesne predtým som myslela na svoje dve blondávané deti a labradora, na manžela s rovnako blond vlasmi, ako sa v záhrade skláňa nad grilom, predstiera, že je všetko v poriadku a na mäso mu stekajú slzy, na svoju mamu, že ju to raní (ako ma to vychovala, že sa toto stalo?!) a za sekundu, už v páde, som si spomenula na chuť a vôňu kôprovej omáčky, ktorú som mala rada ako dieťa. Vlastne ju mám rada doteraz, len mi ju už nik nevaril a neskôr som na to zabudla. Vzápätí ju vystriedala vôňa vzduchu po daždi v nočnom meste, jeho svetlá priťahujúce zrak, odrážajúce sa od mokrého betónu, na ktorý o chvíľu dopadnem. Mala som im niečo odkázať?

Nemám svetú čo povedať. Nemám čo vysvetľovať, ani sa nemám čím ospravedlniť. Jednoducho som sebecky skočila – urobila to, čo som mala urobiť už dávno.

Na zlomok sekundy chcem byť namiesto v páde radšej vo svojej posteli, ležať na mäkkom vankúši prikrytá perinou, a na nič nemyslieť. No to by nič nevyriešilo. Možno nič nevyrieši ani môj pád a moja smrť, ale to sa už nedozviem.

PEKÁR

Je noc, a ja opäť začínam pracovať. Ruky sa mi zabárajú do mäkkého cesta, z ktorého za niekoľko hodín vzniknú rožky a žemle rôznych veľkostí, tvarov, chutí a vôní. Pozerám na hodiny. 01 : 30. Dosť času na to, aby cesto stihlo vykysnúť a poskytnúť raňajky pravidelným zákazníkom. V našom malom mestečku pečiem pečivo pre všetkých ľudí, ktorí si nepečú sami. To, prečo nepečú, som dávno prestal skúmať, ale najskôr to bude preto, lebo nemajú čas, alebo sa im jednoducho nechce piecť. Tak či tak, je ich dosť, a ja som tomu iba rád, pretože ak by sa v nich začali prebúdzaf pekárske sklony, prišiel by som o prácu.

Za oknom sa blykli oči mačky, potulujúcej sa tu každú noc. Pozerá sa na moje ruky, hnetúce cesto so železnou pravidelnosťou a vzápätí opäť zmizne. Aspoň vychytá všetky myši, ktoré sem-tam prehryzú vrece s múkou. Za oknom som začul slabé zamňaučanie, a po mačke nezostalo ani stopy. Občas by som aj privítal nejakú spoločnosť. Už si ani nespomínam, kedy som sa naposledy s niekým rozprával, a kvôli môjmu prevrátenému režimu ani nikoho nestretávam. Cez deň spím a v noci pracujem. Nemôžem sa však sťažovať, pretože nič iné robiť ani neviem.

Občas nadránom, ešte predtým ako vypnem, ešte predtým ako sa práve upečené teplé pečivo začne predávať, sa pozerám ako prvé lúče slnka svietia cez okno a zviditeľňujú prach víriaci vzduchom. Malé čiastočky múky, dreva, peľu, látky a ktoviečoho všetkého sú unášané vzduchom bez kontroly nad sebou, bez možnosti čokoľvek ovplyvniť. To, či budú rozdrobené ešte viac, či splynú so zemou, so stenou, alebo sa dostanú do pľúc nejakého človeka, nezávisí od nich. Neschopnosť veci dosahovať a neschopnosť ich chcieť sú dve rozdielne veci. Dôsledky sú však úplne

rovnaké. Ja by som možno aj chcel vyjsť z tejto pekárne von, žiť cez deň, kráčať len tak po chodníkoch, rozprávať sa s ľuďmi a nemať presne naprogramovaný spánok a prácu. Cítim však, že to akosi nejde. Nevieť, či preto, lebo na takéto životné rozhodnutie je už neskoro, alebo preto, že som žiť inak ani nikdy nebol schopný. Ale ako hovorím, nemôžem sa sťažovať, pretože inak asi ani neviem žiť. Viem skombinovať asi dvadsať druhov múky od pšeničnej, špaldovej, ražnej cez ovsenú, kukuričnú, hladkú, hrubú, celozrnnú... s rôznymi koreninami a ďalšími prísadami, a upiecť pečivo od výmyslu sveta. A to je, myslím si, vcelku dosť.

Na gram rovnaké kopčeky z vykysnutého cesta ukladám na plech v pravidelných rozstupoch. Potieram ich žĺtkom, aby sa ich povrch pekne leskol. Keď ich potom vidím upečené, mám pocit užitočnosti. Aj keď nerobím pre ľudstvo nijaké prevratné a veľké veci a je mi jasné, že som len malý článok v reťazci, bez ktorého by sa svet zaobišiel, pocit zadosťučinenia je najsilnejší vtedy, keď útroby mojej pekárne dennodenne nájdem prázdne a začínam piecť odznova. To znamená, že to, čo robím, nerobím zbytočne, a že tým možno niekomu spríjemňujem život.

Vôňa jablák strieda vôňu škorice a spolu sa spájajú v pevné puto. Vôňa maku, masla a tvarohu sa vznášajú pekárňou a vykrádajú sa von priťahovať nosy a oči zvierat. Túlavé psy a mačky nakúkajú cez okno dnu, pokúšam sa im hodiť kúsky tvarohu, no nejde to. Ruka sa mi zasekáva, nedočiahnem tam. Akoby sa moje pohyby obmedzili len na moju prácu a pohyb v obmedzenom priestore. Presne vymedzený rozmach ramien siaha len na miešanie, plnenie, natieranie... aj moje nohy akosi oťaželi, ukotvili sa v ťažisku kuchyne, vlastne si nespomínam, žeby niekedy niesli moje telo s ľahkosťou. Nespomínam si nielen na to. Keď sa snažím vyvolať svoje spomienky a dostať sa v nich ďalej do minulosti, do detstva, do mladosti, vybavuje sa

mi len pečenie a všetky veci s tým spojené. Keď sa snažím spomenúť si, ako som sa to naučil, nejde to. Tiež je zvláštne, že poznám každý svoj výtvor takmer do detailov, viem presne ako chutia, no nikdy som ich neochutnal. Sám neviem, ako je to možné. Mám pocit, akoby som sa nenarodil, nerástol, nestarol a vedel piecť bez skúsenosti, bez učenia.

Moje výtvary tejto noci sa už pečú a ja čakám, kedy dostanú zlatistý odtieň a budú pripravené pre ľudí. Na chvíľu som od nich odvrátil zrak, a ten mi spadol na nápis, na ktorý sa pozerám každú noc. Úplne obyčajný nápis na stene, definujúci moju prácu. *Pekár, ktorý pečie pre všetkých ľudí, ktorí si nepečú sami.* Nápis, ktorý som vždy vnímal ako zbytočný, mi odrazu začal dávať hlbší zmysel. Ruky sa mi zablykli kovovým leskom, dvíham ich pred seba a vidím kovové časti pospájané od najmenších, tvoriacich články prstov, po dlhšie tyče tvoriace ramená. Pozerám nižšie, kde sa kovový trup otáča okolo masívnej kovovej základne namiesto nôh. Odrazu je mi to jasné. Pečiem pre VŠETKÝCH ĽUDÍ, ktorí si NEPEČÚ sami. Ak by som bol človek a piekol by som sám pre seba, porušil by som svoju definíciu, ak by mi piekol niekto iný, musel by som sám sebe piecť aj tak, čím by som tiež porušil svoju definíciu. Ak by som bol človek, neexistoval by som.

Moje ruky sa zmenili na kovové chápadlá, vyťahujúce čerstvé zlatisté pečivo z mojich útrob. Pozerám sa na ne, ich povrch sa čoraz viac leskne, nie však od potretia žltkom. Po tvári, ktorú som nikdy nevidel, mi stekajú slzy. Slzy? Voda zmiešaná s cukrom kropí zemle v rovnomerných postrekoch. Stroje predsa neplačú.

NEKROŽIVOT

Tesne predtým, ako mi zazvonil telefón, som sa pozrela na náramkové hodinky, ktoré mi dal otec k dvadsiatim narodeninám. Bolo presne pol štvrtej poobede. Už dopredu som vedela, že ten telefonát bude jedným z najhorších v mojom živote a so strachom som ho zdvihla. Hlas nemocničnej sestry mi s ľútosťou oznamoval, že môj otec zomrel.

Keď vám zomrie niekto blízky, tak je to, akoby ste sa ocitli v nádrži plnej sračiek, a vy musíte so zadržaným dychom vyplávať von. Aj keď som to čakala, nemohla som si v duchu pripustiť, že onedlho sa to naozaj stane, že môj otec zomrie. Mal rok po mozgovej mŕtvici a navyše bol už veľmi slabý. Keď mi to však tá sestra oznámila, bez slova som zložila telefón, a akoby mi niekto vytrhol kus hrudníka a zároveň ma na roztrasených nohách posadil. Prežívala som nielen strašný žiaľ, ale v šoku a cez slzy som musela myslieť na ten kolotoč udalostí, ktorý sa práve začal. Vybavovanie pohrebu, informovanie príbuzných a známych o smrti... Bolo mi jasné, že prvý, komu to musím oznámiť, je môj brat Ondrej. Otec nás prakticky vychoval sám, pretože mama zomrela, keď sme boli ešte deti. Ondrej bol vždy citlivejší a menej priebojný ako ja a učenie mu nikdy priveľmi nešlo. Na strednej škole začal chodiť domov neskoro, potom takmer vôbec, a išlo to s ním stále viac z kopca. Alkohol a drogy z neho spravili ešte menej zodpovedného, naivného a neschopného človeka, od ktorého som absolútne nemohla čakať pomoc ani s pohrebom, ani s ničím iným. Keď som mu to oznámila, v telefóne som začula len neidentifikovateľný zvuk, niečo medzi vzlykom, škrekom a sipotom. Nebolo ťažké uhád-

nuť, čo potom spravil. Nalial do seba celú fľašu hocičoho, čo mal po ruke.

Potom, ako som sa rozlúčila s mŕtvym otcom a vzdvihla jeho veci z nemocnice, celý večer som obvolávala príbuzných a známych. Ich výkriky a vzlyky vo väčšine predstierané, mi neboli na nič, pretože nik z nich mi s pohrebom nepomohol. Všetky povinné otázky typu: „Potrebuješ s niečím pomôcť?“, niesli v podtóne vetu: „Dúfam, že ma nebude s ničím otravovať.“

Tak som sedela v kresle asi tri hodiny s telefónom pri uchu a počúvala „úprimné sústraste“ a neúprimné reči o tom, ako strašne im otec bude chýbať. Keď im tak bude chýbať, prečo ho za posledné roky nik z nich nenavštívil v nemocnici, alebo sa aspoň nespýtal, ako sa má? Nevedela som, či vôbec zvládnem byť na pohrebe, ale keď som si ich tam všetkých predstavila, bolo mi zle ešte viac.

Posledný, komu som oznámila, že je môj otec mŕtvy, bola moja päťročná dcéra Viki, ktorú mi exmanžel priviezol večer po víkende domov. Neviem, čo ma vtedy posadlo, ale nepovedala som jej, že jej starký odišiel do neba, ani tie podobné reči, aké sa hovoria deťom, ale natvrdo som jej oznámila, že starý otec zomrel, a že to tak býva. Na jej otázku, či zomriem aj ja, som povedala „áno“ a ona sa rozplakala ešte viac. Pripadala som si ako najhorší človek na svete.

A to nebolo všetko. Znenávidela som celú spoločnosť za to, že uchováva tradíciu zvanú kar. Nielenže som musela vybrať otcovi oblek do truhly, čo v sebe nieslo hrabanie sa v skrini plnej spomienok naňho, a jeho kravaty, košele a topánky pre mňa predstavovali psychický masochizmus, ale okrem toho som musela rozmýšľať, aké koláče by boli po jeho pohrebe najvhodnejšie. Dočerta aj s jedlom! Dočerta aj s ľuďmi!

Keď som vybrala oblek, košeľu, kravatu, ponožky a topánky, rozhliadla som sa po fotke na smútočné oznáme-

nie. Náš starý dom, v ktorom otec stále býval, je sám osebe spomienkou naňho a na detstvo, ktoré som tu strávila. Ako truhlica plná hračiek, ktorú som otvorila s dreveným škrípaním a vytiahla Pinocchia s odretým dlhým nosom a chýbajúcou nohou, plyšového psa na baterky, ktorý kedysi štekal a hýbal sa v pravidelných intervaloch, dnes má však v bruchu namiesto bateriek prázdnu dieru a kožuch plný roztočov vzbudzuje ľútosť. Pozerala som na kúsky dreva pokresleného fixkami a mierne vyblednuté obrázky na ňom svedčiace o detskej fantázii, vytiahla som figúrky z rôznych hier, ktoré sú sami o sebe iba figúrky a bez ostatných častí hry strácajú svoj pôvodný význam. Videla som bábiky s chýbajúcimi končatinami a ostrihanými vlasmi, ktoré sú ako spomienky na minulosť – nikdy nie úplné. Z minulosti si odnesiete vždy iba časti.

V deň pohrebu sa ma v záplave nárekov a súcitných pohľadov moja dcéra spýtala, prečo sú všetci v čiernom. A ja na to, že je to taká tradícia. V duchu som dodala: „Napokon, čo nie je?“ Vtedy mi pripadalo, že už všetko, čo sa deje, je podľa nejakej tradície, že sa všetko deje podľa nejakých šablón a vzorcov. Narodenie, život, smrť. Ešte aj po smrti sa mýty o vás pridávajú k mýtom o ostatných mŕtvych a splývajú tak, ako to má byť. Vtedy mi došlo, že nechcem zomrieť. Už len preto, aby ma nik nemohol zaškatulkovať.

Prišli takmer všetci, ktorých som čakala. A aj takí, ktorých som nečakala a dokonca ani nikdy predtým nevidela. A všetci mi triasli rukou a zaslintali líca a stískali ma okolo pliec. Najradšej by som vtedy namiesto seba postavila pred vchod do krematória nejakú maketu. Môj brat vedľa mňa skoro spadol na zem, pretože keďže nemal na práci nič, iba piť Johnnieho Walkera – doobeda s ľadom, poobede bez ľadu, prišiel na pohreb úplne naliaty.

Tí, ktorí sa snažili vysúkať zo seba falošné slzy, možno počas pohrebu vyronili aj skutočné, pretože pohľad na

truhlu a fotku zosnulého pred ňou, dotlačí k slzám takmer každého. Možno ani nie zo žiaľu nad smrťou toho človeka, ale kvôli uvedomeniu si vlastnej pomínutelnosti.

Na kare všetci trúsili reči o mojom otcovi z úst, v ktorých sa im prevaľovali kúsky jablkovej štrúdle, kurafa a obložených chlebov. Ondrejovi, ktorý ledva vnímal, hovorili, aký bol náš otec úžasný a múdry a odvážny a skvelý, a že si má brať z neho príklad. Jediné, čo som vtedy chcela, bolo to, aby sa to už celé skončilo. Mala som sto chutí odtiaľ odísť, nasadnúť do auta a nechať ich všetkých tam. Ešte niekoľko hodín som však musela počúvať spomienky, veselé príhody, a čoraz viac pripité reči príbuzných, na ktorých som badala spoločné črty tváre, mimiku, gestá. „Krv nie je voda.“ – to hovoril otec. A mal pravdu. Genetike sa nevyhne nik.

Pozerám na hodinky. Je presne desať hodín večer. Z minulosti vám zostane iba prítomnosť. Viki som uložila do postele už pred niekoľkými hodinami. Brata vo vedľajšej izbe takisto. V duchu tradície som zapálila sviečku, ktorú som však o chvíľu zhasla, pretože jej blikot mi nerobil dobre. Tak teda zapínam televízor, kde sa pri nespočetnom množstve reklám, ktoré vôbec nevnímam, môžem konečne poriadne vyplakať.

KOCKY SÚ HODENÉ

Predstavte si všetky kúsky existencie, kde stačí aj malé percento možnosti, že sa akcia, ktorú práve vykonávame, končí smrťou, úhladne poukladané do vyhovujúcich tvarov. Všetky kúsky sú v tvare kociek a z kociek sú vytvorené ďalšie tvary. Zopár kociek každý deň vyberám a hádzem ich do života. Je to moja ľahká a nechutná práca. Na to, že je nechutná, som prišla iba nedávno. O tejto práci, čudnom poslaní a čoraz väčších výčitkách svedomia vám teraz rozpoviem svoj príbeh.

Bol to pohovor ako mnoho pred ním. To som si myslela, no aj tak som tam išla. Nie preto, že by som čo i len trochu verila tomu, že ma zoberú do práce, ktorá by ma aj tak nebavila, ale pre samotný pocit, že niečo robím, a tiež preto, lebo ma vždy bavilo postaviť sa uprostred vstupného testu a bez slova odísť. Veľa firiem totiž vyhlasuje konkurzy na fiktívne pracovné miesta, aby sa potom v odpovediach vo vstupnom teste mohli zadarmo dozvedieť, ako vylepšiť svoje produkty, služby, alebo chod firmy. Nikoho nového pritom neprijmú a zostanú im nové nápady. Preto som sa pri otázkach typu: *Čo by ste vylepšili na tom a tom...?* vždy rázne postavila, a za nechápavých pohľadov prítomných odkráčala z miestnosti. Niekedy som tam ešte pripísala: *Príďte si na to sami, alebo Nápady zadarmo vám dávať nebudem, alebo Ak si v niečom dobrá, nikdy to nerob zadarmo!*

V to ráno som sa teda slušne obliekla – pančuchy, sivá sukňa, biela blúzka, namaľovala som sa decentne – iba mejkap a riasenka, a obula čierne lodičky. Takto vystrojená som si do kabelky ešte prihodila pero, ktorým som chcela napísať, čo si o tých podvodníkoch myslím. Po

predraní sa mestom cez ranný zhon, od ktorého som si odvykla, cez trúbenie áut, vrčanie autobusov, cez výpary jedál zo starých ventilácií a pachy ľudí, som prišla do veľkej tmavej budovy v tvare kocky. Prechádzala som popri nej už mnohokrát predtým, ale nikdy som nevedela, čo v nej sídli. Vraj firma na vypracovávanie finančných analýz. Presne o deviatej som vošla do budovy, prešla cez vykachličkovanú halu smerom k recepcii. Ani som nemusela hovoriť, že idem na pohovor, a až nadmieru usmievavá recepčná ma poslala výťahom na tretie poschodie do dverí číslo 47. Pred výťahom postával vysoký muž v podobnej uniforme, akú mala recepčná, vyzeral ako liftboy, aj keď som nechápala jeho význam, pretože toto podľa mojich informácií nie je hotel a nik sem pravdepodobne nechodí s batožinou, ale zdvorilo som odpovedala na pozdrav a vošla do výťahu v jeho sprievode. Stlačil gombík s číslom tri rukou v bielej rukavičke a bez slova ma odviezol až k dverám. Tou istou rukou naznačil, že mám vstúpiť. Otvorila som teda mohutné dvere z tmavého dreva a vstúpila do miestnosti. Z nejakej zvláštnej príčiny, nazvem to obranným mechanizmom tela, moja noha urobila krok späť. V miestnosti ma totiž omráčili tisíce bielych bodiek na čiernom podklade. Obrátila som sa teda naspäť na muža v uniforme so spýtavým, nechápavým pohľadom, ale ten iba opäť bez slova s kamennou tvárou naznačil, že mám ísť ďalej. Pohla som sa teda ďalej a až vtedy som zistila, že všade okolo mňa sú kocky. Čierne kocky s bielymi bodkami, trochu väčšie ako bežné, poukladané na seba v rôznych zoskupeniach, medzi ktorými viedol chodník až k veľkému čiernemu stolu. V miestnosti nebol okrem mňa nik, prešla som teda pomalým krokom k stolu a sadla si na jedinú stoličku za ním s presvedčením, že niekto za mnou príde a vysvetlí túto čudnú miestnosť. Na opačnom konci stola ležali papiere s akýmsi textom. Načiahla som sa po ne a čítala:

Vaša práca bude spočívať v tom, že sem prídete každý deň, hodíte kocky prichystané na tomto stole a necháte ich tak. Zmluvu máte prichystanú, stačí len podpísať. Rozhodnite sa teraz. Ak nemáte záujem, už sem nikdy nechodíte.

Myslela som si, že je to vtip. Nieкто to dokonca podpísal nečitateľným podpisom. Zobrala som do rúk zmluvu, ktorá vyzerala ako obyčajná dohoda medzi zamestnávateľom a zamestnancom, podpísaná opäť tým istým podpisom. Písalo sa v nej, že moja práca bude spočívať iba v tom, že sem každý deň prídem v tomto istom čase, hodím kockami na stole v presnom poradí a o svojej práci nebudem s nikým hovoriť. Nič iné. Peniaze za to vraj budem dostávať na účet každý deň. Stále som si nebola istá, či to nie je vtip, alebo nejaký trápny test osobnosti zamestnanca, ale pomyslela som si, že za to nič nedám. Podpísala som teda zmluvu, počkala ešte desať minút, a keď nik nechodil, pobrala som sa domov.

Na druhý deň ráno som uvažovala, či sa tam vôbec mám vrátiť. Nemala som však na práci nič a navyše, podpísala som tú čudnú zmluvu, ktorú som tam nechala, takže ma na to miesto dohnali skôr obavy ako zvedavosť. Po príchode do budovy som išla rovno k výťahu. Liftboy ma opäť odprevadil až k dverám a ja som sa zase ocitla v čiernobielej miestnosti bez okien. Na stole skutočne stáli položené kocky. Bolo ich šesť a na papieri pod nimi stálo šesť mien. Nič som nechápala, ale hodila som kockami, postupne ich vyberajúc z radu zľava doprava, tak, ako sa písalo v zmluve a odišla. Peniaze mi prišli na účet ešte v ten deň. Pochybnosť, že ma nieкто pozoruje, alebo dokonca tajne natáča a stále sa na mne dobre baví, mi nezabránila v tom, že som tam naďalej chodila každý deň a opakovala ten istý rituál. Šesť kociek, šesť mien, hodiť a odísť. Vôbec som nechápala súvis medzi menami a kockami, ani som nevedela, či sú tie mená reálne, alebo niekým vymyslené. Peniaze mi

však chodili na účet každý deň, a tak mi bolo jedno aj to, keby išlo o nejaký hlúpy psychologický pokus. Nesnažila som sa pátrať po tom, o čo vlastne ide, len som vykonávala to, čo som podpísala v zmluve. Zhruba po mesiaci „práce“ som však spoznala jedno meno. Patrik Skalný. Spoluziak zo strednej školy. Bol v poradí ako druhý, a tak mu zrejme prislúchala druhá kocka v poradí. Zapamätala som si číslo, ktoré padlo. Päť.

I.

Patrik nosil slnečné okuliare vtedy, keď ich nebolo treba. Celý deň ich nosil vysunuté vo vlasoch, slnko mu svietilo do očí, žmúril, klipkal viečkami, a keď zašlo za oblak, stiahol si ich na oči. A nosil ich aj večer, kedy si ich ľudia zvyknú dávať dole. Odrážalo sa mu v nich svetlo pouličných lúčov a jemu vôbec nenapadlo, že by si ich mal dať dole. Nerobil to náročky. Jeho život tvorí celá sieť vecí, ktoré ľudia robia nezvyknú, a to len preto, lebo ponorený do vlastných myšlienok a predstáv vníma okolie len minimálne. Jeho takzvaná duševná neprítomnosť sa s ním viezla už od malička, a tak sa často stávalo, že zabudol vystúpiť na autobusovej zastávke, a musel sa vracieť niekoľko blokov pešo, alebo z obchodu doniesol iba polovicu vecí, ktoré mal v pláne kúpiť.

V ten deň sedel na schodoch s lakťami opretými o kolená a tvárou zaborenou v dlaniach. Pozeral sa na rozviazané šnúrky na teniskách a ani mu nenapadlo zaviazať si ich. Netušil, ako dlho trvalo, kým si uvedomil, že by sa mal pohnúť a ísť na stretnutie s kamarátom, ktoré si dohadovali mesiac. Vyšiel z panelákového domu, prešiel cez križovatku, chodník, trávnik, ďalší chodník, až k autobusovej zastávke. Autobus prišiel za päť minút, zatiaľ čo sa s „hlavou v oblakoch“ pozeral dole, na svoje tenisky s rozviazanou šnúrkou. Sadol si na sedadlo pri okne a sledoval ubiehajúce domy, cesty, ľudí... pozeral sa na nich, aj keď ich vnímal len ako kulisu k myšlienkam, práve sa mu rodiacim v hlave. Rozmazaný sled výjavov – tak by sa dal charakterizovať celý jeho pocit zo života. Keď sa snažil rozpomätať sa, čo sa dialo pred týždňom, alebo čo robil včera, bolo to ako hrabať sa vo vnútornostiach niekoho iného, v tráviacom trakte, kde nachádzate zvyšky stravy. Kusy mäsa so šalátom, ktorého zelené kúsky sú sem-tam nacapené na nepožutom kuse hranolčeka, možno kus hrí-

bu, možno ryby, možno ovocia... sotva identifikovateľné, chaotické, nechutné a únavné. Zmes vecí, ktoré už sotva pripomínajú to, čím boli. Vystúpil, tentoraz správne a zamieril si to cez cestu, na druhú stranu ulice. Mali zraz v bare, kde chodia už od pubertálnych čias. Pozrel sa do strán, nešlo žiadne auto, tak sa v pokoji vydal cez cestu. To, čo sa stalo potom, sa dalo predvídať, aj tak sa to však dá považovať za nešťastnú náhodu. Zlý krok, šliapnutie na rozviazanú šnúрку a následný pád, auto idúce príliš rýchlo, a tak v priebehu niekoľkých sekúnd skončil pod jeho kolesami. Náraz, škripanie pneumatík a krik ľudí je to posledné, na čo si spomína. Potom už len prebudenie sa v nemocnici s vyloženou a zasadrovanou nohou a s infúziou, zapichnutou v odrenej ruke. Zlomená panva, zlomená noha a dve zlamané rebrá, ale žije. Možno stačilo len o trochu pozornosti viac. Ktovie.

O niekoľko dní som stretla môjho a Patrikovho spoločného známeho, ktorý mi povedal, že Patrik leží celý dolámaný v nemocnici. Zrazilo ho vraj auto tesne predtým, ako sa s ním mal stretnúť. Dátum sedel. Jeho meno tiež. Číslo päť na hodenej kocke som si však stále nedávala dokopy s tým, čo sa mu stalo. To meno tiež mohlo prislúchať ďalším x. ľuďom, o ktorých by mohlo ísť. Pokojne som teda chodila do mojej nezmyselnej práce naďalej a hádzala kocky v presnom poradí, tak, ako som bola dohodnutá ani neviem s kým. Peniaze mi chodili na účet každý deň a to mi stačilo. Naďalej som viedla svoj nudný a v podstate plytký život. Ráno som hodila kockami a išla do nákupného centra, kde ma produkty masovej kultúry zamestnali na pol dňa, pretože vždy, keď som chcela ísť preč, uvidela som stále nové a nové veci, o ktorých som nadobudla

falošné presvedčenie, že sú hodné toho, aby som sa nimi zaoberala. Všetky produkty dnešnej spoločnosti, ich nespočetné variácie a následné možnosti výberu si zo mňa spravili otroka. Krémy, parfumy, nohavice, sukne, topánky, tričká, svetre... dokonca pohľad na spodnú bielizeň mi spustil v hlave alarm a začala som uvažovať nad možnosťou kúpiť si ju. Niekedy sú možnosti voľby na príťaž a pri vyberaní si jogurtu zo sto rôznych značiek a príchuťí sa o slobode človeka nedá ani hovoriť. Takto nezmyselne som teda trávievala dopoludnia a niekedy aj popoludnia. Alebo som chodila do kaviarne na rohu ulice, kde som pila stále rovnakú kávu (presso s cukrom bez mlieka, niekedy dve, niekedy tri...), pretože mi nenapadlo dať si niečo iné. Potom, po príchode domov s nákupnými taškami, s vecami, o ktorých som až doma zistila, že ich vôbec nepotrebujem, s telom presiaknutým kofeínom, mi nezostávalo na práci nič iné, iba pozeráť filmy také nudné, že už trajler ma nebavil. Alebo seriály bez zdravého úsudku, alebo relácie o varení, kde polovica ľudí slzila pri krájaní cibule a komentovala každý rez nožom. Občas žúr s priateľmi, občas návšteva rodičov a niekedy pokus nadviazať vzťah s mužom, čo sa vždy skončil fiaskom. Takto to išlo zhruba dva mesiace a moja počiatočná nedôvera, nechápavosť a strach, prameniace z mojej práce, sa premenili na ľahostajnosť. Jedného dňa som opäť zbadala na papieri pri kockách meno, ktoré som poznala. Kocka, prislúchajúca Stele Takáčovej, sa zastavila na čísle štyri.

II.

Okrem toho, že bola Stela posadnutá zdravou výživou a bio produktmi, stále očisťovala svoje telo dezinfekčnými prostriedkami zvonka, zvnútra zasa detoxikačnými zmesami, sirupmi, kašičkami a tabletkami, ktorých blahodarné účinky vyčítala na internete. Kocka s číslom štyri jej zaručila rakovinu hrubého čreva. Jej vnútornosti čoraz častejšie vydávali zvuk ako umývačka riadu a očistnú citrónovú šťavu s javorovým sirupom, zelený čaj s jazmínom, či blahodarné kozie mlieko, ktoré je aj tak hnusné, cítila až v krku. Únavu, stratu váhy a občasnú krv v stolici pripisovala nahromadeným toxínom v organizme a riešila to po svojom. Ďalšími a ďalšími detoxikačnými kúrami a nakupovaním bio mlieka, bio zeleniny, bio ovocia, bio všetkého. Ani jej nenapadlo, že by mohlo ísť o niečo vážne. A tak sa jedného dňa, nesúc si svoj košík s bio potravínami, zviezla na zem v supermarkete s najväčším křčom v bruchu, aký kedy mala. Cítila, akoby mala v bruchu zabodnuté klince. V nemocnici jej lekár oznámil, že má rakovinu hrubého čreva a je ju potrebné ihneď operovať. Nechápala to. Vždy predsa robila všetko pre to, aby sa práve toto nestalo. Veľa vlákniny, vitamínov, čerstvé potraviny bez škodlivých „éčok“, nijaký alkohol ani cigarety, a lekár jej so samozrejmosťou v hlase oznámil, že má rakovinu. Je toto vôbec možné?! Operácia, chemoterapia a neustála neistota na ňu čakajú ako nepozvaní hostia, ktorým sa nevyhne. Bola nahnevaná, šokovaná, zúfalá... no pocit, ktorý ju ovládal najviac, bolo sklamanie. Cítila sa podvedená sama sebou, tým, čomu verila, a čo bolo jej súčasťou. Najabsurdnejšie je, že lekár jej povedal, že ako prevenciu by mala dodržiavať presne také stravovacie návyky ako doteraz. Vraj sa to stáva aj tak. Nepočula o nikom. Vraj to môže byť vrodené. Nik z jej rodiny rakovinu nemal. Vraj je to choroba ako akákoľvek iná. Nemyslí si. Po čase, keď

práve prežúvala kôru z bio citróna a myslela na to, čo so svojím životom, dospela k presvedčeniu, že aj keď nie je ideálny a aj keď sama nevie, ako sa v ňom vyznať, stojí za to oň bojovať. Prestala sa teda ľutovať, zatínala zuby a päsťe pri chemoterapii, upokojovala po nej žalúdok kamilkovým čajom a presne dodržiavala pokyny lekárov. V práci si zobrala dlhodobú PN, chodila na dlhé prechádzky, na aké vždy chodiť chcela, len na ne nikdy nemala čas, teda chodila, pokiaľ sa práve nekrútila v kčči pred záchodovou misou, alebo nevládne neležala v obývačke, nevnímajúc obsah televízneho vysielania. Teraz si vychutnáva drobné detaily života, obyčajné veci, ktoré dovtedy prehliadala a pokladala za také samozrejmé, že ich takmer prestala vnímať. Každodenné vône – od vône vlastného vankúša, ktorý nesie špecifický pach jej samej, po vôňu rannej kávy, ktorú si teraz môže v pokoji vychutnať, nie obariť si ňou jazyk a utekať do práce. Zvuky vody – od dopadajúcich kvapiek dažďa na okenné sklo, po nalievanie čaju do takmer storočnej šálky po starej mame. Staré skladby, na ktoré už takmer zabudla sa opäť rozozvučali v starom CD prehrávači a konečne mala čas aj na rozhovory s priateľmi, ktorým sa vyhýbala najprv z nedostatku času a neskôr už z nevoľe. Postupne nadobudla presvedčenie, že všetko dobre dopadne. Jazva na bruchu jej však naďalej pripomínala, že nijaké presvedčenie nemusí byť pravdivé.

Strela som ju cestou do lekárne, keď som si išla kúpiť lieky proti bolesti hrdla. Už tri dni ma škriabalo v krku a do rána som kvôli tomu takmer nespala. V správach som počula niečo o chrípkovej epidémii, tak som sa hneď ráno pobrala do lekárne vedľa nemocnice, ktorú som mala cestou do práce, že tam nakúpim všetko potrebné. Takmer som ju nespoznala. Výrazne schudla, niežeby bola predtým pri tele, vždy bola štíhla a posadnutá všetkými možnými kúrami a zdravou výživou, ale táto jej podoba ma prekvapila. Stela Takáčová. Spoluziačka zo strednej školy mi bez okolkov povedala, čo jej je, že ide práve z chemoterapie, a že vyhliadky na uzdravenie sú dobré. V spomienkach sa mi vynorili obrazy dievčaťa, hryzúceho cez prestávku surovú mrkvu, zatiaľ čo ostatní sa napchávali langošmi z bufetu a prelínali sa so súčasným obrazom vychudnutej ženy, hovoriacej, že má rakovinu. Kedyže to začala mať prvé príznaky? Približne pred dvoma mesiacmi. Asi vtedy som uvidela jej meno na papieri pri kockách.

Takto som uvidela na papieri ešte tri známe mená, ku ktorým som hodila prislúchajúce kocky. Irena Rakovská – číslo dva. Peter Ťažký – číslo šesť. Jozef Richter – číslo päť.

III.

Irena si ráno pridržala handru na hlave a hovorila sestre, že sa potme udrela o policu nad posteľou. Privrтал ju tam jej otec, ešte keď bola malá. Odvykla si spať v jej detskej izbe, už takmer pätnásť rokov spí v manželskej posteli, a takmer päť rokov tam trávi noci sama. Rozvedená s dvoma deťmi, bežná charakteristika dnešnej ženy. Napriek tomu, že odmalička verila, že je výnimočná a určite nebude žiť obyčajný život, taký, aký videla všade naokolo, postupne sa jej viera v to zmenšovala, vízie o budúcnosti boli čoraz viac vzdialené a nahradila ich realita obyčajného života. Až napokon skončila ako kopa žien pred ňou a určite aj po nej. Nie, že by nemala rada svoje deti, sú to najlepšie, čo ju v živote stretlo, ale okrem ich privedenia na svet a výchovy nedokázala v živote nič. Teda nič zaujímavé, ani prínosné pre ľudstvo, alebo pre ňu samu. Sama nevie, čo by to malo byť, ale to neurčité, neidentifikovateľné niečo, čo by možno dokázala zo seba „vytrieskať“, keby mala na to energiu, odvahu, čas, alebo ktoviečo, ju hrýzlo a páliło ako tá rana na hlave. Náraz bol dosť silný, takže vyzerala, akoby práve vyšla z boxerského ringu – červená hrča na čele, oči červené a podliate krvou od síz a opice z karu. Deň predtým bol totiž pohreb jej otca. Zomrel na infarkt. Nečakane, náhle a smutne. Museli zaplatiť pohrebného rečníka, lebo nik z rodiny nebol schopný príhovoru. Mama iba nariekala, čo v podstate robila celý život, bez ohľadu na to, či niekto zomrel. A jej sestra sa zbavila povinností, tak ako vždy, takže všetko okolo pohrebu musela zariadiť ona. Jej sestra Soňa nikdy nerobila to, čo sa od nej očakávalo, nevysávala, neutierala prach, neposlúchala rodičov a z pre ňu záhadných dôvodov sa jej to tolerovalo. Za to jej sa netolerovalo takmer nič. Byť doma o desiatej, upratovať, poslúchať... Išla na takú vysokú školu, akú jej vybrali rodičia, vydala sa za takého muža, akého jej schvá-

lili rodičia ... A čo z toho? Sestra ani nedokončila výšku, nevydala sa a zrejme sa ani nechystá, pritom zarába viac ako ona a má šťastný vzťah. Do kelu! Vždy ju štvála! Vtedy ráno v kuchyni jej, ako sa hovorí, pribila posledný kliniec do rakvy, alebo kvapla poslednú kvapku, aby pretiekol pohár vody, alebo také niečo. Potom, ako jej povedala, prečo má hrču na hlave, jej Soňa nato, že to, prečo vyzerá tak zle, nebude len hrčou na hlave, ale že by sa už konečne mala začať o seba starať. A vraj kto odvezie strýka s tetou na stanicu, a kto sa postará o mamu na nejaký čas. To už v Irene vzkypela dlho hromadená žlč a nakričala na ňu ako sa patrí, a možno aj nepatrí. Nech si ide odviezť všetkých sama, o mamu nech sa stará tiež a nech konečne pohne ríťou a spraví niečo aj ona! Úder do hlavy jej možno pomohol usporiadať si myšlienky konečne správnym smerom.

IV.

Peter bol chorľavé dieťa. Ale páčili sa mu všetky tie výlety do nemocnice, hadičky, infúzie, ihly, katétre, zátišia z tabletiiek, obväzov a mastí, vychudnutí pacienti v rozľahaných pyžamách a obnosených papučkách. Keby nebol jedným z nich, myslel by si, že je to ich životný štýl. Sám presne nevedel, čo mu vlastne bolo a aké vážne to bolo. Vedel len, že meningokoková infekcia ho postihla dvakrát a napriek tomu, že sa mu v nemocnici páčilo, bolo mu strašne zle. Raz sa dokonca prebral v nemocnici bez toho, aby vedel, ako sa tam dostal. Do ruky mal opäť zapichnutú infúziu medzi jazvami od tých predošlých, na chodbe počul ozveny hlasov sestričiek a v nose cítil jemný zápach dezinfekcie. Vtedy tam strávil asi dva týždne, no náhle sa uzdravil, lekári hovorili o akomsi zázraku a to bolo posledný krát, čo navštívil nemocnicu. Odvtedy bol normálnym, zdravým dieťaťom, chlapcom, mužom. Možno až viac ako ostatní, pretože odvtedy už nikdy nebol chorý. Chorľavé detstvo mu pripomínali iba jazvy od ihli na rukách, ktoré videl iba on, pretože vybledli natoľko, že by ich neznalý človek ani nezbadal. Tiež sa vytratil jeho súcit a obdiv k chorým. Zostala mu po nich iba diera v spomienkach, vyplnená skepticizmom. Pracoval totiž ako „zametač“ poistných udalostí v zdravotnej poisťovni. Každý deň odpisoval ľuďom záporné odpovede, prečo im nemôže byť vyplatená zdravotná, alebo životná poisťka. Vety typu: *Zdravotná poisťovňa Vám nemôže vyplatiť požadovanú sumu, pretože ste žili v rizikovitom prostredí*, alebo: *Pri podpise zmluvy neboli uvedené predošlé zdravotné komplikácie, preto má poisťovňa právo Vášmu manželovi životnú poisťku nevyplatiť*, alebo jednoducho: *Poisťovňa Vám liečbu nepreplatí ani v minimálnom rozsahu*, z neho spravili otrlého človeka, snažiaceho sa nahrabať si pre seba čo najviac, za každú cenu. Spočiatku sa bál, to áno, spočiatku

mu bolo tých ľudí ľúto, ale postupom času otupel. S dvoma spoločníkmi dokonca založil vlastnú poisťovňu, ktorá žmýkala ľudí z peňazí, a keď došlo k vyplácaniu, družina ešte viac bezcitných právnikov, vyzerajúcich v šedých oblekoch ako svorka vlkov, sa z vyplácania vykrútila. Platili si ich paušálne a pracovali priamo v poisťovni. Mnohí by sa čudovali, že taký človek ako on by si dokázal založiť rodinu, ale nanešťastie sa tak stalo. Manželstvo však dlho nevydržalo a dvom deťom, ktoré zostali po rozvode v opatre matky platil vždy iba minimálne alimenty, pretože chrapúňska družina právnikov odbila každý pokus matky o spravodlivosť.

A potom? Leňošiac na pokrčenej deke, v hojdacom kresle, pozerajúc sa na západ slnka pred svojím domom na morskej pláži, húpajúc svojimi hrubými nohami, popíjajúci pravé šampanské dostal infarkt myokardu a už sa neprebral. Smrť v podobe kocky s číslom šesť mieri na každého rovnako.

V.

Sú preňho ako domáce zviera rozdrobené na tisíce maličkých. Občas má pocit, že ich kolektívna myseľ sa podobá tej jeho. Chová ich nie kvôli medu, ale kvôli nim samotným. Včely boli pre neho vždy najväčšou záľubou. Hodiny pozoroval ich zvláštne tance, ktorými sa dorozumievali, kruhové pohyby, značiace, že v blízkosti úľa je potrava, tančeky opisujúce ležatú osmičku, vrtenie zadočkom nesúce zašifrované informácie o vzdialenosti a smere potravy. Pamätám si na charakteristickú vôňu včelína, kde sa miešali pachy medu, peľu, vosku, propolisu, vysušených stebiel trávy a bylínok. Hukot tisícov včiel, ktoré odo mňa oddeľovali iba drevené dosky úl'ov vo mne vyvolával zdanie, že som jednou z nich. Chápala som jeho vášeň pre tieto spoločenstvá. Žiadne podrazy, žiadna zlomyseľnosť, na rozdiel od ľudí, koľko starostlivosti im venoval, toľko od nich dostal späť. Môj starý otec ma naučil o včelách všetko, čo vedel, dúfajúc, že vo mne vzbudí rovnakú vášeň. Pravdupovediac som dosť lenivá a na včelárenie nemám dosť trpezlivosti. Ich med však mám rada a vždy, keď ho starký stáča, snažím sa byť pri tom. Zaujímavé je, že ho nikdy žiadna nepoštipala. Dokonca ani vtedy, keď jeho úle ohrozovali agresívne, divé včely z Ruska a on stál pol dňa pred včelínom a snažil sa ich odohnať pingpongovou pálkou. „Rabovačka“ sa ruským včelám nepodarila a on si mohol s pokojným svedomím a bez jediného štipanca konečne oddýchnuť. Keby ho včela niekedy uštipla, vedel by, že je na to ťažko alergický. Predvčerom si nedal pozor. Zdvihol hnedý hrnček, v ktorom v zime dokrmoval včely cukrovou vodou a nepozrel sa doň. Boli v ňom dve včely, ktoré objavili slabú cukrovú vrstvu na povrchu. Schytil uštipnutie od obidvoch. Ťažká alergická reakcia spôsobila, že mu zmodrali pery a prsty na rukách, pomočil sa a zo šoku upadol do bezvedomia. Takto ho našla stará mama,

keď išla za dom vyniesť smeti. Takmer to neprežil. Predvčerom som uvidela jeho meno na papieri, no pomyslela som si, že by to mohlo byť aj meno niekoho iného. Čo by mal mať môj starý otec spoločného s touto firmou? S akoukoľvek firmou? No potom, ako mi stará mama volala, čo sa stalo, všetko mi do seba zapadlo.

Irena Rakovská je moja suseda. Keď som ju stretla vo výťahu s veľkou hrčou na hlave, spýtala som sa jej, čo sa stalo. Nebolo ani také podstatné, čo sa stalo, ale kedy sa to stalo. Presne v ten deň, keď som hodila kockou. Peter Ťažký bol mediálne známy človek, takže som ho poznala z videnia v telke a časopisoch. Aj jeho smrti boli plné noviny. To, čo sa mu stalo, náhla smrť, je síce smutné, ale bol zrejme odporné arogantné prasa, takže mi ho vôbec nebolo ľúto. Jeho meno som však videla na tom papieri v deň, keď zomrel a na kocke padla šestka. To už vo mne začala hľadať pochybnosť. Všetko to zaklincoval môj starý otec, ktorý ešte stále leží v nemocnici. Príliš veľa náhod na to, aby to s kockami nemalo nič spoločné. Už mi bolo jasné, že osud tých ľudí nejako súvisí s číslami, ktoré padnú na kockách. Jeden - žiadne ohrozenie, šesť - smrť. Ale ako? Je to vôbec možné? Ja na osud predsa neverím, ale toľko náhod značí, že zrejme nešlo o náhody. Horší ako zistenie, že človek je len nejakou bábkou v rukách osudu, ktorému sa nevyhne, nech robí čo chce, bol pocit, že som za nešťastia tých ľudí zodpovedná ja. Bolo to ako ovládať šarkana. To, čo spravíte na zemi, vo vlastných rukách, sa odrazí o niekoľko metrov, desiatok metrov hore vo vetre. Hnusná neistota, že možno naozaj ide len o náhody, sprevádzaná výčitkami svedomia, možno neopodstatnenými, ma dohnala k tomu, že som išla k psychologičke. V zmluve, ktorú som uzavrela v mojej „práci“ som sa síce zaviazala, že o tom, čo robím, nebudem s nikým hovoriť, ale psychologička je predsa viazaná tajomstvom lekár - pacient. Vybrala som si teda jednu, náhodne na internete a objednala som si sedenie. Keď som jej povedala o všetkom, čo sa udialo, v jej tvári som zbadala nečitateľný výraz, ktorý zrejme nasadzuje, keď má pred sebou úplných bláznov. Po hodine povedala, že je potrebné ďalšie sedenie. Pravdupovediac mi vôbec nepomohla. Cítila som sa ako zvädnutý kvet v rohu jej ordinácie. Samozrejme, že sa k nej nemienila

nikdy vrátiť, a tak som sa na druhý deň pobrala do práce s úmyslom hodiť kockami, ale s predsavzatím podať výpoveď. Z toho, čo ma tam čakalo, som bola prekvapená. Nečakalo ma tam totiž vôbec nič. Po recepcnej ani stopa, všetko zívalo prázdnotou, liftboy tiež kamsi zmizol, tak som sa pobrala sama výťahom na tretie poschodie. Robustné dvere s číslom 47 boli otvorené, no po kockách ani stopy. Zmizol dokonca aj stôl s jedinou stoličkou. Najprv som zapochybovala o svojom zdravom rozume a zvažila možnosť ísť znova k nejakému psychológovi. No potom mnou prebehla nesmierna úľava. Je jedno, čo sa vlastne stalo, hlavne že je to už preč. Porušila som ich pravidlá, tak jednoducho zmizli.

Prešiel už mesiac a stále tomu celkom nerozumiem. Môžem však zaspávať s pokojným svedomím, a to mi stačí. Na mojom účte odvtedy neprebehol žiadny pohyb, takže pozerajúc sa do zrkadla, hodnotiac svoj čierny kostým, chystám sa na ďalší z radu pohovorov.

SVIŠŤANIE VETRA

Rád počúva jemné svišťanie vetra, keď sa tam, vysoko nad ľuďmi pozerá na ich malé existencie. Jeho záľubou je chodiť na strechy vysokých budov, kde sa cíti vzdialený od bežného života, povinností a prízemných starostí, kde počuje zvuky ulíc akoby cez nejaký filter, cez bariéru, ktorá ho od nich izoluje. Jediné, čo počuje zreteľne, je vlastný dych, piskot vtákov, ktoré sa sem-tam preženú vo vzduchu a svišťanie vetra. Práve zvuk vetra je hlavnou príčinou, prečo tam chodíeva. Vyvoláva v ňom zvláštny pocit, že je na svete sám. A samotu má rád. Vie, že to nie je prirodzené, že je to čudné, pretože veľakrát čítal a počul, že človek je spoločenská bytosť, že sa rodí do svorky, že k plnohodnotnému životu potrebuje iné ľudské bytosti, ale uňho to tak nie je. Pokojne by mohol žiť na opustenom ostrove a bolo by mu to jedno. Láska k jeho žene dávno vyprchala a teraz nevie, či sa ich manželstvo končí preto, lebo má rád samotu, alebo má rád samotu preto, lebo ho pri ľuďoch nič nedrží. Keby mali deti, možno by to bolo iné. A možno ešte horšie. Zbytočne by trpeli nedostatkom jeho lásky. Rozvodové papiere sú už podpísané, takže jediný, kto mu ešte zostáva, je jeho matka, ktorá mu volá vždy v stredu o siedmej večer a háda sa s ním, že je štvrtok. Vlastne sa s ním háda nielen preto, háda sa s ním, a vždy sa hádala takmer o všetkom. Lezie mu na nervy. Nepotrebuje nikoho.

Vtáky lietajú čoraz nižšie nad jeho hlavou, slnko zaťahujú oblaky a zrejme bude pršať. Nič mu nebráni v tom, aby zišiel dolu a skryl sa pred nepriazňou počasia, ale on sa nikam ísť nechystá. Dážď mu prekáža menej ako nalievavosť okolia tam dole, ktorá ho mrazí. Radšej strpí dážď ako mráz až v kostiach. Zbytočné reči, zdvorilostné frá-

zy, klamlivé informácie, bezduchý, egoistický bľabot. To je to, čo všade počul. Rozširuje nozdry, zhlboka dýcha, tu hore je čistejší aj vzduch. Keď zavrie oči, vidí stovky malých hviezd, ktoré mu pod náporom kyslíka vyplňujú celé zorné pole. Pokoj, tma. Otvorí ich a prekvapí ho, že svetlo nie je také jasné ako čakal. Cez čoraz hrubšiu vrstvu oblakov preniká čoraz menej slnečných lúčov a deň vyzerá ako večer. Vietor už ustal, prestal sa mu pohrávať s vlasmi, a takmer úplné bezvetrie značí, že o chvíľu je tu dážď. Áno, prvé kvapky vody mu padajú na tvár, na líce a čelo, potom ďalšie a ďalšie, až ich prestane počítat', až jeho telo obalí súvislá mokrá vrstva. Dážď mu odkvapkáva z končekov prstov, nastavuje mu tvár aj ruky, absorbuje jeho studené dotyky a vôňu, bubnuje mu po nozdrách, po čele, po temene hlavy, akoby chcel vyhnať jeho myšlienky na samotu a stať sa jeho súčasťou. Tečie po ňom a na zemi sa rozdeľuje do tenkých pramienkov, ktoré skončia tam dole, v pôde, v rieke, v oceáne, alebo sa znovu vyparia do vzduchu, znovu vytvoria oblaky pršiace na zem.

Ani nevie, ako dlho tam stojí. Na streche dvadsaťposchodového paneláka. Dážď ustal, spoza vypršaných, malých oblakov vykúka slnko, vtáky vyliezajú zo svojich úkrytov a opäť začínajú lietať. Slabý vietor odpratáva posledné zvyšky oblakov a veje mu vo vlasoch. Vlastne mu ovieva celé telo. Opäť počuje svišťanie, vystiera dlane, rozťahuje prsty a cíti, ako mu pomedzi ne prechádza vánok. Takmer ho môže uchopiť. Akoby hladil jemnú srst' nejakého zvláštneho živočícha, ktorý sa mu ovíja okolo celého tela, fúka mu do uší, prosí ho o pozornosť svojím svišťaním. Samotu má rád, ale keď je s ním vietor, je to ešte lepšie. Keby nemusel, nezišiel by dole už nikdy. Stál by tu, nehybný, počul, videl a cítil by iba to, čo chce. Prečo vlastne musí zísť dole? Nemusí. Že je člen spoločnosti? Keby zmizol zo sveta, svetu by to bolo jedno. Že má matku, ktorá sa s ním iba háda? Našla by si inú obeť. Že potrebuje jesť, piť, chodiť do

práce? Nechce už ani jesť, ani piť, ani chodiť do práce. To, čo chce, je byť tu a vnímať svoju samotu. Je zvedavý, koľko by to trvalo a kto by ho našiel. Bol by zrejme jediný samovrah, ktorý neskočil zo strechy, ale zomrel na nej smädом a hladom. No nik by to asi nepochopil a jeho smrť by bola uvádzaná ako nevysvetliteľný prípad.

Ušchol. Vietor úplne osušil jeho premočené šatstvo. Slnko zapadá a o chvíľu bude večer, tma, noc. Zatvára oči a snaží sa uchovať v pamäti a v pľúcach čo najdlhšie vôňu vzduchu po daždi. Vlhká strecha – betón tiež pomaly schne a v nerovnom povrchu zostávajú mokré flaky a malé mláčky, z ktorých pijú vtáky. Po dlhých hodinách sa pohol a šiel na okraj strechy. Odrazu mu výška, v ktorej sa nachádza, pripadá nebezpečná. Prekvapuje ho to. Zatvára oči, akoby chcel pred ňou uniknúť, no zatočí sa mu hlava. Náhla strata kontroly nad vlastným telom ho rozruší viac, ako by čakal, balansovanie nad okrajom strechy mu kriví tvár hrôzou, lapanie po dychu je tentoraz samovoľné, pud sebazáchovy ho núti mávať rukami, až to vyzerá, že sa topí, a nie že padá, myseľ mu ovláda jediná myšlienka, jediné slovo, ktorým je NIE, NIE, NIE! Takto dopadnúť nechce! Nie teraz. Postupne získava rovnováhu, rýchlo odstúpi od okraja, stojí pevne, ruky pri tele. Upokojuje sa, a v jeho mysli je odrazu priestor pre veľa myšlienok. Napriek tomu, že pred pár hodinami by mu neprekážalo opustiť tento svet tu na tejto streche, tento malý incident s rovnováhou mu pomohol uistiť sa, že nechce zomrieť. Aj keď jeho život nestojí za veľa, má ho natoľko rád, že oň nechce prísť. Napokon, ktovie, čo sa mu v ňom ešte prihodí. Možno naozaj stojí za to žiť. Ešte jeden hlboký nádych a obracia sa späť k miestu, odkiaľ prišiel. Zostupuje dolu po schodoch, pričom ho sprevádza svišťanie vetra.

ZBERATEĽ

„Nie si zvláštny! Si iba kretén.“

Tieto vety som počul v živote už veľakrát, ale veriť som im začal až včera, keď sa mi na hlavu vysypalo asi päťdesiat párov tenisiek. Len spárovať ich mi zabralo vyše polhodiny. Odjakživa som mal rád šnúrky – biele, farebné, tenké, hrubé, akékoľvek šnúrky navlečené v nových čistých teniskách. Už ako dieťa som návšteväť rozväzoval v chodbe šnúrky na topánkach a rodičia sa potom za mňa právom hanbili. To, čo som si kúpil za prvé zarobené peniaze, boli samozrejme tenisky. Boli to pravé CONVERSE – klasické čierne s bielymi šnúrkami, bielou podrážkou a bielou špičkou. Doteraz ich mám uložené v škatuli, aj keď sú obnosené asi najviac. V podstate som v živote vyhodil iba jedny, ktoré po nevydarenej horskej túre, kde namiesto slnečného dňa lialo takmer celý deň ako z krhly a my sme sa aj s kamarátmi museli v tom lejaku brodiť cez blato naspäť cez lesné cesty, zostali v takom stave, že sa nedali ani vyčistiť. Pravdou je aj to, že som ani jedny nestihol obnosiť poriadne, takže väčšinou vyzerajú ako nové, uložené vo svojich škatuliach, alebo len tak, na sebe. K tým prvým teniskám sa postupne začali priradovať ďalšie a ďalšie a ani neviem ako, zrazu som ich mal dvadsať. Ako na potvoru ma v práci dosť rýchlo povýšili, takže moje zberateľstvo mohlo v pokoji a tichu narastať.

Teraz o tom rozmýšľam, akoby to bolo niečo hrozné, ale možno to naozaj nie je nič, kvôli čomu by som mal pochybovať o svojom duševnom zdraví. Ľudia predsa zbierajú všelijaké veci, dokonca aj úplne nepraktické, alebo pre niektorých priam nechutné. Presne tak, pri tom všetkom, čo ľudia zbierajú... a že zbierajú toho dosť. Od známok, motýľov, bábik, mincí, šálok, odznakov, vreckoviek s po-

tlačou, zápalkových škatuliek... cez staré svietidlá, rádiá, žehličky, autička, figúrky a zrkadlá, až po škatuľky, slimačie ulity, čajové vrecúška, reklamné tašky, lieviky, kondómy, zubné kefky, vyslovené rárohy ako kosačky, staré televízory, skrine, kufre a ktoviečo všetko. A to vôbec nie s cieľom, aby ich niekedy použili. Raz som však niekde čítal, že každá forma zberateľstva je do istej miery patologická. Prečo to vlastne ľudia robia? Túto otázku už určite rozoberalo XY „fundovaných“ hláv, ale ja si myslím, že to presne nevie nik. Možno chcú niečo uchovať, zafixovať ako moment v čase prostredníctvom fotografie, alebo obaliť do svojej súkromnej kukly ako pavúky svoje obete, alebo len skrátka nabrať tie veci do svojej pomyselnej tlamy a uskladniť ich pre každý prípad ako škrečok. Ja sám neviem, čo presne ma láka na teniskách. Možno vôňa, možno tvar, farby..., ktovie. Každopádne, po zhruba desiatich rokoch sa mi nahromadilo doma 321. párov tenisiek, z ktorých veľkú väčšinu som ani nikdy nemal na nohách. Najprv sa kvôli môjmu zberateľstvu rozčuľovali rodičia, teraz z toho stráca nervy a občasne škripe zubami moja priateľka. Nikdy som ich však nebral vážne, veď ľudia predsa robia oveľa horšie veci, tak prečo by sa mali rozčuľovať kvôli mojim teniskám. Vždy som si však bol vedomý toho, že je to niečo čudné, trochu odlišné, že som možno len trochu zvláštny. To som povedal aj Táni, keď som sa s ňou zoznámil a ona mi vtedy povedala: To je v pohode. To, že si trochu zvláštny, je sexi. Ja zas zbieram okuliare. Keď však zbadala moju zbierku, myslím, že nachvíľu rozmýšľala o tom, že zdupká preč. Jej zbierka desiatich slnečných okuliarov sa v pomere k mojej zdala ako mravec a slon, a už jej to vôbec nepripadalo sexi. Ďalej som už počúval, väčšinou potom ako o tenisky zakopla, alebo niektorá vypadla z hornej skrinky, iba vetu: „Nie si zvláštny, si iba kretén!“ Včera som hľadal dáždňik v skrini na chodbe, a ako som ju otvoril, otvorila sa aj menšia skriňa nad ňou. Bola na-

prataná teniskami, ktoré som už nenosil a niektoré som sa neunúval ani vyčistiť. Takmer všetky sa mi vysypali na hlavu a svojimi kopancami do nej natĺkli myšlienku, že by som s tým mal prestať. Úplne zbytočne zaprataný priestor, neprehľadnosť, vyhodené peniaze, za ktoré by som mohol mať menšie auto a navyše celkom reálna možnosť, že si niektoré kusy ani nikdy neobujem. Tak som tam asi desať minút sedel na zemi s dunením v hlave, s desiatkami rozsypaných tenisiek okolo seba a rozmyšľal nad svojím úbohým závislým životom. Moje problémy sa oproti problémom ľudí z krajín tretieho sveta nedajú porovnať. Viem, že jeden pár mojich predražených tenisiek by tam niekomu možno zachránil život a takáto závislosť tam nikomu nehrozí, avšak ja nežijem v krajinách tretieho sveta, tak prečo žiť inak. Ja viem... Som sebec. Tak ako každý. Teraz viem, že keby som chcel, dokázal by som sa tohto zberateľstva vzdať a nie je to nič, v čom by som potreboval pomoc psychológa. Viem, že nezarábam až tak veľa, aby moja zbierka zodpovedala môjmu rozpočtu, ale zase ani tak málo, aby som si to nemohol dovoliť. Už neviem, čo je normálne, a čo nie. Keď v telke ukazujú nejakú ženu, ktorá má plný byt „načančaných“ bábik, čo sa mne osobne zdá dosť nechutné, obdivne sa o nej vyjadrujú a splietajú niečo o zberateľskej vášni a nie o patologickom správaní, tak potom už fakt neviem. V každom prípade, ak Táňa vidí niečo takéto, povie obdivné „wow“, ale mňa je pritom o päť minút schopná mlátiť teniskou. Každý je so zberateľstvom spokojný zrejme iba vtedy, ak sa ho priamo netýka. Teda okrem zberateľa.

Včera som sa teda po roztriedení a spárovaní všetkých tých rozsypaných tenisiek, ktoré si už zrejme nikdy neobujem, rozhodol, že s tým skončujem. Už ich mám toľko, že ich nevnosím ani do smrti. Dal som ich naspäť do skrine, uvaril večeru, počkal na Táňu, ktorá pracovala aj cez víkend a išli sme spať okolo polnoci. Ráno som sa zobudil,

dal som si kávu a zapol počítač s mejlami, v ktorých ma moje obľúbené e-shopy informovali o najnovších modeloch a akciách na tenisky. Automaticky som na ne klikol a ani som si to nestihol uvedomiť, už som mal v košíku nový pár.

LOGIKA SAMOTY

Bola 105–ta minúta 162–minútového filmu a ja som videla jedinú možnosť – postaviť sa a odkráčať z kina. Vyšla som teda cez tmú, zakopávajúc o ostatných návštevníkov v rade, a pred vchodom, kde mi šero zapadajúceho slnka udrelo do očí, ešte stále zvyknutých na tmú, som vytiahla škatuľku cigariet. Jednu som si vložila do úst, ale zapaľovač sa zase záhadne stratil. Stáva sa mi to stále. Buď ho niekde zabudnem, alebo mi vypadne z tašky, alebo mi ho niekto ukradne, čo je najmenej pravdepodobná možnosť, pretože kto by už len kradol zapaľovač namiesto peňaženky, alebo mobilného telefónu. Znechutená som sa pobrala ani nevediac kam. Kroky ma nasmerovali do baru na konci ulice. Ešte nikdy predtým som nešla sama do baru. Ešte nikdy sa dokonca nestalo ani to, že som išla sama do kina. V ten deň som skrátka robila veci, ktoré inak nerobím. Neviem, čím to bolo. Možno len znechutenosťou zo stereotypu a túžbou zažiť niečo iné. Možno aj preto som išla sama na film, už ktorého trajler ma nebavil. Inak si neviem vysvetliť, prečo som naň išla.

Prišla som teda na koniec ulice, kde cesta ústi do parkoviska pred obytnými domami a otvorila dvere baru, ktorý až na zopár zákazníkov zíval prázdnotou. Sadla som si k malému stolu oproti baru, pretože v rohoch miestnosti sedeli stáli zákazníci, teda aspoň tak vyzerali, čomu nasvedčovali ich až nadmieru zhrbené postavy so sklesnutými hlavami a očami uprenými do prázdna. O chvíľu prišla čašníčka a spýtala sa, čo si dám.

„Kávu – presso s mliekom.“ Po tej vete sa zatvárla trochu neveriacky, pretože to asi nie je jeden z tých barov, kde sa pije káva. „A zapaľovač, prosím vás.“

Kým doniesla kávu, rozhliadla som sa lepšie po miestnosti. Okrem dvoch „štampastov“ tam sedeli dve ženy pri jednom malom stolíku, pili víno, usilovne poťahovali z cigariet a občas sa zachichotali, a pri bare sedel muž, ktorý nevyzeral, že by ho veľmi zaujímal okolie. Jeho výraz bol výsledkom ľahostajnosti človeka, ktorý už toho v živote vytrpel až príliš veľa. Najprv ma zaujal jeho pohľad. Videla som ho z čelného pohľadu, z opačnej strany baru, takže som mohla pozorovať, ako sa s mierne zdvihnutým obočím, ale zato s pokornými očami pozerá na čosi na barovom pulte. Ten pohľad poznám veľmi dobre, pretože ho mal aj môj otec. Pokorný, ale pritom ošľahaný životom. V poslednej chvíli si odklepol popol z cigarety, pretože by mu odpadol sám a znova nechal cigaretu horieť v ruke bez toho, aby si potiahol. Na jeho výraze ma zaujalo ešte niečo sotva postrehnuteľné. Zračila sa v ňom istá sloboda človeka, ktorý nechce byť milovaný. Milovaní ľudia totiž pričádzajú o slobodu v podobe povinností zaväzujúcich ich k ľuďom, ktorými sú milovaní. Schopnosť nepotrebovať v živote lásku som vždy obdivovala. Paradoxne ma takíto muži vždy priťahovali najviac. Dovtedy som stretla iba dvoch a obaja ma viac ako výzorom, názormi či schopnosťami, priťahovali svojou nevšímavosťou. Sama seba považujem za slabošský typ, potrebujúci k životu náklonnosť takmer ako vodu, ktorý je ešte schopný životu ďakovať za tento dar. Nehanbím sa za to, pretože táto zlomyseľnosť života panuje nad väčšinou ľudí a je zrejme vrodená. Zamilovanosti sa neustále objavujú, vyprchávajú a objavujú sa nové, ktoré možno uväznia človeka až do smrti, a možno už zajtra pominú. A ľudia sa ocitajú v spleti zamilovaností ako väzni v rôznych celách.

Do pariacej sa kávy som vysypala cukor a pripálila si cigaretu. V poslednom čase zakaždým, keď si pripálím, myslím na to, že by som mala prestať, no možno je aj to, že sa tak doteraz nestalo, dôsledkom mojej slabošskej pova-

hy. Vyfúkla som dym v dlhom kúdole takmer až po plafón a konečne som pocítila uvoľnenie, na ktoré som čakala. Mohla som ovládať aspoň dym. Muž tam naďalej sedel a dokonale ma urážal svojou nevšímavosťou. Nerobil to však náročky a nebola to ľahostajnosť, ale nevšímavosť, prameniaca z toho, že sa iste v mysli zaoberal dôležitejšími vecami ako obzeraním sa po ľuďoch v bare. Sedela som tam ako balíček závidi, že nie som ako on. Keby mi v tom momente venoval pozornosť, uvidel by zazerajúci závistlivý balík, vyfukujúci dym, prosiaci o náklonnosť. Aké úbohé! No nemohla som si pomôcť. Do kávy som si pridala ešte jeden cukor, naliala mlieko z plastového téglika a zahasila ohorok o dno popolníka. Cítila som sa ako ten ohorok – zbytočná, úbohá a vypúšťajúca do vzduchu posledné zvyšky škodlivín zamorujúcich ovzdušie.

Prešlo zhruba desať minút a muž premiestnil pohľad od barového pultu na noviny, ktoré vytiahol z vrecka saka. Nie a nie ho obrátiť na mňa. Uprene sa pozeral na novinové stránky a občas sa mu v očiach zablysko pohoršenie, pobavenie, nedôvera, škodoradosť... jemné odtiene výrazu, odzrkadľujúce porovny mysle dávali možnosť hádať, na čo sa práve pozerá. V mysli mi prebiehal dialóg, vlastne monológ, pretože si neviem predstaviť, ako by odpovedal. „Ahoj. Kto si? Čo to čítaš? Vysvetli mi ten svoj pohľad. Čo sa za ním skrýva? Vlastne nie. Nemusíš. Nehovor to. Nehovor nič.“ Možno by som bola odpoveďami sklamaná. Možno som si muža iba idealizovala, tak ako všetko. A možno bol presne taký, aký som mala z neho dojem. Ktovie. Podstatné je, či som vôbec chcela, aby sa so mnou bavil. Keby vtedy odložil noviny a začal sa so mnou rozprávať a venovať mi všetku pozornosť, asi by som sa s ním už nechcela rozprávať ja. Malá slučka, paradox, v ktorom som sa ocitla, mi uľahčil situáciu. Nemohla som robiť nič, a tak som naďalej miešala už druhú kávu a vyfukovala dym.

Káva už bola takmer dopitá, keď sa muž zdvihol od baru a dal sa na odchod. Pretrel si oči, noviny nechal položené na pulte, pohľadom pozdravil čašníčku a odišiel. Zostal po ňom prázdny priestor a výhľad na ulicu, kde sa začínalo stmievať. Dnu pribehla partia mladých ľudí, ktorí obsadili stôl vedľa mňa a pretekali sa, kto bude hlučnejší. Jeden chlapec po mne poškúľoval hneď ako prišli. Nemám to rada. Otvorené flirtovanie a násilné nadväzovanie kontaktu takmer ako u zvierat ma vždy desilo. Preto som už od puberty každého „odbíjala“ z princípu, aj keď mi to možno až tak nevadilo. Chlapec môj azyl intímnej zóny narúšal neustálym upreným pohľadom. Zahanbila som sa pri pomyslení, že som sa pred chvíľou možno správala podobne. Nedesilo ho zlyhanie. Mňa jeho zlyhanie desilo a vábilo zároveň. Vraj, čo si dám.

„Nič, ďakujem.“

Vraj, ako sa volám.

„To je jedno.“

Mám si prisadnúť.

„Nie, už idem.“ Zdvihla som sa na odchod, ale typický prototyp muža, ktorý z chlapca ešte len vyrastie, a ktorý sa komicky a zbytočne nevzdáva, mi zatarasil cestu v presvedčení, že zostanem. Takouto snahou dosahoval pravý opak toho, čo chcel. Nieкто by mu to mal povedať. No ja som to byť nechcela. Prekížla som popri ňom s chápavým úsmevom a vykročila do noci plnej dobíjania chtivých a nedobytných ľudí.

Zvykol si raňajkovať v opustenej reštaurácii. Okolo pol deviatej tu už okrem servírky a občasnej kuchárky v ružovej uniforme a pokladníčky za pultom nebýva nik. Všetci sa sem nahrnú buď skôr, alebo neskôr, v čase obeda. On vždy príde o tomto čase, pozdraví a železná rutina všetkých tých rokov spôsobila, že si už ani nemusí objednávať. Servírka s menovkou Stela, pripnutou na ružovej zástere sa nakloní nad pult a povie: „Ako vždy?“

„Áno, ako vždy.“

Vždy si dá dva toasty s marhuľovým džemom a vypije postupne tri kávy, ktoré mu v intervale dvadsiatich minút chodí dolievať Stela. Posadí sa do malého šedého boxu pre dve osoby a spoločnosť mu tam robia kečup, horčica a špáradlá, položené na stole. Po prvej káve sa začína prebúdať, pretože jeho rozospatá myseľ dovedy funguje, takpovediac, na polovičný plyn. Po druhej káve sa už cíti vcelku svieži a pripravený odísť, no vždy, keď príde Stela s pariacou sa kanvicou, neodolá a dá si aj tretiu. Potom sedí v boxe ešte asi polhodinu a nechá myšlienky len tak voľne krúžiť v hlave, točiť sa, víriť čoraz rýchlejšie, narážať do seba, biť sa, súperiť o prevahu, o väčší zmysel, napokon sa spájajú a vznikajú nové, úplne iné.... Napadajú mu úplné absurdity, hlúposti, smiešne veci, na ktorých sa musí smiať, takže keď ho potom príde Stela skontrolovať, či si ešte niečo dá a nájde ho smiať sa samého pre seba, hľadiac na kečup a horčicu, pripadá si ako úplný blázon. Stáva sa však aj to, že sa v tom krútiacom sa kolotoči v jeho hlave odrazu zablyсне a osvieti ho priam geniálna myšlienka, chce si ju zapísať, nikdy však nemá pero a papier, a kým príde domov, zabudne na ňu.

Dnes to však bolo iné. Prišiel do reštaurácie, vzdalenej od jeho domu päť minút chôdze. Pozdravil.

„Ako zvyčajne?“

„Áno, ako vždy.“ Zobral si zo stojana pri pulte niekoľko novín, čo nebolo ako vždy. Vlastne to ešte nikdy nespravil, pretože si už dávno uvedomil, že čítanie novín nemá zmysel, najmä tých bulvárnych, kde sa fikcia a hlúposť svorne dopĺňujú. Napriek tomu, nevediac prečo, to dnes spravil. Sadol si do boxu pred novú a plnú fľašu kečupu a takisto horčice a otvoril prvé noviny. Smiešne výroky politikov, hlúpe výroky politikov, nereálne sľuby a plány politikov... tajfún v Číne zabil 128 ľudí, záplavy ešte viac, požiare v Kalifornii vyhnali ľudí z domovov, Paris Hilton prichytená s drogami v aute, Rus Anatolij si doniesol domov dvadsaťšesť mŕtvol žien, ktoré vykopal z miestnych cintorínov, obliekol ich ako bábiky a jednej z nich dokonca nasadil hlavu plyšového medveďa... Prekvapil ho obrázok psa, ktorý mal namiesto zadných nôh dve kolesá, niečo ako invalidný vozík, vraj to zlepšilo kvalitu jeho života, aj život jeho majiteľov. Pobavila ho fotografia nahého muža s vyštvorčekomvaným prirodzením, utekajúceho po diaľnici. Takéto absurdné veci ho vždy vedeli rozosmiať. Všetky tie informácie sú mu však v podstate úplne nanič, tak ako predpokladal. Prázdne reči. Falošné senzácie. Klamlivé dôvernosti. Šumafuk! S typickým šušťaním prevracal novinové stránky zhruba dvadsať minút, teda dovtedy, kým mu Stela nedoliala druhú kávu a vtom sa dnu prirútili akýsi muž so ženou. Ich hlasný prejav bolo počuť už z parkoviska a pokračovali v ňom aj vo vnútri. Sadli si do boxu oproti nemu a úsečne odvrkovali jeden druhému. Nevyzerali, že by išlo o vážnu hádku, ale iba o klasické našahovačky o maličkosti. Sám to dobre poznal. Keď ešte žila jeho žena Táňa, tiež sa zvykli hádať o malichernostiach typu: rozhádzané ponožky, zabudnutý nákup, fľaky na koberci, neodložené jedlo... a takmer vždy na ne vzápätí zabudli.

Tieto hádky ale dokážu prerásť aj do väčších, stupňovať, silnieť, ľudia začnú vyťahovať staré a oveľa väčšie krivdy, útočiť na citlivé stránky toho druhého, nadávať, vyhrážať sa rozchodom a končia tak, že jeden z nich tresne dverami a odíde. A tak sa môže stať, že sa z ponožky pod posteľou stane dôvod na tichú domácnosť na niekoľko dní.

Obaja nemohli mať viac ako tridsať rokov. Žena, hnedé vlasy po pleciah, biele tielko, modré rifle a žlté, krikľavé tenisky, aké jakživ nevidel. Hompálala nimi pod stolom od nervozity a pozerala pritom z okna na parkovisko. Muž mal dlhšie hnedé vlasy, šedé tričko a nohami v čiernych nohaviciach nervózne podupkával. Niečo povedal, nepočul však čo, aj keď natáhal uši. Po chvíli niečo povedala ona, tentoraz hlasnejšie, s intonáciou spravodlivého hnevu, takže zachytil slovo „...sprostý...“ Na to opäť na protest obrátila hlavu na parkovisko. Prišla k nim Stela, aby sa spýtala, čo si dajú. Nepočul, čo si objednávajú, zato o chvíľu to videl. Dve kávy, dve stolové vody a jeden koláč. Koláč si objednala žena a pomaly doňho zabárala vidličku.

Keď sa tak na nich dlhšie zadíval, začali mu pripomínať dvoch pištoľníkov na divokom západe, pripravených na súboj, až na to, že namiesto koltov žena držala vidličku od koláča a muž lyžičku od kávy. Chvíľu sa uprene pozerali jeden druhému do očí, potom opäť sklopili zrak. Zrak sklopil aj on a premiestnil ho k otvoreným novinám. Stále sa tváril, že ich číta, aj keď odkedy prišla mladá dvojica, prestal vnímať ich obsah, iba prevracal stránky a úkosom ich pozoroval. Ktovie, ako dopadnú ich životy. Môže sa stať všetko. Môžu sa rozísť ihneď, o niekoľko dní, rokov... alebo spolu zostanú a zostarnú, tak ako on s jeho ženou. Boli spolu tridsaťdva rokov, kým neochorela a nezomrela. Jej koža zožltla, zošúverela, oči, kedysi jasné a svetlomodré, sa zakalili a zosmutneli, stále brala lieky, z ktorých jej bolo zle a lekári tvrdili, že keby ich nebrala, bolo by jej ešte horšie... Jej smrť napokon vnímal ako vykúpenie. Nie, že

by nežialil, to rozhodne nie, ale keď zomierala takú dlhú dobu, bol už akosi podvedome pripravený na to, že sa tak onedlho stane a ukončí to jej trápenie. Zostala mu po nej ich dcéra Erika, ktorá sa na ňu čoraz viac podobá. Po ňom má tvrdohlavosť a zvyk raňajkovať sladké.

Zopár sekúnd sa pozeral na novinovú stránku, a až potom si uvedomil, na čo sa pozerá. Reklama na kekсы. Mladá žena s natočenými vlasmi a načerveno narúžovanými perami sa svojimi bielymi zubami zahryzávala do čokoládovej sušienky a vyzerala, že jej to spôsobuje priam extatickú rozkoš. Nie, že by nemal rád sladké, veď sám si dáva každý deň sladké raňajky, ale nikdy sa po nijakom jedle netváril tak ako tá žena na obrázku. Tiež pochyboval o tom, že by mala takú líniu, keby bola zvyknutá jesť kekсы. Ale čo už, je to predsa reklama a tie je zbytočné spochybňovať, rovnako ako brať vážne. Vtom úplne zreteľne začul od vedľajšieho stola vetu: „Tebe už len treba koláč!“

Žena nebola najštíhlejšia, no nezdalo sa mu, že by mala problémy s váhou. Podľa tejto poznámky usúdil, že už prešli do takzvanej druhej fázy, kedy prišlo na rad podpichovanie a urážanie. Prevrátil teda novinovú stránku a opäť sa na nich kradmo zadíval. Sám seba pristihol, že ho ovládla zvedavosť. Nikdy nebol neprimerane zvedavý, aspoň si to o sebe nemyslel, ale tým, že je zvyknutý raňajkovať sám, mu táto situácia pripadala neobvyklá a hodná pozornosti. Mladá žena sa očividne snažila svoj hnev udržať na uzde, svoj počiatkový hlasný protest stišila natoľko, že ju videl iba otvárať ústa, ale nepočul ani hláska. Zlovestný výraz jej tváre však prezrádzal, že muža počastovala podobne, ak nie viac ironickými narážkami, a pritom sa rýchlo poobzerala okolo seba, aby sa uistila, že ju nik nepočuje. Vtedy zachytila jeho pohľad, vykúkajúci spoza novín, na čo ho ihneď sklopil. *Benátky sa následkom globálneho otepľovania potopia*. To mu bolo úplne jedno, oveľa viac ho štvalo, že ho pristihla, ako ich pozoruje.

Bože! Nachytaný ako malé dieťa! Rýchlo opäť zalistoval fotosériou tváriacich sa tvári, niektorých prirodzených, nachytaných celebrit bez mejkapu, v inkriminovaných situáciách, in flagranti, iných, väčšinou v reklamách, vyretušovaných natoľko, že pri nich celkom oprávnene vzniká pochybnosť, či ide o živých ľudí.

Trvalo ešte dlho, kým sa odvážil pozrieť smerom k dvojici. Občas začul útržky ich slov, vlastne iba hlásky, tie, na ktoré sa v slove dáva dôraz, žiadne súvislé slová, a už vôbec nie vety, takže stále nepočul, o čom sa hádajú, iba že sa hádajú. Z rádia sa jemne ozývala Kylie Minogue a jej *In Your Eyes*, čo tejto situácii dávalo ironický podtext. V súčasnej hudbe sa veľmi nevyznal, ale túto pesničku poznal, pretože ju tu počul takmer vždy. Po chvíli ju vystriedala stará známa vec, *Unforgettable* od Nat King Cole a on obrátil zrak ich smerom. Čoraz viac šibrinkovali a rozháňali sa rukami, celá mimika a gestikulácia bola prehnaná, otvorené, skrivené ústa, natiiahnuté obočia, rozšírené nosné dierky, úškrny a úškľabky, ich pohyby boli čoraz viac zrýchlené, vyzerali ako nejaké hlodavce, čo sa zo záhadných príčin transformovali na ľudí, snažiace sa vymaniť z nových tiel. Očividne sa zamotávali do čoraz väčšej hádky. Obrátil novinový list, potešený vôňou nového papiera a uvidel dve tváre, ktoré by radšej vidieť nechcel. Z novín sa na neho dívali presne tí dvaja ľudia, ktorí dnes narušili jeho dlhoročnú rutinu. Titulok na stránke znel HLADANÍ ZLOČINCI. Vraj spáchali tri lúpežné vraždy, pri ktorých zabili päť ľudí. Počiatočný šok vystriedal pud sebazáchovy, snaha vypariť sa odtiaľto čo najskôr a zavolať políciu. Nechcelo sa mu veriť, že títo dvaja by boli schopní takých vecí, aj keď teraz z nich agresia priam sršala, no doteraz bol v domnení, že ide o obyčajnú hádku obyčajných dvoch mladých ľudí. Napokon, zdanie môže klamať a zločinec môže byť aj najnevinnejšie vyzerajúci človek na svete. Aj keď mu srdce splašene preháňalo krv ako na horskej drá-

he, tá sa navalila do hlavy, takže sa mu nachvíľu zatmelo pred očami, pomaly sa postavil na odchod. Vtom sa žena postavila tiež, rázne, takmer vystrelila zo sedu a pobrala sa smerom k dverám. To ho prinútilo sadnúť si späť a čakať, kým odíde. Muž sa chvíľu díval na prázdny stôl, ruky na ňom nehybne položené, no zrazu sa postavil a súčasne si siahol do vrecka nohavíc. Vytiahol zbraň, niečo ako revolver a zamieril na odchádzajúcu ženu.

Posledné, na čo si pamätám, je výstrel ako z dela. Nikdy som nepočul streľbu naživo. Je to oveľa silnejší zvuk, ako by som čakal. Mladá žena s výkrikom spadla na zem a zostala nehybne ležať. Teraz ležím na zemi aj ja s tou istou zbraňou, pritlačenou k tvári. Kvapká na mňa krv z pultu nado mnou, cez ktorý prevísa ruka s náramkom a príveskom v tvare srdca, patriaca Stele. Podobný prívesok som dal dcére Erike, keď bola ešte malá. Chodili sme sem na zmrzlinový pohár, palacinky, alebo čokoľvek, na čo mala chuť. Nebolo to však vždy, nie je rozmaznaná, ani panovačná. So ženou sme z nej vychovali slušnú, zodpovednú a samostatnú bytosť, ktorá si už žije svoj vlastný život. Stela môže mať okolo dvadsiatky, je to ešte dieťa, niekoho dieťa. Červená mláka vyteká aj spod pokladne. Po dlážke sa povalujú črepy z kasičky na sprejovacie v tvare žaby, ktorá mala svoje miesto pri pokladni odkedy si pamätám, rozsypané mince, rozbité fľaše malej minerálky, visiaca šunka z rozstrieľaných sendvičov, sklo z vitríny s koláčmi, z ktorých na zemi vznikla lepkavá hmota. A mlieko. Veľká mláka mlieka sa vytvorila hneď pri mláke krvi a v strede sa miešajú v ružový kompromis. Pani od pokladne vyzerala, tak ako sa hovorí: „krv a mlieko“, a teraz je z nej krv a mlieko doslovne. Pri tomto zistení sa musím napriek všetkému v duchu zasmiať. Ktovie, koľko krvi som stratil ja. Asi dosť, keď sú mi vtipné takéto veci. Necítim na tele žiadnu ranu, iba sa mi ťažko dýcha a možno mám trochu vyvrtnutý krk od pádu. Cítim však pod sebou teplú krv, od ktorej mám zašpinenú aj ľavú ruku. Možno nie je moja. Nevieť. Ležím na bruchu s vyvrátenou hlavou do boku a mám výhľad na celé toto deštrukciou vzniknuté zátiešie. Upieram oči doľava v snahe vidieť útočníkovu tvár, alebo aspoň ruku, ale dovidím iba na zrkadlovo obrátený názov reštaurácie na okne. FFLΛ ΕΕFFΕΕ LΛFF. Obraciam oči späť k podlahe. Naposledy som videl krv v nemocnici, keď som bol za Táňou a jednému z pacientov vo vyťahacom

župane sa rozbila fľaštička s krvou, ktorú ťahal za sebou na kovovom stojane. Dezorientovane sa krútil dookola a v obnosených hnedých papučkách ju rozniesol po celej chodbe. Vyzeralo to tam podobne ako teraz tu. Pokúšam sa vyvrátiť hlavu smerom k hodinám na stene, rovno nad dverami. Okrem zistenia, že je 9 : 35, mi do očí udierajú žlté tenisky na nevládných nohách tesne predou mnou. Uvedomujem si, že mi vôbec nedochádza, že môžem každú chvíľu zomrieť. Asi by malo. Vlastne ani neviem, z čoho usudzujem, že mám tú zbraň priloženú k hlave. Nepočujem totiž nič okrem tlkotu svojho srdca a ťažkého dýchania. Asi som predtým počul jeho slová, niečo ako: „Ani sa nepohni!“ Bolo to tak? Ale áno, určite to tak bolo. Cítim hlaveň, pritlačenú blízko temena, ale môže to byť aj pocit z úderu. Nie, nie, určite mám k hlave priloženú zbraň. No presvedčiť sa o tom na sto percent nemám ani silu, ani odvalu. Čo vlastne ten chlap chce a prečo to tak dlho trvá? Na čo čaká? Keď mi chce dať ranu istoty, prečo to už nespravil? A možno sa mi len zdá, že to trvá dlho, možno sú sekundy pre zomierajúceho človeka ako minúty, alebo dokonca hodiny. Neviem. Napadlo mi, že ak je čo len najmenšia možnosť, že prežijem, kávu si už budem robiť doma.

Je tu zvláštne ticho. Asi preto, že nepočuť ani rádio. Buď ho vypol, alebo rozstrieľal, alebo aj aj. Bola by ho škoda, je to pekný kúsok, niečo na ten spôsob retro imidž, nová technológia. Vyzeralo, vlastne ako väčšina vecí v tejto reštaurácii, ako zo šesťdesiatych rokov, a pritom jeho útroby vyplňala najnovšia technológia. Vlastne rovnako staro vyzerám aj ja, až na to, že moje vnútro nevyplňa nič nové. Do kelu! Ako môžem myslieť na také sprostosti v tejto chvíli?! Neviem. Mám čudnú pachuť v ústach, asi som si pri páde rozrazil pery. Tiež v nose cítim už dlhšie zvláštny pach, a až teraz som si uvedomil, že je to pach

krvi. Človek by si myslel, že krv nepáchne nijako, ale jej ostrý pach si už navždy zapamätám. Teda, ak prežijem.

Viem si predstaviť vlastný pohreb. Všetky tie reči príbuzných a známych, od „úprimných sústrastí“ po to, ako veľmi im budem chýbať. V skutočnosti to budú iba zlé herecké výkony. S ľuďmi sa totiž stretávam čoraz menej a s rodinou takmer vôbec. Od Táninej smrti o mňa takmer ani nezakopli, a ak náhodou niektorý z nich zavolať, v otázke, či niečo nepotrebujem, som vždy vycítil v podtexte vetu: „Dúfam, že ho nenapadne s niečím ma otravovať“. Chudera Erika! Bude si musieť vypočuť tie otrasné reči a vidieť pretváрку užialených tvári s koláčmi a jednohubkami v ústach na kare. Ešteže tam nebudem.

Už to trvá naozaj dlho. Asi by som sa mal pokúsiť niečo spraviť, alebo sa aspoň pohnúť, ale nevládzem. Niečo som začul. Je to jeho dych? Niečo hovorí? Nie. Húkačky. Záblesky modrého svetla na stene vyvolávajú ilúziu pohybu. Policajné autá. Zrak sa mi zhoršuje a vnímam čoraz menej. Zvuky, tvary, farby, všetko je čoraz vzdialenejšie... Nič nevidím, ani nechápem.

S tým pohrebom mal pravdu, až nato, že prišlo oveľa viac ľudí ako predpokladal, pretože všetci boli zvedaví, čo sa vlastne stalo. Mal totiž neobvyklú a vzrušujúcu smrť. „Ó, aká hrozná vec!“, „Kto bol ten muž, čo strieľal?“, „Prečo ho zabil?“, „Prečo ho ešte nechytily?“, „Čo sa vlastne stalo?“ A Erika niesla všetky tie otázky a pripomienky na hrane znesiteľnosti, na kar objednala víno, obložené chleby a koláče a pozerala sa, ako sa prevaľujú v ústach jej príbuzných. Celé to čudné naivné divadlo bolo nechcenou odmenou za genetický kód. „Bol to zločinec na úteku.“ „Neviem, prečo ho zabil.“ „Asi bol v nesprávnom čase na nesprávnom mieste.“ „Ešte ho skrátka nechytily.“ „Stalo sa to, že otca strelil do chrbta hľadaný zločinec, zabil aj svoju spoločnicu, aj dve ďalšie ženy, ktoré tam pracovali. Potom ušiel a ešte ho nenašli. A otec zomrel.“ „To sa stalo.“

Zničenú reštauráciu, vlastne skôr kaviareň ako reštauráciu, majiteľ zatvoril. Kto by už len mal chuť piť kávu na takom mieste? Možno ju o nejaký čas opäť vynoví a otvorí, možno to spraví už niekto iný a dá jej iný názov. Napríklad *Coffee Death*. Alebo na jej mieste vznikne úplne niečo iné, alebo ju zrovnajú so zemou a na jej mieste vznikne parkovisko, či cesta. Aj keď narušenie rutiny môže niekedy spôsobiť smrť, ešte stále snáď platí, že zmena patrí k životu.

TAJOMSTVÁ

Ticho. Všetky zvuky, ktoré vnímam, až na občasný šum vetra, pochádzajú odo mňa. Robím spoločnosť sama sebe, lebo môj tichý spoločník tu už nie je a vlastne ani nikdy nebol. No napriek tomu stále pozerám do rohu izby akoby tam bol. Pás svetla na bielej stene, ktorého obrysy opisuje okno, striedavo zvýrazňuje a mizne podľa toho, ako slnko zahaľujú mraky. Pás svetla a nad ním, asi meter od zeme, je stena trochu vydutá. Všimla som si to už dávno, ale nikdy to vo mne nevzbudilo záujem. Až teraz. Neveľká vypuklina narúša spokojnosť a vyvoláva vo mne dojem, že niečo nie je v poriadku. Stena má nádor. Stena bobtná. Rýchlo som vstala z kresla a s čudným potešením d'obla do bieleho nadutého kopčeka hranou pohára, ktorý som vo vytržení schmatla zo stolíka pri posteli. Ďob. Slabý náraz spôsobil v momente zošúpanie náteru, ktorý kopček tvoril, a na môj veľký údiv odpadol riadny kus. Na stene ostala diera, ktorá odkrýva vrstvu pod ňou. Oranžovú vrstvu. Čo to... oranžová – oranžová ako mrkva, vnútornosti mrkvy, pomaranč, ornament na šálke, oranžová ako moje podozrenie. Oranžová farba, ktorú si neviem vysvetliť. Čo to má znamenať? Predsa táto stena nikdy nebola oranžová!

Nový dom, v ktorom predtým mnou nikto nebýval, a v ktorom bola biela stena, odkedy si pamätám. Čo potom tá oranžová farba pod ňou? Neobjavené veci nemusia byť len ďaleko od vás, v neprebádaných zákutiach Zeme, ale priamo pod vašimi nohami, priamo tam, kam spadá váš zrak. Počula som, že jeden muž našiel za kachličkou v kúpeľni otvor, kde bola ukrytá štylizovaná cikáda – jadeitový amulet vykladaný drahými kameňmi, ktorý sa v starovekej Číne vkladal mŕtvym do úst ako symbol nesmrteľnos-

ti. Nevieť, čo sa dialo potom, či muž na tom zbohatol, alebo cikáda skončila niekde v múzeu ako majetok Čínskej republiky, ale zarážajúce je to, že v tom dome žil vyše štyridsať rokov a predtým si to nikdy nevšimol. Tiež som počula, že v dome, ktorý mal jednu stenu nevysvetliteľne hrubú, raz majitelia, ktorí dom zdedili, v tej stene našli zabudované dvere. Prišlo sa na to pri prestavbe a natešení páni domu v očakávaní, že nájdu za dverami ukryté vzácnosti, dali rýchlo dvere vypáčiť. Našli tam však len stovky čokolád z obdobia druhej svetovej vojny, ktoré tam ukryl ich starý otec pre prípad, že by bol nedostatok potravín.

Tajomstvá ukryté v stenách, podlahách, v knihách, nábytku, zakopané pod zemou v záhradách, v parkoch, na lúkach, dokonca na piesočnatých plážach, ktoré morská voda neustále omýva. Na týchto všetkých miestach boli tajomstvá ukryté a znovu nájdené. Ale určite je ešte veľa neobjavených vecí, ktoré možno ani nikdy objavené nebudú. Tajomstvá ukryté v myšlienkach ľudí, ktoré im na jednej strane život uľahčujú, a tak zotrvávajú v tom, že je lepšie ich neodhaliť, na strane druhej však s nimi nesú ťažké bremeno mlčanlivosti. Mlčia o zločinoch vlastných, o zločinoch iných ľudí, o neverách k manželkám a manželom, ktorým sľubovali vernosť až do smrti. Dokonca ľudia v sebe nesú tajomstvá, o ktorých ani nevedia, že ich v sebe majú. Neprebádané zákutia vlastnej mysle, kde sa občas dá zablúdiť, môžu vyniesť na povrch potlačené traumy z minulosti, spomienky na zlé veci v ich životoch a v životoch iných ľudí. Tajomstvá navonok čistých, vyčesaných, voňavých rodín, ktoré pred verejnosťou ukrývajú svoju špinu a prehnitosť. Skryté zbrane, ktoré verejnosť môže kedykoľvek použiť proti nim, maskujú úsmevmi a smiechom. Len oni však počujú, že im pritom škrípu zuby a cítia krče v kútikoch úst. Bremená týchto tajomstiev sú niekedy také veľké, že ich ľudia neunesú a odhalia celé to ťažké smetisko prehnitých vecí na ich chrbtoch. Je mnoho

prípadoch, kedy mohol zločin zostať utajený hádam naveky, ale vinník nevydržal tlak svedomia a svoju vinu priznal. Sebe uľavia a s každým vyrieknutým slovom sa cítia ľahší a ľahší, aj za cenu, že to ubližuje ľuďom, ktorým to hovoria, a ktorí by radšej v sladkom klamstve zotrvali až do smrti. Preto sa mi natíska otázka, či je vôbec také dôležité poznať pravdu za každú cenu. Cena je niekedy príliš vysoká. A pátranie po pravde priveľmi vyčerpávajúce.

Oranžová štrbina sa odráža v mojich očiach a ja už necítim potrebu zaoberať sa ňou. Sadám si opäť do kresla a ticho prerušujem hudbou z cédé prehrávača.

ŠKRABANEC

Suseda z druhého prišla o rozum. Potom, ako si prečítala názory na istotu vo vedení K. R. Poppera, presnejšie: identifikovanie neistoty s racionalitou, začala uvažovať nad svojím životom. Najprv si v duchu hovorila, že sú to iba výplody človeka, ktorý určite nikdy nič nerobil, iba ukľadal na papier slová, ktorými potom motal hlavu ostatným, a s pokojným mľasknutím človeka dnešnej doby si sadla pred televízor s pocitom, že má v živote neotrasiteľné istoty, ktoré sa nikdy nezmenia. Po reklamách, idúcich v telke asi desať minút, ktoré jej psychiku človeka - spotrebiteľa svojím spôsobom upokojovali a dávali jej ďalšiu z dlhého zoznamu iluzívnych istôt, nasledovala relácia o varení. Tučný chlap s tupým výrazom v telke hovoril, že si nevie predstaviť život bez mäsa a jej práve v tej chvíli začalo vrtať v hlave, či je to naozaj tak. Začala pochybovať o svojich neochvejných istotách, búchať kladivom do ich kamenných pilierov, prerezávať svoje záchranné lano.

Ako to len bolo? Ľudský rozum nedokáže potvrdzovať, ale iba vyradzovať? Nie, že by bola za, ale keď už má niekto kritizovať jej život a istoty, nech je to ona sama. Prvé, čo spravila potom, ako sa do jej mozgových závitov vkradla pochybnosť, bolo hrabanie sa vo veciach svojich blízkych. Je pravdou, že človek si potrebuje vytvoriť o svojich deťoch aký-taký dojem, že sú aspoň sčasti inteligentné, úspešné, dobré a milujúce bytosti, aby výčitky vyplývajúce z rodičovskej zodpovednosti za ich pobyt na tomto svete neboli až také veľké. Tiež je pravdou, že nikdy nebola prehnane, vlastne vôbec podozrievavá, a to bola možno chyba. Vo veciach svojho syna, šestnásťročného matematika, našla skoro všetko, čo nájsť nechcela. Od sušenej zelenej rastliny, zabalenej v plastovom vrecúšku, ukrytej

v šuplíku, cez malé tabletky pod naukladanými svetrami v skrini, po kondómy pod matracom postele. V dcérinej izbe, pätnástročnej tanečnice, našla to isté, len ukryté na iných miestach. Človek by predpokladal, že jeho vlastní potomkovia budú mať aspoň viac vynaliezavosti a ich skrýše budú sofistikovanejšie. Ale nie, u oboch všetko našla do piatich minút, a to im okrem už poškrvnenej aureoly nevinnosti, pridávalo aj znaky hlúposti. Nevedela, čo je horšie – či, že sú skazení, alebo že sú hlúpi. Znechutená a sklamaná sa pobrala hrabať sa vo veciach svojho manžela. Nepredpokladala, že by tam našla niečo, čo by ju prekvapilo, ale stalo sa. Náramok na ruku, uložený v úhladnej škatuľke z klenotníctva, presne ako z filmov kategórie B a nižšie, kde žena príde na manželovu neveru takýmto trápnyim spôsobom. Čo iné to predsa mohlo znamenať? Ona predsa neznáša náramky, dokonca preto nenosí ani hodinky a on to dobre vie. Prečo by jej teda kupoval niečo také? A ich dcéra si na náramky tiež nepotrpí, vlastne ich nenosí ani jeho mama, ani nik, koho pozná. Náramok ho teda usvedčil z toho, že má milenku.

Sedela pred marihuanou, amfetamínmi, kondómami a náramkom, položenými na stole a čakala, kým sa jej príbuzní vrátia domov. To, čo nasledovalo potom, neboli búrlivé hádky, ani radikálne riešenia ako by mnohí predpokladali, ale stalo sa to, že suseda začala pochybovať už o všetkom. Paranoidný pocit ju dohnal až k tomu, že všade chodí so strelnou zbraňou, ktorú si kúpila cez internet a občas z nej preventívne vystrelí.

Pred týždňom som to schytala aj ja. Našťastie ma guľka len poškrabala a škrabanec na ramene mi pripomína, čo všetko sa môže stať.

VRED

1.

Pri dverách kaviarne žena pridŕža zúrivého psa, oproti, na druhej strane ulice sa hádajú dvaja muži, ich ukričané nadávky a primitívne výrazy so silným vidieckym prízvukom sú počuť na celú ulicu, pes sa vrtí, chce sa vymaniť z obojka, stredom kráča dieťa so zmrzlinou v ruke, muž s telefónom pri uchu, do ktorého tiež niečo nadáva, stará zhrbená žena s kabelkou, vlečúc ju takmer po zemi a ja, snažiac sa dostať domov v čo najkratšom čase. Vtom sa prirútil nejaký zasran, nemohol mať viac ako desať rokov, jedným ťahom vydrapil mužovi telefón a stareнке kabelku a ďalej sa rútil za výdatného kriku okradnutých naprieč ulicou. Psovi sa konečne podarilo vyslobodiť potom, ako uhryzol svoju majiteľku a utekal za zlodejom, rinčiac pritom obrovským zvoniacim priveskom, ktorý mu zostal na krku, dieťaťu vypadla zmrzlina z ruky na zem, zostal mu po nej veľký flak na tričku, dvom mužom sa pri hádke v šibrinkujúcich rukách objavili nože a ja som usúdila, že najlepšie urobím, ak pridám do kroku.

O pár desiatok metrov som prišla do domu, v ktorom bývam už polovicu svojho života. Spomínam si ešte, keď tu bolo ako-tak bezpečné vyjsť von, keď ľudia chodili bez zbraní a mobilných telefónov. Teraz mi cestu domov občas lemujú odtrhnuté končatiny, vystrelené projektily, sem-tam mŕtvola, sem-tam krik. Dnes to bolo ešte pokojné. Túto štvrt' nazývajú *Vred mesta*, pretože to tu bolo od začiatku najhoršie, aj keď teraz sú také scény, aké sa odohrávajú tu, bežné všade. Vred mesta sa zväčšoval, až je napokon vredom celé mesto. Vredom je celý štát. Nič v ňom nestačí. Dakedy, keď bolo ešte všetko v poriadku,

stačilo aby ste boli pekní, alebo sa vedeli dobre biť, a keď oboje, boli ste víťazi. Teraz je veľa vecí na náhodu a neistota sa stala jedinou istotou.

Prišla som domov, kde bol on. Mrzutý, strapatý a zarastený, vyzeral ako vlk. Leštil revolver, ktorý zdedil po rodičoch. Uškrnul sa na pozdrav, niečo zavrčal a ostrý očný zub, ktorý pritom vyceril, iba zvýraznil jeho vlčí výzor. Dnes musí byť každý ozbrojený zo zákona. Veta politikov „Všade je to nebezpečné,“ mala byť odzbrojujúcou príčinou tohto nechutného pravidla. Týmto zákonom snali zo seba inštitúcie zodpovednosť za to, že sa ľudia navzájom dennodenne masakrujú. Všetci predsa majú možnosť brániť sa. To, že je niekto pomalší, alebo má slabší postreh, je už jeho smola. Ja som zdedila po rodičoch brokovnicu. Tú však nenosím so sebou nielen preto, že je veľká. Nosím so sebou lovecký nôž, pretože keby som mala pri sebe vláčiť strelnú zbraň, cítila by som sa ešte menej bezpečne.

Sadla som si pred televízor. Káblovka vysielala iba 3000 porno kanálov, pretože ľudí vraj nič iné nezaujíma. Pozrela som sa do TV programu – 350-stranovej knihy, ktorú každý týždeň vydáva jedno vydavateľstvo. 20 : 00 *Vtedy na záchode*, 20 : 30 *Madisonské chvosty*, 21 : 15 *Traja vztýčení*, 22 : 00 *Superman sa obracia*. Všetko gay porno v trvaní cca dvadsať minút, zvyšok vyplnený reklamami prevažne na zbrane. Strelné zbrane, paralyzátory, slzné spreje, nože... Na ostatných programoch je to podobné. Zavrela som knihu, ktorú kupujeme každý týždeň úplne zbytočne len preto, lebo predavač z novinového stánku mi v opačnom prípade naznačil fyzické násilie.

Pozrela som sa naňho, stále leštil zbraň, akoby išlo o posvätnú relikviu, vyzeralo to takmer, že mu to spôsobuje radosť a nevnímal okolitý svet. Kedysi mal jemné spôsoby, celý bol akýsi jemnejší, ľudskejší, aj keď, kto už vie, čo je vlastne ľudskejšie. Ale aj tak, aj kedysi jeho jemné črty zostreli, biela pleť stmavla, z hebkých vlasov

sa stali hrubé, nepoddajné štetiny a jeho prívetivý pohľad vystriedal pohľad mierne šialený a tvrdý. Zmenil sa. Ale kto by sa nezmenil? Hovorí sa, že človek sa rodí ako tabuľa rasa, nepoškvrnená doska, ktorého formuje až výchova a prostredie, ale aj deti sa dnes už rodia akési iné. Ich škrek sa ozýva aj o tri bloky ďalej a ich pohľady v kovových, nepriestrelných kočíkoch už od malička prezrádzajú ich nevrly charakter. Ľudia zdegenerovali. A tí, ktorí majú v rukách moc, sú zdegenerovaní najviac. Zdiveli natoľko, že sotva dokážu súvislo rozprávať. Keď sa im niečo, alebo niekto nepáči, rovno mu idú s vrčaním po krku. Už u nich nefunguje žiaden ostych. Tí, čo majú ešte jeho zvyšky a snažia sa uchovať aspoň klamlivý obraz toho, že je všetko v poriadku a fungujú tu staré zákony, sú úplatní inšpektori a idioti s kopou peňazí, ktorým nenapadne, že sa na podplácanie môžu dávno vykašľať a vydobýť si svoje násilím. Aj preto sú väzenia plné nevinných ľudí, ktorým zostal ešte aký-taký charakter.

Pocítila som hlad. V chladničke nie je nikdy nič, čo by sa dalo konzumovať, a tak som ho poslala niečo kúpiť. Keď už toľko leští tú zbraň, nech ju v prípade potreby aspoň použije. Vybrala som z hrnčeka v kuchyni dve päťstoeurové bankovky s nádejou, že to bude stačiť. Sadla som si pred okno a pozerala na ulicu s vedomím, že teraz už ani to nie je bezpečné, ale riskla som to. Sledovala som ho, ako kráča po ulici chôdzou inou ako kedysi. Chodieval pomaly, vzpriamene a pokojne, teraz rýchlo, prikrčene a ostražito ako nejaké zviera. Ako vlk. Išiel na opačný koniec ulice, do posledných potravín, ktoré tu zostali od starých čias, kde sa dá ešte z času na čas kúpiť chlieb a čerstvé potraviny, nie len trvanlivé veci plné konzervantov vo vreckách a škatuliach. Tam už z okna nedovidím. Nech sa zmenil akokoľvek, stále je to posledný blízky človek, ktorého mám. Rodičia mi zomreli, keď som mala dvanásť, podobne ako jemu. Lekári ich držali na liekoch, z ktorých

im bolo zle a tvrdili, že keby ich nebrali, bolo by im ešte horšie. Mali z nich zožltnutú pleť, vyrážky, oči im zmenili farbu a mumlali čoraz väčšie nezmysly, až kým nezomreli. Až neskôr sa zistilo, že na nich a mnohých ďalších robili nelegálne pokusy. Na odškodnenie som mohla zabudnúť. Zostala mi po nich len brokovnica a kopec dlhov, ktoré som musela splatiť všemožnými nechutnými spôsobmi. On bol na tom podobne. A tak nejako sme si k sebe našli cestu.

Vrátil sa celý od krvi, nie vlastnej, a v holých rukách držal kus surového mäsa. Peniaze evidentne nestačili, tak niečo zabil. Neidentifikovateľný tvar zvieraťa, čerstvo zabitého a stiahnutého z kože vyvolal vo mne nepríjemný pocit, jemu však oči len tak žiarili. Nie tak ako dakedy, keď sa tešil z maličkostí a z mojej prítomnosti, ale živelne a nepríčetne. Napriek tomu sa v nich zračilo čosi ľudské, akýsi hlad po pochvale. Hodil mäso na stôl a potom, aby mi náhodou nezostali žiadne optimistické ilúzie o budúcnosti, mu z vrečka nohavíc vypadol ten zvoniaci psí prívesok. Kedy budú jeho obeťami ľudia, je len otázka času.

2.

Pracujem v umeleckej škole, kde vediem kurzy výtvarného umenia. Osem stojanov natočených po pravej strane, dištancia v pomere trojnásobného polomeru zobrazovacej kružnice, nahý model v strede, skrútený, nehybný, študenti čarbú, splňajú všetko okolo kresby tak, ako som ich to naučila, ale samotná kresba je nanič. Ani jeden výkres neodráža podobu modelu, zdeformovaná hlava, trup, ramená... všetko je dôkazom nedostatku talentu študentov. Pri súčasnej výtvarnej scéne je to aj tak úplne jedno, podstatnejšie je obaliť svoj výtvor do hrubej vrstvy reči, vykrútiť sa z nedostatku talentu, obaliť sa do klamlivej predstavy génia, ktorý presne vie, čo robí (keď toľko okolo toho nahovorí, musí to predsa vedieť). A výsledkom sú obrazy, vyzerajúce ako veľké veselé hovná, ktoré s radosťou nakupujú za státisíce eur zbohatlíci a zlodeji bez štipky dobrého vkusu ani nie preto, lebo sa im dané výtvary pozdávajú, ale preto, lebo ich považujú za dobrú investíciu.

Pozerám sa na úbohé výtvary, na márnú snahu a vtom sa s veľkým treskom rozletí sklo na okne, modelom trhne, posledné vypätie všetkých svalov ho mierne vystreľuje do stoja, hneď nato však klesá na zem s prestrelenou hrud'ou. Videla som to už toľkokrát, že sa to už ani nesnažím spočítať, videla som, ako strela z niečej zbrane omylom zasiahla nesprávny cieľ. Pribieham k nemu, na prvý pohľad je to beznádejné, pľúca plniace sa krvou ju posúvajú ďalej, ústa plniace sa krvou ma oprskajú a v očiach sa zračí len jediná zúfalá otázka, ktorú som už v iných očiach tiež videla nepočítne krát: „Prečo práve ja?!“

Ten pohľad sa vám vryje hlboko do pamäte, do vedomia, do podvedomia a v bezvedomí vám rozožerie mozog ako toxická pleseň. „Prečo práve ja?!“ sa po čase pýtate aj samých seba. Tým, že takmer dennodenne vidíte náhodné úmrtia, spôsobené guľkou zo zbrane idiota, ktorý nevie

mieriť a možno ani napočítať do desať (byť ozbrojení zo zákona sú totiž povinní aj jedinci s podpriemerným IQ), máte stále na mysli, že sa to môže prihodiť aj vám.

Sklo z rozbitého okna sa nešťastne odrazilo rovno do oka jedného zo študentov, ležiacich na zemi pod svojimi stojanmi, pod svojimi snahami o umenie. Vreští iba on, s rukou na zakrvácanom oku a ostatní sa postupne zbierajú zo zeme, pretože pochopili, že išlo iba o ďalší z radu omylov, ktoré na nich v ich životoch ešte len čakajú. Rutinne mumľajú: „Vidíme sa o týždeň,“ postupne odišli. Zavolala som políciu, aj keď zbytočne, sanitku, tiež zbytočne, povedali, že prídu za hodinu, a že máme čakať na mieste, alebo aj nie. Ďalší z radu formálnych pozostatkov života pred nami. Volať policajtov, ktorí nič nevyriešia, prípadne zabijú niekoho ďalšieho a volať zdravotnú pomoc, ktorá nikoho nezachráni, prípadne niekoho zabije a ešte si k tomu naučtuje nehorázne poplatky, pretože zdravotné poisťovne už dávno zanikli.

Zostala som tam teda iba ja so skuvíňajúcim študentom a mŕtvou modela, ktorý sa konečne nehýbal vôbec. Zdravotníci prišli o tri hodiny, mŕtvola už takmer vychladla, tak iba skonštatovali smrť, študentovi dali pásku na oko a poslali ho domov.

V uliciach je prázdno, len zopár vreciek v slabom vetre tancuje zvláštny tanec, v svetle lúčov hádzu na chodník svoje tieň ony a ja. Kráčam po chodníku, počuť iba moje kroky a rýchlo tlčúce srdce z obáv, prečo je to tak vyľudnené. S ľuďmi na ulici to nie je o nič bezpečnejšie, ale aj tak. Je to čudné. Za rohom je o chvíľu počuť krik, čím ďalej kráčam, tým hlasnejší, tým hlasnejšie mi tlčie srdce. Nemôžem ísť inou cestou, ďalšia vedie do slepej ulice, ísť naspäť a čakať sa mi nechce, som unavená, postriekaná krvou od prskajúceho modela, zostáva mi teda len ticho prejsť a dúfať, že mi dajú pokoj. Nedá sa nevyhnúť pohľadu na nich, sú to presne tie typy, čo nemajú na práci nič

iné, len vykrádať banky z nudy, alebo používať ľudí ako boxovacie vrecia. Vidieť ich tmavé siluety v svetle lampy, ako obkolesujú akúsi obeť, mužskú, podľa nariekajúceho hlasu, ziapu naňho, totálne vrieskajú, strkajú, kopú. Zrazia ho na zem a vtedy v ňom spoznávam svojho študenta so zalepeným okom. Išiel domov chvíľu predou mnou, ja som iba umyla krv z podlahy, pozametala rozbité sklo, čo netrvalo dlho. Keby som išla prvá, alebo s ním, mohla som skončiť podobne.

Nečakane, na môj veľký údiv, sa vo mne ozval ochrancovský pud, ktorý prevalcoval pud sebazáchovy. Je to niečo ako keď sa matka snaží chrániť svoje dementné dieťa. Vyberám z tašky svoj nôž, ktorého ostrá čepeľ sa zablyсне vo svetle lampy, čo pritiahne pozornosť celej tlupy. Vyzerajú ako divnotvará masa čierneho hmyzu, pripraveného útočiť. Netuším, odkiaľ sa to vo mne berie, čakám, kým podídu ku mne a zvyšok vzdialenosti k nim bežím. Je to celé jedným ťahom. Jeden to schytáva do krku zozadu, druhý spredu, tretí do pleca, štvrtý pod pás a pri piatom sa zastavujem. Znehybnel, rovnako ako ja, neistota z neho priam srší, pretože postaviť sa proti niekomu sám nie je zvyknutý. Fungujú totiž iba ako skupina, ako anonymná masa mäsa, kde majú presilu. Ako jednotlivci sú úplne bezmocní, úbohí, ich sila sa rovná nule celej nič. Jeho pohľad spadol na čepeľ môjho noža, po ktorej stekala krv a za chripotu a sipotu svojej kriminálnej družiny utiekol kamsi do noci. Prvýkrát som použila svoju zbraň.

3.

Všetko okolo sa rúca, sem-tam aj doslova, ale v telke ide reklama na čokoládovú tyčinku. Pocit bezpečia vo vás vyvoláva známy obal, spomienka na jej chuť a kriklivé farby reklamy. Vyvoláva vo vás pocit istoty, že napriek skaze ľudstva, celosvetovej katastrofe, hroziacej každý deň, napriek smrti, ktorá vás môže skosiť každú sekundu, sa táto tyčinka bude vyrábať stále. A stále si ju môžete kúpiť, pretože aj keď sú teraz potraviny najdrahšie za celú históriu ľudstva, taká drahá zase nie je. Takže vaše myslenie sa v tej chvíli obmedzí len na čokoládovú tyčinku. Potom nasleduje reklama na čipsy a vaše myslenie sa obmedzí iba na prepražené, presolené zemiakové plátky, ktoré vám dávajú falošný pocit istoty. Potom nasleduje krátke vysielanie s názvom *Správy*. Všetkými javmi našich dní sa stali tie, ktoré boli kedysi v správach uvádzané ako rarita. Výbuchy na ulici, krvavé katastrofy, absurdity... tak toto už nie je v správach, tie sa obmedzili iba na výroky politikov, ktorí prevažne klamú. Vtom zazvoní mobil s jeho menom na displeji. Akási sestra z nemocnice sa dožaduje môjho mena. Áno, som to ja. Áno, poznám ho. Čo sa stalo? Mám ihneď prísť.

Po telefonáte som zobrala všetky nasporené peniaze a utekala do nemocnice, kde mu nepomôžu dovedy, pokiaľ neprinesiem 25 000 Eur. Vraj otras mozgu, vraj zlomená ruka, a tak ďalej. Utekala som tam s kopou peňazí a vedomím, že mu možno aj tak nepomôžu, pretože kompetencia lekárov klesá z roka na rok. Spôsobila to korupcia v sfére školstva, zdravotníctva, vlastne korupcia všade. Po behu ulicami, státi v metre (a poriadnom strese, pretože kedykoľvek mi mohli nevrlo zazerajúci spolucestujúci ukradnúť všetky peniaze), behu ďalšími ulicami, som konečne zbadala veľkú šedú budovu, z ktorej komínov sa šírila hustý sivý dym. Jej súčasťou je totiž spaľovňa mŕtvol,

čo je v podstate ešte lepší biznis ako medicína. Končia tam aj tí, ktorí dennodenne zomierajú na nové čudné choroby, spôsobené vírusmi vyšľachtenými v štátnych laboratóriách. Ruky im odrazu znevládnejú, nohy ich prestanú poslúchať, stratia reč, takže sa na chvíľu, kým neodpadnú na zem a neupadnú do bezvedomia, cítia ako marioneta, čakajúca na to, aby ju ovládol niekto iný. A tak sa občas stane, že sa na ulici, vo výťahu, v práci, doma... zastaví človek a zmieta sa ako nevládna bábka, kým neodpadne a nezomrie. Vedci usilovne šľachtia neliečiteľné, totálne rezistentné vírusy, ktoré bez problémov vyhladia nepriateľov štátu, aj keď kto je vlastne spojencom, už ťažko povedať. Príslušníci tohto štátu sú pokusné králiky, ktoré za päťdesiat percentné dane dostanú smrteľný vírus, sú cieľene infikovaní trebárs na ulici. Keď potom do niekoľkých minút spadnú na zem a nečakane ukončia svoje bytie na tomto svete plnom vredov, ich telá sú okamžite odpratané, aby nenakazili ostatných, ktorých to možno čaká tiež.

V nemocnici je to ako na bojisku. Samá krv, nariekanie, odtrhnuté končatiny, hluk a špina. Žena s obrovskou metlou obviazanou handrou sa občas rozbehne a zanechá po sebe na zemi svetlý pás, čo má byť pokus o čistotu. Vyzerá to tu tak preto, lebo von sa vedú boje, malé vojny, ktoré pomaly vedie každý s každým. Recepčia - kedysi biely pult, za ktorým sa náhlivo otáčali so slúchadlom pri uchu dve ženy a muž v kedysi bielych uniformách - bola neďaleko vchodu po ľavej strane. Pristúpila som teda, že sa informujem, čo je s ním. Aha, áno. Musím čakať. Najprv päť minút. Po piatich minútach desať minút, až z toho napokon bola polhodina. Za ten čas sa pri mojom fleku pri stene (sedieť sa nedalo kde, tak som stála ako všetci ostatní) vystriedali na nosidlách traja pacienti. U všetkých sa vedomie striedalo s bezvedomím v pravidelnej frekvencii, a keď sa prebrali, nebolo veľmi bezpečné stáť v ich dosahu. Drali sa preč, krvácali, nadávali, vyhrážali sa, pľuli

a hrýzli. Boli ako balíky plné všetkých druhov agresie za cenu jednej. Jeden ma poškriabal, načo mu hneď zdravotník pichol injekciu a opäť upadol do bezvedomia, alebo možno aj do smrti, lebo dnes si už zdravotníci nelámu hlavu s takými drobnosťami ako dostatočné vzdelanie, či správne lieky. Sem-tam tiež odviezli na nosidlách nejaké mŕtve telo tým istým vchodom, akým sem prišlo ešte živé a išli s ním rovno do spaľovne o pár desiatok metrov ďalej.

Po polhodine prišiel ozbrojený muž zinkasovať peniaze za ošetrovanie. Keď som sa podpísala a vysypala na pult všetky pokrčené bankovky, priniesli ho konečne na nosidlách. Mal dobitú tvár, zlomenú ruku, a keď som sa s ním pokúšala komunikovať, zistila som, že jeho ostrý tesák je vybitý. Na tom lôžku, konečne po dlhej dobe, vyzeral zraniteľný. Nie, že by mi bolo po vôli vidieť ho tak, ale pripomenulo mi to jeho ľudskú stránku, ktorá sa mi už pomaly vymazala z pamäte.

Na druhý deň ho so sadrou na ruke a obviazanou hlavou pustili domov. Vraj, ak bude mať teploty, mám mu dať lieky zo škatuľky vo vrecku priviazanom na krku. A o tri týždne mu mám sadru rozbiť kladivom. Ak bude ruka nepoužiteľná, mám s ním prísť znova a doniesť ďalších 25 000 Eur.

Tri týždne prešli bez väčších komplikácií, ak za komplikácie nepovažujem dennodennú strelbu a občasné výbuchy pod oknom. Vynalievajú ľudia dnešnej doby zvyknú dávať nálože do smetiakov pod oknami a odpaľovať ich, keď ide okolo ten, koho sa chcú zbaviť. Umelecká škola, kde pracujem, po minulom zážitku so zastreleným modelom konečne investovala do nepriestrelných skiel, a tak sa nestalo nič zvláštne, ak nerátam štetec, zapichnutý v bruchu modelky. To sa však stalo nešťastnou náhodou. Po troch týždňoch teda kladivom rozbíjam tvrdú sadru na jeho ruke. Kúsok po kúsku odskakuje, čoraz väčší kus ruky vyčnieva a zdá sa byť v poriadku. Po dlhom čase sa

mu na tvári objavilo niečo ako úsmev a všimla som si, že očný zub, ktorý mu vybila partia náhodných agresorov, mu napodiv dorástol. Teraz však o čosi dlhší a ostrejší.

4.

Škrabanec z nemocnice sa mi hojí dosť ťažko. Vlastne neviem, či sa vôbec trochu zacelil. Jeho tvar pripomína rozšklábené ústa toho cvoka, čo ma poškriabal. Toho by mi vôbec nebolo ľúto zastreliť, aj keď násilné smrti stále neschvaľujem. Možno by mu tým niekto spravil láskavosť, lebo je dosť predvídateľné, že to svinstvo, ktoré má v sebe a robí ho nepríčetným, ho postupne ovládne úplne. Možno zmutuje na čosi ešte horšie, ako už je. Začínam mať strach, že ma infikoval. Počujem ozveny susedov cez kamenné steny, hlasy, nalievanie vody, škrabanie sa vo vlasoch... a okuliare už nepotrebujem. Vidím ostro, červenými, podráždenými očami vidím ostré línie vecí, pri ktorých som predtým musela ostriť zrak. Je mi zle, žalúdok sa mi nepredvídateľne dvíha od rána do večera. Dúfam, že je to len bežnou infekciou z toho škrabanca, že mám halucinácie, že zrak sa mi pod vplyvom infekcie záhadne zlepšuje... že ma nenakazil čímisi horším. Aj keď neviem, čo je horšie – zostať pri zmysloch vo svete plnom psychopatov a nepríčetných zmutovaných kreatúr, alebo sa stať jednou z nich. Fakt neviem.

Beriem antibiotiká, kúpené na trhu za rohom a pochybujem, že mi zaberajú. Pochybujem, či sú to vôbec antibiotiká. V posledných dňoch mi čoraz častejšie napadá myšlienka, či by predsa len nebolo lepšie nosiť so sebou strelnú zbraň. Spomínam si na svoje prvé zážitky so strelbou. Keď som bola malá, bývali sme v dome neďaleko kostola. Strieľaním vzduchovkou do jeho kostolných zvonov sme si s deťmi z okolia krátili voľné chvíle. Keď zvon zasiahol brok, jeho cinknutie to potvrdilo. Neskôr zvony zmizli vďaka ziskuchtivým občanom a skončili kdesi v zberníkovov. V krátkom čase zmizla aj strecha, lebo bola z plechu. Potom sa tam schádzali iba príslušníci jedného gangu a svoje teritórium si agresívne chránili. Sprejmi nastrie-

kali na ruiny kostola *Tu sa rodia psychopati a Nepozvaní živí nevyjdú*. Trvalo to strašne krátku dobu, ani som sa nestihla spamätať a z ukňučaného, umraučaného, pokojného miesta sa stalo vreštiace, výbušné hniezdo. Všetko sa zmenilo.

Pozerám sa na čudný maglajz, ponúkajúci umelé príchute a umelé farbivá, kúpený na rohu v obchode, čo skutočné jedlo nikdy nenahradí. Nechápem, ako som to mohla kúpiť. Asi preto, lebo som tam nevidela nič iné. Je mi zle, no aj tak sa pokúšam niečo uvariť. Z receptov mojej mamy však zostalo iba voňavé priehrštie vyblednutých spomienok. Nahnitý zemiak, trochu spleseného syra a mrkva, ktorá je určite napustená nejakou poriadnou chemikáliou, pretože je rovnaká už takmer pol roka. Z toho sa navariť nedá. Keď je človek hladný, etika v ňom ustupuje. Mne je našťastie zle, takže hladná nie som, lenže hladný je on a to neveští nič dobré. Ponúkam mu ten maglajz z obchodu a nechápavo sa na mňa pozerá. Oňuchá to, prskne ako pes a zavrčí. Je mi ho ľúto.

Aj keď mám čoraz silnejší pocit, že ho prestávam poznávať, stále za jeho pohľadom presvitá čosi známe, časť osobnosti, ktorá sa nezmenila, tvrdý kus odolávajúceho kameňa, jeho podstata, ktorá tvorila toho, kým býval. Ak to niečo v ňom raz nenájdem, budem ho musieť zabiť. Inak splynie s navlas rovnakou háved'ou, pobeňujúcou po uliciach v svorkách, majúcou iba kolektívnu myseľ a osobnosť dávno preč. Raz som v akejsi knihe, slúžiacej ako palivo v kotolni čítala, že rozpoznať človeka znamená odlíšiť ho od ostatných. To o týchto tvoroch už neplatí. Dokonca sa nevedia rozlíšiť medzi sebou preto, lebo stratili osobnosti a čudným vírusom, ktorý bol vyšľachtený kdesi v štátnych laboratóriách, sú obmedzení iba na určité úkony, ktoré sú im vlastné. Loviť, aby prežili, nenapádať vlastných, aby nevyhynul ich druh a poslúchať vládu na určitý zvuk. Takže vždy, keď sa v uliciach rozoznie siréna,

akú ľudia dovedy nepočuli, táto zdivená háveď poslušne donesie štátnym príslušníkom všetko, čo nazbýjala. Aby tí, čo sú pri moci, mali moc ešte väčšiu.

Opäť niečo ulovil namiesto toho, aby zjedol tú čudnú hmotu z vrecúška. Pečiem mäso, ani nechcem vedieť z čoho a pritom vidím, že on by ho najradšej zjedol surové. No to, že mi to úbohé mŕtve zviera opäť doniesol, tresol na stôl a nezožral ho rovno niekde na ulici, svedčí presne o tom malom kúsku ľudskosti, čo v ňom ešte ostal. Ja si dávam opäť antibiotiká, o ktorých som čoraz viac presvedčená, že to nie sú lieky, za ktoré sa vydávajú a čakám na zázrak. Človek nikdy nevie. Vyberám mäso z rúry a kladím pekáč pred neho ako vzorná gazdinka pred sto rokmi. O príbore nie je ani reč, do mäsa sa zabára nechtami, ktoré narástli a zhrubli a púšťa sa doň s tečúcimi slinami. Ja jem ten maglajz z vrecúška a neviem, či mi je horšie z neho, z infekcie, ktorú mám v sebe, alebo z toho, čo vidím pred stolom. Vtom náhle prestáva. Ulicou sa rozozvučíava siréna, zvolávajúca svoju háveď. Ešte stále nie je natoľko zmutovaný, aby sa tam rozbehol, no vidieť na ňom, že váha. Spýtavo sa mi pozerá do očí a v tých jeho, čoraz tvrdších, vidím prosebný výkrik. Pochopila som, chytám brokovnicu po rodičoch a mierim na neho, tak ako chcel.

Kto zabije mňa, keď to bude potrebné?!

5.

Nemohla som ho zabiť. Videl chvíľu zaváhania a zbabelosť v mojich očiach a vybehol kamsi do noci. Pozerám sa von cez rozbité okno a premýšľam, či sa ešte vráti a ak áno, či to bude ešte on, kto príde späť. V poslednej dobe, najmä tri týždne dozadu (dni ešte spočítať viem, pretože striedanie dňa a noci je jednou z mála vecí, ktoré sa nemenia) vybehol niekam von a vracal sa po čoraz dlhšej dobe, niekedy po dvoch, po troch dňoch. Iba raz som sa ho spýtala, kde bol tak dlho, vtedy po mne iba zazrel a ja som pochopila, že to nikam nevedie. Skrátka postupne zdídel a s tým som nemohla robiť nič. Hovorím postupne, ale postupnosť je strašne rýchla, všetko ide strašne rýchlo. V uliciach sa ešte zhruba pred troma mesiacmi dalo vyhnúť nebezpečenstvu, ale teraz je to na náhode, nemôžete si byť istí ničím a nikým. Ľudia sa správajú čoraz horšie, menia sa, tí, čo neboli infikovaní oproti nim nemajú šancu prežiť. Napokon, aj on. Pred troma mesiacmi sa s ním dalo ešte rozprávať, na tvári mal iba malé strnisko, pred dvoma už mal chlpy aj tam, kde predtým nemal, zrástlo mu obočie a šírilo sa ďalej, na spánky, až po bradu a pokračovalo všade. Ľudská podoba sa postupne strácala v poraste tvrdých chlpov a osobnosť zanikala v očiach meniacich farbu.

Ostré hrany rozbitého skla mi lemujú výhľad na tiene ľudských, či neľudských postáv, mihotajúcich sa v svetle nočnej lampy a ohňa založeného neďaleko. Vrak podpáleného auta, patriaceho ľuďom nepoučiteľným, že nemajú parkovať na ulici, dotvára scenériu typickú pre túto nočnú hodinu. Nedojedeny kus zvieratá v pekáci ponúka svoje obhryzené torzo a nevábny zápach, z ktorého sa mi dvíha žalúdok. Je mi zle. Mám pocit, že teraz by som do seba nedostala ani normálnu stravu. Flaštička antibiotík, kúpených na trhu sa už takmer vyprázdnila a tri, štyri tabletky na dne mi už asi nepomôžu. Aj tak mi nepomohli zrej-

me vôbec. Aj tak to nie sú lieky. Najskôr obyčajný vápnik, alebo niečo rovnako neúčinné. Zalievam si vriacou vodou vrecko s čajom, ktorý ju ihneď farbí do hnedá, zapínam televízor a sadám si na starú sedačku, všetko márne pokusy o vyvolanie zdania, že je všetko v poriadku. Čaj s dávno prejdeným dátumom spotreby chutí hnusne, v telke ide iba porno a reklamy na strelné zbrane a nože stále nových a nových friem a vysedená, takmer rozpadnutá sedačka je nepohodlná. Vtom niekto rozráža aj druhú okennú tabuľu, sklo sa rozprskáva po zemi, stole, po sedačke, dokonca mi úlomok pristáva aj vo vlasoch a skala, ktorou bolo prerazené, triafa vázu na polici. Obsah, ktorý ukrývala, ma šokuje. Samé bankovky. Veľké sumy. Musí to byť aspoň stotisíc eur. Dávam sa do počítania. Tisíc... desaťtisíc... päťdesiatšesťtisíc, stottrinásťtisíc eur. Už mi je jasné, prečo býval tak dlho preč. Nechcem vedieť, ako sa k tým peniazom dostal. Ale načo toľko? Potreboval ich na niečo? Ale na čo? Nechápem. Je mi zle. Cítim čudnú tiaž v podbrušku, vlastne celé brucho mám opuchnuté, to bude z tej príšernej stravy. Som unavená, a tak bude najlepšie, keď si pôjdem ľahnúť. Možno, keď sa zobudím, zistím, že toto celé, celý môj život, bol iba zlý sen.

Tahám si prikrývku až k ušiam, aby som nepočula hluk z ulice, ktorý cez rozbité okno dolieha silnejšie a šmátram v šuplíku, hľadajúc potme tabletku na spanie, tiež kúpenej na čiernom trhu. To, na čo naráža moja ruka, nie je nič, čo by som očakávala. Studená rukoväť revolvera ma dokonale preberá a telom mi prebieha triaška. Vždy si predsa so sebou nosí zbraň! Nemohol si ju zabudnúť, mohol ju tu nechať jedine naschvál. Ale prečo?! Všetky tie peniaze, zbraň... Už mi je jasné, že sa nevráti. Žalúdok mi opäť protestuje a obranný mechanizmus tela ma vystreľuje do sedu. Inštinktívne sa chytám za brucho a už je mi jasné všetko. Som tehotná a on to vedel skôr ako ja. Nevoľnosť,

napuchnuté brucho, citlivosť na pachy, únava... všetko do seba zapadá. Ako som si to mohla nedať dokopy?!

Sedím na posteli a nechcem veriť tomu, čo som práve zistila. Nechcem byť tehotná, nechcem mať dieťa, nechcem byť zodpovedná za to, že ho privediem na tento svet, do ruín sveta, ktorý tu kedysi bol. Čo mu môžem dať? Namiesto cumlíka toxickú mrkvu a namiesto hrkálky revolver? A namiesto bezpečia neustály strach ako v praveku? A napokon, čo by to bolo za dieťa, ktoré vzišlo z infikovaného otca? Nie, nie. To nemôžem dopustiť. Hneď zajtra sa objednáam v nemocnici na zákrok, ktorý pravdepodobne zhltnie všetky peniaze z vázy.

Ráno, po prebdenej noci, sedím v kuchyni, stále obsypanej črepinami z okna a jem zase ten nechutný, neidentifikovateľný maglajz z plastového vrečka. Hneď potom ho môj žalúdok vracia späť. Chytám telefón a volám do nemocnice, aby som sa objednala na zákrok, ktorý mi uľahčí život a zabráni utrpeniu ďalšieho tvora. Na moje prekvapenie sa dozvedám, že tento zákrok je najlacnejší zo všetkých. Päťtisíc eur. Voľný termín je napozajtra o desiatej. Beriem.

Nasledujúce dva dni mi je napodiv dobre. Jem všetko, čo mi príde pod ruku, dokonca som dojedla aj obhryzené torzo, ktoré ostalo v pekáči. A to, že vo mne niečo, niekto rastie, nepociťujem ako nočnú moru, ale začína sa mi to páčiť. Asi to bude hormónmi, alebo niečím takým a mala by som si na to dať pozor. V tomto prípade by mal rozum zvíťaziť nad citmi. Škrabanec sa mi už zahojil, ostala mi po ňom iba pekná jazva, ktorá mi ho bude pripomínať a mám podozrenie, že to bude tým, čo vo mne rastie. Zmysly sa mi vyostrujú, počujem rozhovory susedov, ktorí sa v byte nado mnou zamurovali tehľami so zásobami jedla na tri roky, počujem ich dýchanie, mľaskanie a plač. Cítim benzín, rozlievaný po autách, zaparkovaných na ulici a následné výbuchy mi trhajú uši. A z okna vidím krysy

na ulici, behajúce po ceste o sto metrov ďalej, následne končiace napichnuté na ražňoch hladných detí. Cítim sa silnejšia ako kedykoľvek predtým.

Dnes je deň, kedy mám ukončiť tehotenstvo. Daždivé ráno zmýva z ulíc nočnú krv a ja raňajkujem pravý chlieb a marmeládu, kúpené na čiernom trhu. City vravia áno, rozum nie, mlátia sa v ringu ako politici v parlamente, hryzú sa, škriabu, vylupujú oči a navzájom si ich ukazujú. City zabili rozum. Chytám telefón a ruším termín.

6.

Je šedivé ráno, neviem, či slnečným lúčom tarasia cestu oblaky, alebo smog z dymu a výparov šíriacich sa všade okolo. Pozerám sa cez škáru v okne, ktoré som sčasti zadebnila a vidím diery v strechách nižších budov, rozbité kusy panelov, tvoriacich kedysi ľudské príbytky a smeti, smeti, smeti... Z dier v strechách sem tam vystupuje dym, značiaci, že má obyvateľov, alebo že obyvateľov práve niekto vypálil. Po uliciach sa tmolia ľudia, ktorým sa minuli zásoby potravín, a tak sa márne snažia zohnať čosi pod zub za minimum peňazí, pretože tých majú čoraz menej. Chodia rýchlo, takmer bežia, odrazu zastanú tam, kde si myslia, že ich nik nevidí, poobzerajú sa okolo seba a opäť bežia k najbližšej skrýši. Potom sa sem tam mihnú nakažení, zmutovaní jedinci, ktorí sa podobajú skôr na zvieratá ako na ľudí a niektorí z nich už chodia po štyroch. A ešte deti, ktoré prišli o rodičov, zmätene pobehujúce, alebo apaticky a bezcieľne postávajúce pri rozpadnutých stenách. Tie sú pre háveď ľahkou korisťou.

Zapínam televízor, kde počuť klamstvá politikov, že spoločenská situácia sa zlepšuje. Ale, že vychádzať von máme len na vlastné riziko. Vraj nik netuší, odkiaľ sa zbral vírus, meniaci ľudí na monštrá. Pritom situácia sa zlepšila jedine v ich vreckách a všetci dobre vedia, že vírus bol vyšľachtený v štátnych laboratóriách práve preto, aby bohatí boli ešte bohatšími a aby ich moc stratila hranice. Po tých výrokoch sa mi chce smiať a plakať zároveň.

Do práce už nechodím nielen kvôli nebezpečenstvu. Kto by už len chodil kresliť vo večerných hodinách, keď je to teraz zlé aj cez deň? Žiakov postupne ubúdalo, a tak sa ju riaditeľka rozhodla zatvoriť. Naposledy, keď som prechádzala tými končinami, nesúc z blízkeho trhu potraviny, zistila som, že nepriestrelné okná sú rozbité a dnu je to vyrabované, tak ako väčšina budov. Po stojanoch,

stoličkách, stoloch a knihách neostalo ani stopy, dokonca zmizlo aj umývadlo a kaďa na zaschnuté palety a štetce. Z môjho pracoviska zostal len ďalší prasknutý vred na povrchu tejto zeme.

Chytám do rúk jednu z kníh, ktoré som si odtiaľ doniesla. V listovaní zastavujem na obraze *Peklo* od Hieronymusa Boscha z triptychu *Záhrada pozemských rozkoší*. Normálne vzťahy sveta sú tam obrátené naruby a dosť mi to pripomína dnešný svet. Lovec ako korisť a korisť v podobe králika nesúceho na tyči krvácajúceho muža ako lovec. Sedem smrteľných hriechov, kedysi dávno vtíkaných do kresťanských hláv, je tam už navždy trestaných. Žrút musí jedlo nekonečne vyvracať do diery márnosti, hneď vedľa lakomec už navždy kadí zlaté mince do tej istej diery, lenivca navštevujú čerti v posteli, pyšná dáma musí svoj obraz nekonečne obdivovať v zrkadle, umiestnenom na zadku nejakej závistou zelenej ženy, ktorá sa premenila na zelenú príšeru, rytiera, ktorý sa pravdepodobne dopustil hriechu hnevu, štve svorka psov a za smilstvo je trestaný zrejme mních, pretože prasa s čepcom mníšky ho núti podpísať corpus delicti, ležiace mu v lone. V Boha neverím. Neverím Biblii, ani cirkvi. Ale keby to tak malo byť, keby existovalo takéto peklo, aspoň by to bolo spravodlivé, na rozdiel od toho, čo sa deje tu a teraz.

Vkladám knihu naspäť na policu a sadám si pod tiažou zväčšujúceho sa brucha. Stále mám obavy z toho, aké dieťa sa mi môže narodiť. Môže byť infikované, keďže nakažený je jeho otec, alebo mať rôzne deformácie, keďže toto zamorené prostredie nie je ani zďaleka ideálne pre čokoľvek živé. Aj tak sa ho nedokážem vzdať. Viem, že je totálne sebecko, priviesť na tento svet dieťa, že som uprednostnila vlastnú slabosť a zrejme falošné nádeje pred rozumom, ale čo už. Ľudia sú predsa sebeckí. Chrumem mrkvu, kúpenú na trhu o tri bloky ďalej, a len dúfam, že nie je napustená chemikáliami. Takmer všetky obchody s po-

travinami už zatvorili, existujú iba menšie, či väčšie trhy, ktoré vznikajú náhodne, každý deň na inom mieste, podľa toho, aký veľký je pouličný nepokoj. Nemôžem si byť istá tým, čo jem, ani čo dýcham a keby som to sama nezažila, neverila by som, že ľudia dokážu prežiť v takomto zamorenom prostredí bez väčších následkov, teda pokiaľ nie sú nakazení vírusom, alebo ich nezasiahne výbuch, prípadne zablúdená strela. Dôkazom toho, čo všetko ľudia dokážu vydržať, sú stále živí a relatívne zdraví jedinci. Tých je ale čoraz menej. K mrkve pridávam mlieko, ktoré bolo pred pár desaťročiami tiež zdravou potravinou, dnes už kravy spásajú čokoľvek iné okrem zelenej trávy, a ak aj nejakú sem tam nájdu, určite je zamorená ako ony samé. Netuším, kde ich chovajú a neviem si predstaviť, že by sa vedľa smetiska s tlejúcimi ohniskami pokojne pásli. Možno ešte niekde sú skryté zákutia, kde sa žije pokojnejšie, tie ale nikdy nenájdem, pretože kým by som tam došla, bola by som mŕtva. A možno to, čo som práve vypila, nie je žiadne mlieko, ale umelo vyrobená biela brečka s etiketou mlieka. To je najviac pravdepodobné, pretože to najviac zapadá do obrazu dnešného sveta, pripomínajúceho zrúcané divadlo, kde zostali len chaoticky rozhádzané zvyšky kulís, hrajúcich sa na reálny svet.

Chcela som ísť do podzemného krytu, ale od detí susedov, ešte predtým, ako sa doma zamurovali, som počula, že sú všetky plné. Asi som sa spamätala dosť neskoro, no aj tak sa tam iste dostali len vyvolení, tí s kopou peňazí, alebo vplyvnými známymi. Televízor prestal fungovať, a tak som celkom rada ochudobnená o občasné skreslené a nepravdivé správy. Keby som nemala zadbénné okná, vyhodila by som ho jedným z nich von. Je veľký a zbytočný. Kedysi sa vyrábali ľahké a tenké televízory, ktoré ale vydržali asi tak tri roky, a tak sa každých pár rokov kupoval nový. Ľudia nakoniec prišli na to, ako ich priemysel odrbáva a prestali ich kupovať. Výrobcom neostávalo nič iné, ako vrátiť sa späť a vyrábať ťažké a veľké televízory, ktoré môžu mať ľudia na celý život. No ako vidieť, to tiež nemusí platiť. Internetová sieť dávno spadla a ľudia sa dorozumievajú buď telefónmi, ktorých signál už tiež funguje iba občas, alebo si posielajú lístky po známych a príbuzných tak, ako v dobách dávno minulých. Takto som dostala správu od bývalého žiaka, ktorá mi iba potvrdila to, čo som už vedela, že podzemné kryty sú plné. Deti susedov mi ešte stačili povedať, že mi želajú veľa šťastia a že dúfajú, že sa tento zlý sen čoskoro skončí. Na to, aký je dnešný svet, a že stav školstva zanechal iba roztrúsené informácie v hlavách zmätených žiakov, mi pripadajú nadmieru inteligentné. Napokon, neúplnosť informácií nie je len v školstve, ale aj všade inde. Viem len, že pri týchto deťoch je výsledok taký, že vedia, ako sa volá kôň Alexandra Veľkého, ale nevedia, odkedy dokedy trvala prvá a druhá svetová vojna. Vedia, že písmenu π sa v matematike prísudzuje hodnota 3,14, ale ani netušia, čo sú to prvočísla. A keď sa ma raz spýtali, kto to bol Rembrandt, skoro som odpadla, že to môžu nevedieť, zato vedeli vymenovať sluš-

ný zoznam umelcov prchavého street artu. Neinformovanosť a hlúposť sú skrátka rozdielne veci.

Zásoby jedla sa minuli a ja musím ísť von zohnať ďalšie. Beriem si revolver, pchám ho do tašky a starý dobrý nôž, ten si dávam do vrečka bundy, odsunujem skriňu od dverí, otváram všetky tri zámky a vykračujem na chodbu. Tam počuť iba ozveny zvukov zvonka a moje kroky na vrzgajúcich drevených doskách. Svetlo už dávno nefunguje a preniká dnu iba slabé slnečné svetlo, v ktorom vidieť poletujúce čiastočky prachu a popola. Každým vrznutím myslím na vystrašených susedov, ktorí si musia myslieť, že na chodbe sú jedinci, pri ktorých im nehrozí zostať nažive. Ja mám strach tiež, lebo aj keď som ozbrojená, von by som bola v bezpečí, iba keby som sa viezla v tanku. No hlad je väčší ako strach a odvahu mi dodáva aj bytosť, čo vo mne rastie. Zvláštny a iracionálny pocit neohroziteľnosti mi nohy krok za krokom posúva vpred, po schodoch, z piateho poschodia panelákového domu až ku vchodu, až napokon vychádzam von. Zdá sa, že na ulici nie je nik, aj keď dobre viem, že to tak nie je. Zo svojich chabých skryš ma určite pozoruje niekoľko desiatok párov očí a čaká, čo spravím. Pohnem sa po chodníku plnom smetí smerom k miestu, kde bol naposledy trh. Avšak už z diaľky vidím, že tam žiaden trh nie je a budova, ktorá stála pri ňom, je napoly zbúraná. V diaľke prebehlo niekoľko detí, utekajúcich pred hladnou hávedou. Zrak mi funguje lepšie ako kedykoľvek predtým, a tak vyťahujem zbraň a mierim na štvornohého mutanta v čele svorky. Presný zásah do hlavy odrovnáva jeho, aj zvyšok tých, čo kedysi bývali ľuďmi. Deti sa s jakotom skryli kamsi do rozpadnutej budovy a ja sa dávam čo najrýchlejšie opačným smerom.

Asi po pol hodine nachádzam bez väčších nepríjemností trh s jedlom. Predáva tu plne ozbrojený muž s fúzami a zubami ako hlodavec. Vyzerá ako zmutovaná verzia Freddieho Mercuryho, snažiaca sa vymámiť zo mňa čo najviac

peňazí. Keďže na tovare nie sú žiadne ceny, je zbytočné sa s ním hádať. Beriem, koľko uvládzem, pretože dostať sa k jedlu už nebude také jednoduché a vychádzať von chcem čo najmenej. Dávam mu do ruky desaťtisíc, ktoré ihneď počíta a vyciera pritom zuby hlodavca. Vreco so zeleninou, ryžou, múkou, džemami neviem z čoho a s čokoládou si prehadzujem cez chrbát a pracem sa preč.

Cestu mi tarasí žena so šialeným pohľadom a vredom na krku, s cieľom dostať sa k mojím potravinám. Hádzem jej vrecko s múkou, na čo sa ešte viac rozčertí a tasí oproti mne nôž. Hádzem jej aj vrecko s ryžou, no nepomáha. Altruizmus nemá zmysel. Nôž tasím aj ja, čakám na moment, keď sa ku mne rozbehne a jedným ťahom je po nej. Krčná tepna vypúšťa na chodník mláku krvi, čo iste priláka hladnú háveď. Utekám preč.

Doma ma štípe v nose z nútenej prechádzky v zadymenom prostredí. Na stôl vykladám kúpené veci, ktoré mi postačia na mesiac, možno na dva. Otváram jeden z džemov a jeho chuť mi opäť vracia optimizmus. Obchodník, nech už vyzeral ako chcel a nech ma ošklbal ako chcel, mi predal kvalitný džem z pravých jahôd, o ktorom som si nemyslela, že ho niekedy ešte budem jesť. Zjedla som ho celý a v hluku mesta noriaceho sa do tmy sladko zaspávam.

8.

Je mi záhadou, ako môže z kohútika ešte stále vytekať relatívne čistá voda. Neustále detonácie nad potrubím pod zemou ho zrejme nepoškodili, aj keď sa dá tomu veriť iba ťažko. Keď sa tak raz stane, je to asi koniec, pretože ľudia bez pitnej vody neprežijú. Môže sa tak stať každú chvíľu, preto sa snažím mať nabratú vodu vo všetkých nádobách, ktoré mám. Hrnce, misky, taniere, poháre... všetky sú až po okraj naplnené. Susedia nado mnou robia to isté. Neustále počuť hučanie potrubia. Byt podo mnou je prázdny. Býval tam starší pár, žena s veľkým účesom, akoby sa v jej vlasoch uhniedzil votrelec, ktorý mal každú chvíľu vyskočiť a muž, vyzerajúci ako škaredá žena. Už dávnejšie vraj odišli niekam na vidiek, kde si mysleli, že je to viac bezpečné. Aj keď to tak vtedy možno bolo, teraz to už určite neplatí.

Vykúkam von a vidím ďalšiu z čoraz horších variácií deštrukciou vzniknutej scenérie. Vidím rozbité chodníky a cesty, ich chýbajúce časti sú výsledkom detonácií a dokonale zapadajú do nezmyselnej, absurdnej reality. Cesty slúžili odjakživa na to, aby sa ľudia jednoduchšie premiestnili z jedného miesta na druhé, ale teraz sa bezcieľne začínajú a končia hocikde. Krátke úseky predchádzajúceho života, oddelené, neúplné, nedávajúce zmysel, vedúce od trosiek k troskám. Sami sú trosky. Je zvláštne, že ako trosky sa mi zdajú obyčajné veci, ktoré by ma inak nijako neoslovili, takmer pekné. Nazvala by som to prchavou krásou, krehkosťou, dôstojnosťou, vznešenosťou rozpadu... niečím, čo vidíte u zomierajúcich ľudí. Krása týchto trosiek spočíva v tom, že už nie sú k ničomu. Napokon, aj tie najdokonalejšie výtvary človeka, umelecké diela, stavané na piedestály dokonalosti, sú len smiešnym tieňom zámerov autorov. To, čo mohlo byť, ale nie je, je najdokonalejšie. Predstavy, vznešené zámery, úchvatné obra-

zy v našich hlavách sa nikdy realite nepriblížia natoľko, aby dielo mohlo byť považované za dokonalé. Keď už nie dokonalé, tak aspoň jedinečné. Preto sú trosky vo svojej jedinečnosti dokonalejšie ako obyčajné veci vo svojej masovosti.

Celkom by ma zaujímalo, kde skončili tie ospevované výtvyry ľudí, umenie, o ktorom som toľko čítala v knihách. Kde je (ak vôbec) Da Vinciho *Mona Lisa*, Rembrandtova *Nočná hliadka*, Rodinov *Kovový vek*, či Freudov *Nahý muž s potkanom*? Čo sa stalo s Michelangelovým *Dávidom*, alebo Dürerovým autoportrétom? Z *Dávida* možno zostalo iba torzo bez hlavy, *Kovový vek* je roztavený, *Mona Lisa* spálená a *Nočná hliadka* roztrhaná na franforce. A možno skončili kdesi v nedobytných trezoroch a podzemných úkrytoch tých najbohatších a najodpornejších, ktorým tie výtvyry aj tak nič nehovoria.

Veci stratili svoj pôvodný význam a nadobúdajú nový, alebo žiadny, skrátka len sú a podliehajú ďalej rozpadu. Knihy a drevený nábytok slúžia ako palivo, ostré črepiny ako nože, posteľné plachty a záclony ako filtre na okná pred dymom šíriacim sa zvonka a nadmerné zásoby zubnej pasty na upchávanie škár v stene. V stave núdze sa kreativita prejavuje nečakaným spôsobom. Dokonca som matrac z postele priložila k oknám, aby v prípade výbuchu pod oknom stlmil jeho silu a spávam na vysedenej pohovke, z ktorej ma bolí chrbát. Spávať totiž môžem iba na chrbte, pretože malý človek (dúfam, že človek) vo mne protestuje vždy, keď sa obrátim na bok. Aj keď som pravdepodobne len v štvrtom mesiaci, prisahala by som, že vždy, keď sa poležiačky obrátim na bok, poriadne ma kopne. A naschvál. To mám za tú svoju sebeckosť, za to, že sa ho chystám priviesť na svet.

Umývam si zuby, pozerám sa na tvár v zrkadle a myslím na to, aké by to mohlo byť, keby sme žili pred sto rokmi, obaja, ja a on, chodili do práce, žili v bezpečnom, neza-

morenom prostredí, vychovávali naše dieťa a žili šťastne. Taký život mi pripadá rovnako vzdialený ako ten, ktorý ma čaká. Chcela by som vôbec taký život? Vždy mi boli fámky o šťastných, úplných rodinách, trňom v oku, pretože som ich vnímala ako pretváрку. Buď vedomú, alebo nevedomú, naivné naviazanie sa na jedného človeka, ktorý vás skôr, či neskôr sklame, odriekanie, prispôsobovanie sa, tečúce nervy pri výchove detí... A na čo? Na to, aby si raz na smrteľnej posteli mohli povedať, že odviedli skvelú prácu? To zďaleka neodviedli a klamlivá predstava, že ich deti sú pokračovateľmi ich života, im tiež nepomôže. Ich deti nie sú ich súčasťou, sú novým životom, ktorý tiež raz zanikne. Nechcela by som viesť život, vyplývajúci z bludných zvykov spoločnosti, nechať si kafrat' do výchovy dieťaťa iným človekom a pozerat' sa na to, ako nechcene zapadáam do role hlúpej, zavádzajúcej hry naivného divadla s názvom *Plnohodnotný život*. Netvrdím, že teraz je to lepšie, netuším, ako prežijem nasledujúcich päť mesiacov, ani tie, ktoré budú potom (ak vôbec budú), ale na život, ktorý vo mne rastie, sa teším.

9.

Od členka, cez lýtko, až po koleno. Žiletka sa šmýka cez klzkú mydlovú penu v pravidelných intervaloch zdola nahor a berie so sebou malé chlípky neustále vyrastajúce z nôh. Nevieťm načo sa holím, keď je to úplne zbytočné, nikomu nezáleží na tom, či mám hladké nohy, alebo nie. Celému svetu by bolo jedno, keby som mala na nohách porast dlhý ako kónský chvost. Tak načo to robím? Zo zvyku? Z pocitu, že keď budem vykonávať každodenné zvyklosti, nadobudnem pocit, že je všetko v poriadku? Obyčajná žiletka ma dokáže presvedčiť, že mám nádej prežiť? Možno.

Pozerám sa do zrkadla. Jemné vrásky v okolí očí prezrádzajú, že už nemám dvadsať, pokožka stráca pružnosť, ľahá mi tvár dole, najskôr pôjdu viečka, potom kútičky úst, líca, uši... Zuby tiež nie sú také biele, ako by som chcela a vlasy stratili lesk. Ani neviem, kedy sa to stalo. Jedného dňa som sa pozrela do zrkadla, tak ako teraz a zistila som, že starnem. Dovtedy som mala pocit, že starnutie sa ma netýka, pod silou sebaklamy ignorovala prvé vrásky a žila vo falošnej ilúzii, že prirodzená smrť mi nehrozí. Prekvapilo ma to. Nie, že by som so svojím výzorom nebola spokojná, napokon, výzor je asi posledná vec, ktorá ma trápi, ale pamätám si svoj obraz v zrkadle, ktorý bol o čosi lepšii ako ten, ktorý vidím teraz.

Počujem lietadlo. Myslela som, že už dávno nelietajú. Letí asi pomerne nízko, lebo zvuk narážajúceho vzduchu preniká okenicami ako hrom. Nakúkam von, aby som ho videla. Na oblohe plnej smogu ho len ľažko rozoznávam, ale vidím ho. Je veľké, dopravné, asi sa hístka vplyvných vezie kamsi na opustené ostrovy, kde je to bezpečnejšie. Na rímse okna sa objavuje vták s tučnou dážd'ovkou, vytiahnutou z vlhkej zeme po daždi. Trhanými pohybmi sa ňou napcháva, až v ňom napokon končí celá. Ani netuší,

že niekoľko centimetrov od neho, z vnútornej strany okna, je v bezpečnej izolácii pavúk, na ktorom by si tiež pochutil. Na svojej malej pavučine nehybne čaká na korisť. Čaká márne, lebo muchu som tu nevidela, už ani nepamätám.

Pokúšam sa zapnúť televízor, aj keď viem, že je pokazený. Na chvíľu sa zapne, zazriem niekoľko sekúnd reklamy na čokoládovú tyčinku a opäť sa vypína. Predtým stihol vydať zvuk podobný blesku starého fotoaparátu (nie, že by som ho niekedy počula naživo, ale pamätám si ho zo starých filmov) a mne to pripomenulo, ako ma fotili rodičia, keď som bola malá. Nerozumela som tomu, prečo sa mám usmievať, keď sa mi vôbec nechce, a tak som na väčšine fotografií vyzerala ako nechápavé, retardované decko. Iba niekoľko je ich na papieri, ostatné sú v elektronickej podobe na nosičoch kdesi v zásuvkách a vedomie, že ich už možno nevidím (žiaden prehrávač nefunguje), že ich už možno nevidí moje dieťa, ma vyvádza z rovnováhy. Horúčkovo hľadám tie reálne, vytlačené fotografie na papieri, prehrabujem zásuvky, skriňu, vyberám von všetko, čo by mohlo ukrývať podobu mojich rodičov. Po chvíli nachádzam niekoľko fotografií, uložených medzi stránkami knihy *Zberateľ* od Johna Fowlesa (Ako som mohla zabudnúť, že som ich dala do svojej najobľúbenejšej knihy?!) a fotoalbum hneď vedľa nej. Odrazu sa na mňa z lesklého papiera dívajú rodičia, pozerá sa na mňa moja mladšia podoba, kritickým pohľadom negatívne hodnotí vtedajší svet, rovnako ako objektív fotoaparátu. Čo by som vtedy povedala na svet dnešný? Asi by mi pripadal ako nočná mora, z ktorej by som sa s krikom rada zobudila. Čo by naň povedali moji rodičia, ktorých čierne chápadlá doby tiež neskôr dostihli? Asi by ľutovali, že ma priviedli na svet, rovnako ako ja budem ľutovať, už teraz ľutujem a cítim výčitky svedomia, že privediem na svet svoje dieťa. Až teraz som si všimla, že som dokonalým spojením mamy a otca, podobám sa aj na ňu, aj na neho a čím som staršia,

tým je podoba výraznejšia. Oči, pery – otec. Nos, brada, líčne kosti – mama. Celková podoba – mix oboch. Ako bude vyzerat' moje dieťa? Čudná predstava.

Opäť si umývam vlasy, tvár, celé telo, prejde ďalší deň, počítam dni v kalendári, jem, pijem, znova sa umývam, trochu cvičím, aby mi neatrofovalo svalstvo, jem, umývam sa... Pripadám si ako stroj, vylučujúci pot, odumretú kožu a zvyšky potravy. Na svoje fungovanie potrebujem jedlo, vodu a kyslík ako palivo. Dookola to isté. Mechanické úkony, ktoré nikdy neskončia. Mimika, gestikulácia. Stroj. Reč, tráviaci systém. Stroj. Pohyby, dýchanie. Stroj, stroj. Som stroj, produkujúci ďalší stroj.

10.

Siedmy mesiac tehotenstva odpočítaný v kalendári si vyberá svoju daň, mám pocit, že moje brucho už nemôže byť väčšie. Na pôrod ešte nemyslím, aj keď občas sa mi v hlave premietne ten najhorší scenár, a vtedy mám chuť dieťa v sebe skrývať navždy. Zásoby jedla sa minuli, a tak sa musím vybrať von. Na správy cez telefón už nereaguje nik, koho poznám, možno sú už všetci mŕtvi, alebo nakažení a zmutovaní. To, čo sa deje von, teda môžem vyčítať iba cez škáry v zadebnených oknách. Je to zhruba to isté, čo pred pár mesiacmi, čiže nič bezpečné pre čokoľvek živé. Netuším, kde zoženiem potraviny, ale po dlhom čase so škripotom otváram dvere a vychádzam von, vyzbrojená nožom a pištoľou. Na chodbe ma prekvapuje, aj keď som to mohla čakať, hrubá vrstva prachu a popola, pokrývajúca všetko. Kráčam po výzgajúcich doskách a zanechávam na nich odtlačky svojich topánok. Takisto na schodoch, až ku vchodu. Dotknem sa kľučky, pripravená otvoriť dvere, ale slabé šuchotanie zvonka, celkom blízko, ma zneisťuje. Cez rozbité okno na chodbe zisťujem, že je to len akési plastové vrečko, odviatie rovno k dverám. Zbieram odvalu, otváram dvere a vykračujem von.

Po asi desiatich minútach ostrážitej chôdze, kde sa neobjavil nik, iba mačka, rýchlo bežiaca kamsi do skrýše, tiež sa strachujúc o život, som zahliadla blikot svetla. Niečo ako baterka, alebo lampa sa zablysla v diaľke a prinútila ma zadívať sa tým smerom lepšie. O niekoľko sekúnd sa svetlo zaplo znova, ale hneď nato zhaslo. Rozhodla som sa, že idem tým smerom. Možno je tam trh, alebo sa iba nejaký človek snaží komunikovať, ale tiež je celkom možné, že háved' natoľko zmúdrela, že takto láka ľudí rovno do svojich tlám. Bez risku však nie je zisk, a tak tam idem v každom prípade. Každé tri kroky sa obraciam a zisťujem, či sa na mňa nerúti vírusom zmutovaná beštia, ale nikde

nik nie je. Ruku mám stále položenú na zbrani v taške, aby som ju v prípade potreby mohla bleskovo vytiahnuť.

Prechádzam asi pol kilometra, cez výbuchmi zničené cesty, rozbité kusy betónu a panelov, kedysi tvoriacich domy, trosky všetkého možného, všade sa povalujúce sklenené črepiny, ktoré boli ešte pred niekoľkými mesiacmi oknami a drevené trosky starého nábytku. Sem tam cítim niečo organické, rozkladajúce sa, hnijúce, páchnuce. Občas mi prebehne popri nohách potkan, alebo myš. Jednoducho ma moje nohy prenášajú cez jedno veľké smetisko. Celý čas sa pozerám smerom, kam mám namierené, svetlo sa objavuje a mizne v nepravidelných intervaloch. Čím som bližšie, tým viac sa snažím ostríť zrak, no nevidím nič, čo by sa podobalo trhu. Vidím len tri veľké tmavé debny, zrejme kovové, pripomínajúce tanky, z ktorých pravdepodobne vychádza to svetlo. Netuším, čo to je, ale niečo mi hovorí, že tam mám ísť. Prichádzam blízko k nim, zastavujem niekoľko metrov od nich a vtom sa na jednom z nich otvorí kovové dvere. Objavuje sa v nich po zuby ozbrojená žena, vystiera ruku a pohybom smerom k sebe naznačuje, že mám ísť dnu. Po chvíľke váhania vstupujem, a po všetkom tom zápachu rozkladu, šíriacom sa von, ma omračuje príjemná vôňa jedla. Má tu takmer všetko, od pečiva, cez zeleninu, až po mäso, ktoré však môže byť z hocičoho, a tak myšlienku kúpiť si ho ihneď zavrhnem. Beriem zeleninu, ryžu, chlieb, syr, múku, vajcia, tmavú čokoládu a konzervy s rybami. Všetko ukladám do veľkého vreca, platím 30 000 eur, žena si ich rýchlo prepočítava a lúčim sa. Dvere sa s kovovým rachotom zatvárajú a mne nezostáva nič iné, iba dúfať, že ma o zásoby cestou naspäť neolúpi svorka hladných detí, alebo zúfalých hladných dospelých.

Asi v strede cesty tuším, že niečo nie je v poriadku. Naliehavý pocit, že ma niekto sleduje, sa čoskoro ukáže ako pravdivý. Pridávam do kroku, obzerám sa dookola, nikde

nikto. O pár sekúnd sa za seba obzerám znova a od šoku mi skoro padá vrece s nákupom. Za mnou stojí zmutovaná verzia čohosi, čo kedysi bývalo človekom. Naježená srst', vycerené ostré zuby, sliny, tečúce z papule a blyštiace oči jasne napovedajú, že je pripravený k útoku. Spoza neďalekého plechového plotu vychádzajú ďalší dvaja, rovnako pripravení útočiť. Ruka, stále položená na starostlivo nabitej zbrani, sa mi v zlomku sekundy vystiera a mieri na prvého z nich. Jedna rana priamo do hlavy ho naveky odrovnáva. Mierim na ďalších, sú rýchlejší, dobre vedia, že ak sú v svorke, majú väčšiu šancu, jedného zasahujem do nohy, strieľam znova, ale zbraň zlyháva. Na nechápanie nemám čas. Tasím starý dobrý nôž, keď sa postaví na zadné, má zhruba dva a pol metra, skáče smerom ku mne, pazúrmí mi ide po krku, ale ja zdola prechádzam ostrou čepeľou po tom jeho. Krv vystrekuje tesne vedľa mňa. Ak by ma ostriekala, možno by som sa nakazila tiež. Druhý je však rýchlejší, stačím ho iba porezať na hrudníku, chystá sa na útok znova, keď sa vtom prirúti štvrtý. Na môj údiv však nejde po mne, ale po ňom, s vrčaním mu ide rovno po krku. O pár sekúnd, so zubami hlboko zarytými do jeho krku, odvracia nebezpečenstvo. Pustí ho, ja stále s nožom v ruke stojím v tesnej blízkosti a hľadíme na seba. Tie oči som spoznala. Aj keď trochu zmenené, svietiace do oranžova, sršiace dravosťou, ale spoznala. Je to on. Čo sa to z neho stalo?! Chlpatá príšera, zabíjajúca ľudí kvôli obžive. Nemôže za to. Stále sa na seba pozeráme, snáď sa v jeho očiach zablysko trochu ľútosti a z tých mojich sa rinú slzy. Prvé po niekoľkých rokoch. Ešte chvíľu a odskákal kamsi preč. Zdvíham vrece s nákupom a bežím preč aj ja.

11.

Ročné obdobia zanikli. Zdá sa mi, že je stále rovnaká klíma, rovnaké, nehostinné počasie, rovnaké šedé svetlo. Mala byť jeseň, ale všetko, čo pred pár rokmi nieslo jej znaky, zaniklo spolu s ňou. Stromy, žiariace farbami, listy, popadané na zem, vzduch, nesúci ich vôňu... nič z toho tu nie je. Rastliny už dávno zmizli z povrchu a namiesto trávych zem pokrýva šedá vrstva popola a smeti. Toto sa ľuďom nepodarilo v celej histórii ľudstva, podarilo sa im zásadne zmeniť dejiny všetkého možného – politické, technické, ekonomické, sociálne... ale nikdy sa im nepodarilo zrušiť ročné obdobia. Až teraz. Rozmýšľam, ako sa toto zapíše do histórie. Do akej histórie, ak nik neprežije?

Pokúšam sa prichystať na pôrod, aj keď na niečo také sa celkom prichystať nedá. Môžem vykrvárať, alebo dostať infekciu. Všetko sa snažím udržiavať v čo najväčšej sterilite, mám pripravený igelitový obrus, čistú plachtu, tri uteráky, hygienické veci a starý dobrý nôž na prerezanie pupočnej šnúry. Všetko v rámci možností zbavené baktérií a zabalené vo vákuovo tesniacom vreci. Opakujem si scenár: odtečená plodová voda, kontrakcie, otváracia fáza, vypudzovacia fáza... Dúfam, že to prežijem.

Otváram rybaciú konzervu, zajedám ju čokoládou a varenou zeleninou. Za iných okolností hnuš. Lepšie utesňujem škáru v okne a všímam si, že z komínov nemocnice a spaľovne prestal stúpať dym. Koniec. O živých ľuďoch sa prestali starať a tých mŕtvych prestali spaľovať. Možno už sú mŕtvi, alebo nakazení všetci, okrem hrstky zbohatlíkov zahrabaných kdesi v krytoch pod zemou, alebo vyvalujúcich sa na opustených ostrovoch. Susedia, ktorí sa zamurovali v byte už pred mesiacmi, sú ešte stále na živu, pretože občas od nich počuť buchot, niekedy aj rýchle ťukanie, niečo ako morzeovka, možno mi chcú niečo povedať, ale vôbec nerozumiem. Teraz ma štvie, že som sa morzeovku

nenaučila, vždy som ju chcela ovládať, ale nestihla som to. Čo ak sme jediní zdraví jedinci na zemskom povrchu, žijúci tam, kde predtým? Nebolo by to žiadne príjemné zistenie.

Presúvam sa ťažko, ako by som mala sto kíľ, možno aj mám, sadám si na vysedenú sedačku, ktorá pri tom zavíza a zapínam televízor, kde ide iba obraz bez zvuku. Reklama na slzný sprej, žena idúca nočnou ulicou, jej tieň ide v svetle lampy spolu s ňou, za ňou sa prikráda nejaká postava v čiernom, žena sa prudko otočí so sprejom v ruke a strieka ho útočníkovi rovno do očí. Vraj stopercentný účinok. Reklama nereálna pre dnešný svet. Kým by som čakala na účinok slzného spreja, krvilačná háveď by ma stihla roztrhať na franforce. Za ňou nasleduje reklama na osemranový revolver S&W Night Guard ráže 357. Malá, šikovná zbraň, vhodná pre každého. Muž v reklame ukazuje, ako ľahko sa nabíja a ako presne ňou strieľa na terč. Ktovie, či ten muž použil tú zbraň preto, aby prežil. A či to stihol. Ako nad tým rozmýšľam, zisťujem, že už dávno z ulice nepočuť streľbu. Už nemá kto strieľať. Všade je nebezpečné ticho a v noci nebezpečná tma, pretože lampy sú dávno rozbité a háveď, vidiaca aj v noci, má veľkú výhodu. Vlastne výhodu má aj cez deň a zbrane ľuďom pomôžu len málokedy. Po reklamách na zbrane nasleduje reklama na čokoládové keksy. Vysmiata žena s načerveno narúžovanými perami do jedného zahryzáva, keks sa v spomalenom zábere rozprskuje a žena má pri tom výraz tantrického orgazmu. Chuť keksov si ešte pamätám, ale takto som sa pri ich jedení netvárila nikdy. Po reklamnom bloku, trvajúcim asi polhodinu, propagujúcim všetky možné zbrane a sladkosti, nasleduje gay porno a nie klamlivé správy ako som dúfala. Aj keď sú správy, ktoré ešte sem tam zahliadnem, totálne bludy a ja to viem, nechávam sa strhnúť silou sebaklamu a klamlivým pocitom, že všetko nie je až také zlé a utešujúce výmysly, ktoré

vychádzajú z úst dobre podplatenej hlásateľky, môžu byť pravdou. Porno je ani nie do dvoch minút v plnom prúde, stretli sa v ňom dvaja muži pod akýmsi mostom v parku a začali si to rozdávať rovno v kríku nad ním. Vypínam televízor a pokúšam sa postaviť. Vtom pociťujem, ako mi po nohách steká plodová voda. Prvé, čo mi napadne: FUJ! Druhé: UŽ JE TO TU! Rýchlo naberám vodu do veľkého hrnca, nechávam ju prevrieť, vybaľujem veci z vákuového vreca a čakám.

Čakám na kontrakcie, každú chvíľu sú tu, opakujem si scenár, počítam minúty, sekundy... čakám. Už sú tu, najprv slabé, potom silné, pozerám sa na nôž ako na motíváciu prerezania pupočnej šnúry toho, čo zo mňa vylezie. Zhlboka dýcham, tlačím, dýcham, tlačím... na okamih si myslím, že je po mne... a tlačím. Opäť dýcham, lapám po dychu, kričím čo najmenej a tlačím.

Je na svete. Dcéra. Pekná, ľudská a nesie moje črty. Nesie aj jeho črty, tie, keď bol človekom. Má jeho oči a nos, po mne to ostatné. Aj keď vraj novorodenec dobre nevidí, mám pocit, že sa na mňa pozerá. Ani veľmi neplače, akoby chápala, že je to nebezpečné. Chytá sa malými prstami okolo jedného z mojich a vyciera pritom dva predné zuby. Narodila sa s dvoma zubami! Pripravenejšia na drsný život viac ako som si myslela. Nevie, či budem dobrá mama, neviem, čo bude nasledovať, ale niečo mi hovorí, že máme šancu prežiť. Určite je to len popôrodná eufória, ale náhle ma ovládol pocit, ktorý som nemala už ani nepamätám. Žeby šťastie?

12.

Mala som sen. Stála som v ňom na vysokom kopci, na rukách držala svoje dieťa a pozerala do dvoch priepastí – hlbokú studňu pod kopcom a nebo nad ním. Ja, niekde medzi nimi, som si pripadala sama, a predsa taká silná. Bez toho, aby som vedela, kam sa ďalej pohnem, ani čo ma čaká. Mala som pocit neohroziteľnosti, akoby mi niekto vygumoval pud sebazáchovy a schopnosť cítiť strach. Raz niekto povedal: „Nič si nepredstavuj a uvidíš, aký budeš odvážny.“, ale ja na to najhoršie pokojne myslím a viem, že to nejako zvládnem. A platí to doteraz. Zobudila som sa a ten pocit pretrváva. Vôbec netuším, ako je to možné. Nijaké zvuky z ulice, ťukanie, šíriace sa z chodby, ani nespočetné možnosti toho, čo sa môže stať, ma už ďalej netrápia.

Dcéra spí. Uvedomujem si, že zásoby všetkého sa míňajú a budeme musieť vyjsť von. Hodiny ukazujú 08 : 30. Možno sa aj pokazili a ukazujú úplne iný čas, ako v skutočnosti je, no nemám to ako zistiť. Napokon, aj tak je to jedno. Pozerám von. Na chvíľu sa mi zdá, že sneží, ale to v ovzduší namiesto snehových vločiek poletujú iba veľké kusy popola. Či chcem, či nechcem, musím uznať, že je to esteticky krásne. Zdevastovaná krajina, obsypaná popolom, jemne poletujúcim v šerosvite. Dokonalý príklad toho, ako si škaredé veci našli spôsob, ako byť pekné.

Beriem veľký vak na veci, ktoré hodlám zohnať, tašku, kde si dávam pištoľ, nôž a peniaze, a malý vak, kde ukladám dieťa. Cez nos a ústa si preväzujem šatku, aby som nevdýchla popol, to isté robím dieťaťu a opäť sa vydávam na riskantnú cestu, kde musím zvážiť každý krok. Otváram dvere, schádzam schodiskom a po niekoľkých mesiacoch s vŕzganím otváram vchodové dvere, na čo sa mi kúdol popola vmetie do tváre. Pretieram si oči, rozhliadam sa, nikde nikto, musím sa zakrádať, nenápadne, popri ste-

nách. Inštinktívne idem smerom, kade som išla naposledy a podarilo sa mi zohnať zásoby. Chodí sa mi ťažko, v hrubej vrstve popola nechávam za sebou stopy ako v snehu. Hocikto, hocičo ma môže stopovať, ale s tým nespravím nič, len občas sa pokúšam stopy zahladať palicou, ktorú som našla po ceste. Tam, kam som sa minule dostala zhruba za desať minút, mi teraz trvalo raz toľko. Ostrím zrak, hľadám blikot svetla, žiadne nevidím, idem bližšie, stále nič, prichádzam až k tomu miestu, ale žiadne útvary podobné tankom tu nie sú. Je tu iba kopa šrotu a všelijakých harabúrd, zasypaných popolom. Idem ďalej, každú chvíľu sa obhliadam okolo seba, rukami obopínam dieťa a v jednej z nich, pripravená k útoku, držím nôž. Totálne, neprirodzené ticho, kde počuť len náš dych a moje kroky, je občas narušené kovovou ozvenou z diaľky, pádom akéhosi haraburdia, alebo detským zamrňčaním, ktoré prestane ihneď, ako sa na ňu pozriem.

Kráčam takto neviem ako dlho, neviem kam. Nikde nikto, aspoň to tak vyzerá, aj keď je celkom možné, že zo svojich úkrytov ma pozoruje niekoľko párov očí. Možno sú už všetci mŕtvi. Neviem. Chce sa mi zvolať, či tu niekto je, ale hneď sa tej myšlienky vzdávam. Kráčam už dosť dlho, na hlave a pleciach mám vrstvu popola, oprášim si ho a lieta ďalej v ovzduší. V diaľke sa začína rysovať niečo ako kopec. Predtým tam nebol, aspoň si nespomínam. Akoby vyrástol zo zeme jeden veľký vred, sopka, ktorá milióny rokov dobehla za pár mesiacov. Ozývajú sa odtiaľ dunivé zvuky. Nie som si istá, či robím správne, ale nejaký pocit ma tam naliehavo ťahá, pridávam do kroku, brodím sa vrstvou popola, zanechávam za sebou kúdol, aj slepému by už došlo, že tadiaľto kráča živý človek, buď mám šťastie, alebo už vyhynula aj háved'. Napadá mi, že ten dunivý zvuk môže háved' odpudzovať a niekto ho cielene šíri. Áno, určite je to tak, musí to tak byť. Prichádzam do cieľa, akého, to už nechávam na osud, neverím na osud, ale tak nejako sa to

hovorí. Vrstva popola je pri kopci hrubšia, padá od hora nadol, zosúva sa v lavínach, obchádzam ho dookola, musí tu byť predsa niečo, pre čo som sem prišla, o pár minút natrafím na chodník v popole, vedúci hore na kopec, vyššie sú už pevné schody, zvarené z rôznych kovových častí, možno celý kopec je postavený z kovového šrotu, kráčam po celých mesiacoch usilovnej práce, po chrbtoch ľudí, ktorých úsilie je očividné, či sú nažive, ťažko povedať. Jednou rukou sa pridrižiam istiacich reťazí, pripevnených nad schodmi, druhou utišujem dieťa, mrncí, začína sa jej to nepáčiť. Po dlhom výstupe som na vrchu kopca, dieťa sa utíšilo, dokonca sa jej na tvári objavilo niečo ako úsmev, úžasný výhľad na zdevastovanú krajinu si uchovám až do smrti, ktorá môže nastať za pomerne krátku dobu. Pozerám sa hore, na ťažké oblaky plné špiny tohto sveta, medzi nimi sa sem tam objaví svetlejšie miesto, kadiaľ preniká zopár osamelých slnečných lúčov. Prichádzam do stredu kopca, už z diaľky vidím, že je tam otvor, veľká okrúhla brána ako oko, ktoré sa mrknutím otvára. Dunivé zvuky zoslabujú, kovový, pancierový kryt sa z hrmotom otvára a dnu ma čaká to, v čo som už nedúfala, že raz uvidím. Ľudia.

O b s a h

VRABEC.....	9
PEKÁR.....	40
NEKROŽIVOT.....	43
KOCKY SÚ HODENÉ.....	47
SVIŠŤANIE VETRA.....	65
ZBERATEĽ.....	68
LOGIKA SAMOTY.....	72
COFFEE LIFE.....	76
TAJOMSTVÁ.....	86
ŠKRABANEC.....	89
VRED.....	91

Vyšlo v našom vydavateľstve

KVIETOK

Alica Bartková

Richard Lunter - KICOM

Objednávky www.knihanj.sk info@knihanj.sk

Vyšlo v našom vydavateľstve

Tajomný básnik – Dotyk nehy

Autor: EDDIE W. NICHOLAS

Básnická zbierka slovenského autora, plná jemných a nežných, ľúbostných a milostných básní ospevujúce krásu života, lásku k žene, ktorú básnik prirovnáva k Bohyni, lásku k životu a nakoniec aj lásku k domovine.

Žit' dobro

Autor: Martin Kučera

... svieť na cestu tým, ktorý vidia len tmu vókol seba, všade zasvieť tam, kde ľudia ďalej nevedia ako to ďalej bude, svetlo dones tam, kde nevedia, ako kráčať ďalej a kade...

DEDIČKA

Autor: Gabrielle Bernátová

Vera, študentka masmediálnej komunikácie, žila od svojho narodenia v detskom domove. Nájde si nebezpečnú, no dobre platenú prácu. Píše články o obávanom bossovi podsvetia. Po krátkom čase si ju odchytí a ...

Uväznená v čase

Autor: Kristína Ježovičová

Románová novela Uväznená v čase nesie v sebe prvky ženského a historického románu s decentnou sci-fi patinou a dráždivou erotikou.

Pieseň osudu

Autor: Mária Šulíková a Michaela Laškodyová

Vitajte vo svete fantastického stredoveku, v zemi deviatich dračích lordov. Tu, v tejto tajomnej krajine, plnej čarodejníc, corvidov, drakov i bludičiek, sa nocou nesie melódia. Melódia, ktorou čarodejníca Rianna ukladá ...

Objednávky www.knihanaj.sk info@knihanaj.sk

Vyšlo v našom vydavateľstve

MIRIZMÁ

Autor: Mirizma Kirkov

Básne Mirizmy Kirkov idú pod kožu, pod dušu a dokonca aj pod deku. Nielen keď je zima. Verše sú na zahriatie duše a tieto také sú. Nemajú názvy rovnako, ako nemá názov samotná zbierka. Originálne a trefné.

Psychika – Die Psyche

Autor: "Billy" Eduard Albert Meier

Publikácia má pomôcť ľuďom viac pochopiť, ako funguje psychika, myslenie, city, pocity, pamäť, ako správne myslieť, ako sa správne koncentrovať pomocou jednoduchých cvičení. **NEMECKO - SLOVENSKÁ verzia**

Zastávka s ukradnutým úsmevom

Autor: Ivetta Feketeová

"Pár minút po Benovi prišla na zastávku Bella. Rovnako chladná, s pohľadom upretým k zemi. Prišla minútu pred odchodom autobusu. Len sa tam tak postavila. Akoby nechcela strácať čas, akoby nebola súčasťou ruchu, ...

Cesty rozprávkami

Autor: Oľga Cicuová

Kde bolo, tam bolo, kde sa lúky od margarétok beleli a kde fialky voňali, kde v hlbokých lesoch žilo plno zveri a vo vodách plávalo plno rýb, tak v tej krajine žil jeden slon. Bola to samička a volali ju Euferalda.

Ružovočervený krištáľ

Autor: "Billy" Eduard Albert Meier

Ružovočervený krištáľ zavedie čitateľa (poslucháča) v 11 rozprávkach s ilustráciami do vysnívaného rozprávkového sveta, sú určené pre všetky vekové kategórie – od detí cez dospievajúcich až po dospelých.

Objednávky www.knihanaj.sk info@knihanaj.sk

